

Η "ΗΧΩ ΤΗΣ ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ,,

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

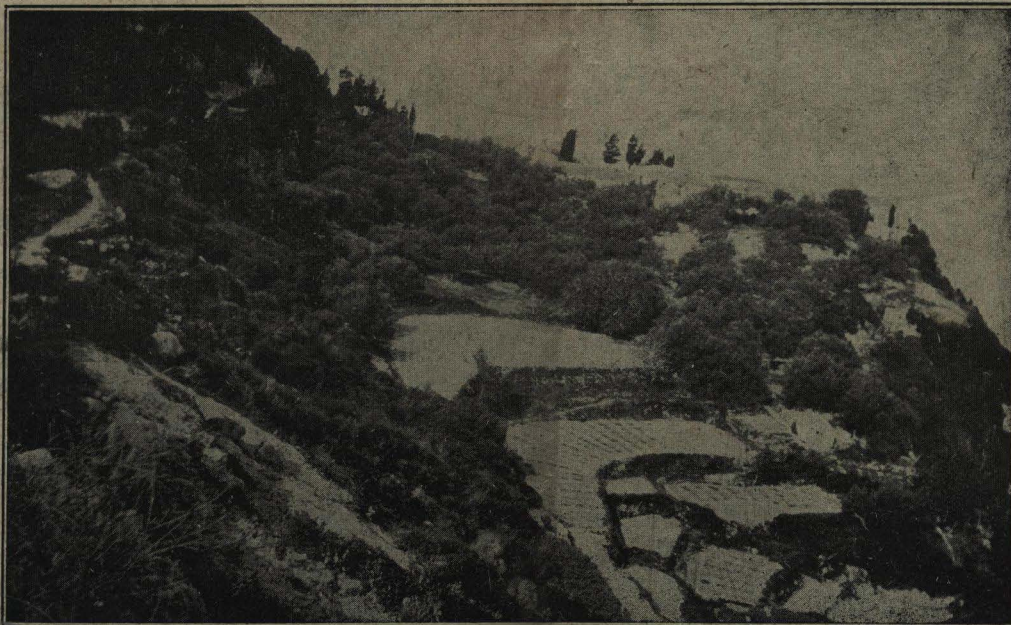
ECHO OF CEFALONIA

MONTHLY MAGAZIN

ΟΡΓΑΝΟΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ ΤΩΝ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΤΗΣ ΓΗΣ ΚΕΦΑΛΛΗΝΩΝ
ΥΠΟ ΤΗΝ ΑΙΓΙΑ ΤΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΤΩΝ ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΚΩΝ ΣΥΛΛΟΓΩΝ ΑΜΕΡΙΚΗΣ

ΤΙΜΗ ΕΚΑΣΤΟΥ ΤΕΥΧΟΥΣ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ ΔΡΑΧ. 10

ΜΑΪΟΣ - 1930 - MAY

ΤΟ ΜΑΓΕΥΤΙΚΟ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙ "ΚΗΠΟΥΡΙΑ,,

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΚΕΦΑΛΛΗΝΕΣ

ΚΑΙ

ΕΠΤΑΝΗΣΙΟΙ,

ΟΤΑΝ ΤΑΞΕΙΔΕΥΕΤΕ ΠΡΟΤΙΜΑΤΕ ΤΟΝ

“ΦΑΡΟΝ,”

Πάσαν πληροφορίαν διὰ τοὺς εἰσελθόντας ὡς πληρώματα — Δι' ἀδείας
ἐπιστροφῆς. — Πολιτογράφησιν — Δωρεάν.

ΓΡΑΦΕΙΑ ΤΟΥ “ΦΑΡΟΥ,”

Ἀθῆναι: Πλατεῖα Ὁμονοίας 3. — Πάτραι: Πλατεῖα Τριῶν Συμμάχων. —

Ἀργοστόλιον Κεφαλληνίας. — Κέρκυρα καὶ Ζάκυνθος.

Αἱ Ἐτήσια Ἐκδρομαὶ τῶν Συλλόγων τῶν Κεφαλλήνων Ἀθηνῶν — Πει-
ραιῶς — Πατρῶν, γίνονται μέσον τοῦ Πρακτορείου «ΦΑΡΟΣ» ἐν Ἑλλάδι.

ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΟΝ Ο “ΦΑΡΟΣ,”

59 WASHINGTON STREET

NEW YORK N. Y.

Τηλέφωνα: Bowling Green 7059 καὶ 9544.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΣΟΥΡΙΟΥ

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΣΥΛΛΟΓΗ Π. ΠΑΤΡΙΚΙΟΥ

ΑΙ Σ3.Υ2.Φ4.0004

Η "ΗΧΩ ΤΗΣ ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ,"

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΟΡΓΑΝΟΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ ΤΩΝ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΤΗΣ ΓΗΣ ΚΕΦΑΛΛΗΝΩΝ
ΥΠΟ ΤΗΝ ΑΙΓΙΔΑ ΤΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΤΩΝ ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΚΩΝ ΣΥΛΛΟΓΩΝ ΑΜΕΡΙΚΗΣ

"ECHO OF CEFALONIA,"

PUBLISHED MONTHLY BY THE CEFALONIAN PUBLISHING CO., OF NEW YORK, N. Y.

THEOTOKES CH. THEOTOKATOS, Editor - Director
ΘΕΟΤΟΚΗΣ Χ. ΘΕΟΤΟΚΑΤΟΣ, Συντάκτης - Διευθυντής
1482 BROADWAY (Suite 413) NEW YORK, N. Y.
Telephone : Bryant 1909

DENNIS D GIANNAKIS, Business Manager
ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ Δ. ΓΙΑΝΝΑΚΗΣ, Διαχειριστής
ΓΡΑΦΕΙΑ ΑΘΗΝΩΝ: Δόρου 5
Τηλέφωνο: 56-86

VOL. III. No. 27.

MAY - 1930 - ΜΑΪΟΣ

ΕΤΟΣ 3ον. ΑΡΙΘ. 27

ΤΑ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΚΑ ΙΔΡΥΜΑΤΑ ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ

Καμμιά άλλη ἐπαρχία τῆς Ἑλλάδος δὲν ἔχει προικοδοτηθῆ μετὰ τόσα κληροδοτήματα, ὅσον ἡ Κεφαλληνία. Τὰ ἐν διασπορᾷ τέκνα τῆς ἀνὰ τὰς ἡπείρους καὶ τὰς θαλάσσας τῆς γῆς, κατὰ πατροπαράδοτον εὐγενῆ συνήθειαν οὐδέποτε λησμονοῦν τὴν γενέτειραν.

Βιοπαλαίοντες καὶ ἀγωνιζόμενοι ἐν μέσῳ ἀνυπερβλήτων πολλάνικς ἐμποδίων, βοηθοῦν ἀνελλιπῶς καὶ ἀγογγίστως τοὺς οἰκείους τῶν ἐκ τοῦ περισεύματος καὶ πολλάνικς τοῦ ὑστερήματος αὐτῶν. Εἰς τὰς ἐπικλήσεις δὲ τῆς ἰδιαιτέρας τῶν πατρίδος πρὸς θεραπείαν διαφόρων ἀναγκῶν ἢ τὴν ἐνίσχυσιν καὶ ἰδρυσιν αὐαγῶν ἰδρυμάτων οὐδέποτε ἐκώφευσαν. Ὅσοι δὲ εὐνοηθέντες ὑπὸ τῆς τύχης συνεσώρευσαν μεγαλειτέρας περιουσίας, διέθεσαν οἱ πλεῖστοι ἐξ αὐτῶν καὶ ἐν τῇ ζωῇ καὶ μετὰ θάνατον σημαντικὸν μέρος τούτων διὰ τὴν ἰδρυσιν φιλανθρωπικῶν καὶ ἄλλων εὐαγῶν ἰδρυμάτων ἐν Κεφαλληνίᾳ.

Οἱ Βαλλιαῖνοι, οἱ Κοργιαλένιοι, οἱ Λιθιεράτοι, οἱ Χαροκόποι, οἱ Βέγια, οἱ Πλέσσα, οἱ Γερμενῆ, οἱ Πετρίτση, οἱ Μπασιά καὶ ἄλλοι οἱ ἄλλοι ἔχουν κληροδοτήσει μετὰ κολοσσιαίας ἀληθῶς περιουσίας τὴν Κεφαλληνίαν.

Θὰ ἀνέμενέ τις ἐπομένως—καὶ πολὺ δικαίως— νὰ βλέπη τὴν νῆσον μας, ἂν ὄχι πλέουσιν εἰς τὴν εὐ-

τυχίαν, τοῦλάχιστον ἀπηλλαγμένην ἀπὸ διάφορα δεινὰ καὶ ἐλλείψεις, ὅπως ἀναμφιβόλως ἡννῶν οἱ διαθέται εὐεργέται αὐτῆς.

Τὰ μεγάλα ταῦτα τέκνα τῆς Κεφαλληνίας ὠνειροπόλησαν, ὅτι τὰ ἑκατομμύρια τῶν θὰ μετεμόρφωνον τὴν γενέτειράν τῶν εἰς τόπον ἰδεώδους πολιτισμοῦ καὶ εὐημερίας.

Ἔτι θὰ ἀνεπτύσσετο ἡ γεωργία, καὶ μαζὶ μ' αὐτὴν ἡ κτηνοτροφία καὶ βιοτεχνία ὡς καὶ πᾶσα ἄλλη πλουτοπαραγωγικὴ πηγὴ τῆς νήσου, συμφῶνως μετὰ τὰς συγχρόνους μεθόδους καὶ συστήματα τῆς ἐπιστήμης, εἰς τρόπον ὥστε καὶ συνεχῆ ἐργασίαν νὰ ἐξασφαλίζουσι εἰς πολλὰς ἐργατικὰς χεῖρας καὶ τὴν εὐημερίαν τοῦ τόπου νὰ φέρουν. (Καὶ γιὰ ὅχι, ἀφοῦ παρέσχον μετὰ ἀφθονίαν ὅλα τὰ μέσα ;)

Ἔτι θὰ ἔδιδον τὴν εὐκαιρίαν ἀρτίας παιδείας καὶ λαμπρᾶς μορφώσεως εἰς πάντα ἐπιθυμοῦντα ἐκ τῆς μαθητιώσεως νεολαίας

Ἔτι θὰ ἐφοδίαζον τοὺς φοιτῶντας εἰς τὰς εἰδικὰς σχολὰς μετὰ γερὰς γνώσεις ἐμπορικᾶς, ναυτικᾶς, γεωπονικᾶς, ἐπαγγελματικᾶς, ὅπως καταστοῦν ἐκπολιτιστικοὶ παράγοντες καὶ ἐπικρατήσουσι εἰς τὸν ἀγῶνα τῆς ζωῆς.

Ἔτι οἱ ἀπόληροι τῆς τύχης πτωχοὶ, γέροντες, ὀρφανὰ, τρελλοὶ, ἀνάπηροι θὰ εὐρισκόν ἀνθρώπινον ἄσυλον

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Τὰ κληροδοτήματα καὶ φιλανθρωπικὰ ἰδρύματα Κεφαλληνίας	Σελ. 1-2
Τοῦ μηνὸς	3
Σπύρος Βικᾶτος	4-5
Ἱστορία τῆς Κεφαλληνίας	5-8
Στήλη Τιμῆς. Ἐρανος τῶν ἀπανταχοῦ Κεφαλλήνων πρὸς ἀνέγερσιν ἡρώου τῶν ἀγωνιστῶν τοῦ 21	9
Πρόγραμμα ἐορτασμοῦ τῆς Ἐκατονταετηρίδος ἐν Κεφαλληνίᾳ	9-10
Ἡ ἡμέρα τῆς Ἐνώσεως ἐν Ἀηξουρίῳ	11-12
Ψήφισμα τῆς 9ης Βουλῆς τῆς Ἑπτανήσου περὶ Ἐνώσεως	12
Ἡ Ἐνωσις τῆς Ἑπτανήσου. Οἱ ἀθάνατοι ὑπέρμαχοι τῆς Ἐθνικῆς ἰδέας	13
Ἀνάγκη Πρακτικῆς Ἀκαδημίας	14-15
Κεφαλληνιακὴ ποίησις	16-17
Ὁ Ἰακωβάτος ὡς ρήτωρ καὶ πολιτευόμενος	18-19
Ἰδοὺ ὁ ἄνθρωπος	20
Ἡλίας Ζερβὸς Ἰακωβάτος	21-22
Πότε καὶ πῶς εἰσήχθη ὁ χριστιανισμὸς ἐν Κεφαλληνίᾳ	23-24
Μία συνέντευξις μετὰ τὸν Διητὴν τῆς Γεωργικῆς Σχολῆς	24-26
Οἱ Κεφαλλῆνες ἀνὰ τὸν Κόσμον	27-31

εις λαμπρά ιδρύματα, ἐπιστημονικῶς λειτουργοῦντα, πρὸς ἀνακούφισιν τῶν ἀτυχῶν τούτων ὄντων καὶ ἀπαλλαγὴν τῆς κοινωνίας ἐκ τῆς μοιραίας ἀπ' αὐτῶν ἐνοχλήσεως.

Ὅτι οἱ ἀσθενεῖς τῆς νήσου θὰ εὑρισκον περὶ θαλψιν εἰς ἀπαστράπτοντας εὐρυχώρους νοσοκομιακοὺς θαλάμους καὶ θὰ ἐτύγγανον θεραπείας ἀπὸ ἐπιστήμονας περιωπῆς καὶ ἀνεγνωρισμένου κύρους καὶ ἰκανότητος καὶ ἀπὸ νοσοκόμους σπουδασμένους καὶ ἐμπείρους.

Ὅτι θὰ ἡγεύοντο Σανατόρια φυματιῶντων καὶ θεραπευτήρια ἄλλων μεταδοτικῶν νοσημάτων, ὅπως καὶ οἱ πάσχοντες τυγχάνουν τῆς προπούσης ἐπιστημονικῆς θεραπείας καὶ ἀποτρέπωνται οἱ κίνδυνοι τῆς μεταδόσεως.

Ὅτι τὰ νοσοκομεία τῆς Κεφαλληνίας, τέλεια ὡς οἰκήματα καὶ μὲ μερικοὺς ἀπὸ τοὺς τόσους καὶ τόσους διαπρεπεῖς συμπολίτας μας ἰατροὺς, θὰ προσεῖλκον ἀναμφιβόλως πολλοὺς ἀσθενεῖς καὶ μ' αὐτοὺς παραβάνια ἐπισκεπτῶν ἐκ τῆς Δυτικῆς Ἰδίας Ἑλλάδος, ποὺ θὰ ἔδιδον μεγίστην ζωὴν εἰς τὸν τόπον μας· τὸ αὐτὸ δὲ θὰ ἴσχυε καὶ διὰ τὸ Φρενοκομεῖον, Σανατόρια κλπ.

Ὅτι αἱ σχολαὶ μας (Γεωργικῆ, Ἐπαγγελματικῆ, Ἐμποροναυτικῆ, Παρθεναγωγεῖον κ.τ.λ.), ἀνώτεροι, τέλειαι καὶ ἀπαράμιλλοι εἰς τὸ εἶδος των, ὡς ἔπρεπε νὰ εἶναι, θὰ καθίστων τὴν Κεφαλληνίαν ἐν ἀπὸ τὰ σπουδαιότερα πνευματικὰ κέντρα τῆς Ἑλλάδος καὶ σημαντικωτάτων οἰκονομικῶν καὶ ἐκπολιτιστικῶν δυνάμεων αὐτῆς, μὲ κέρδη δὲ ἀνυπολόγιστα διὰ τὸν τόπον.

Αὐτὰ καὶ τόσα ἄλλα ἀγαθὰ δραματιζόμενα τὰ λαμπρὰ τῆς Κεφαλληνίας τέκνα, ἐκκληροδότου εἰς τὴν γενέτειραν τὸν πλοῦτον αὐτῶν.

Καὶ ὅμως ὁποῖαν ἀπαγοήτευσιν καὶ λύπην συνάμα θὰ αἰσθάνωνται αἱ εὐγενεῖς των ψυχαί!

Τὰ μὲν χρήματά των ἐδαπανήθησαν καὶ δαπανῶνται, ἀλλ' οὐχὶ κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν τῶν κληροδοτῶν, κατὰ τὸ ὑγιὲς πνεῦμα τῶν διαθηκῶν, κατὰ τὰς ἀπὸ εὐρείας ἀντιλήψεως ἀνάγκας καὶ τὸ καλῶς ἐννοούμενον συμφέρον τοῦ τόπου, ὡς πανθομολογεῖται καὶ φαίνεται.

Ἡ κατάστασις αὐτὴ ὅμως δὲν θὰ γίνεταί δεκτὴ μοιρολατρικῶς.

Διότι ἡμεῖς ὅλοι εἴμεθα οἱ ἀμέσως καὶ ἐξ ἴσου ἐνδιαφερόμενοι. Τὰ χρήματα ταῦτα δὲν ἀνήκουν εἰς οἰκογενεῖας τινὰς ἢ διαφόρους ὁμίλους, ἀλλ' εἰς **ὀλόκληρον** τὴν Κεφαλληνίαν, τῆς ὁποίας ἡ φωνὴ δὲν μπορεῖ νὰ μὴ εἰσακουσθῇ.

Διὰ τοῦτο ἡ «**ΗΧΩ ΤΗΣ ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ**», συνεπῆς πρὸς τὰς ἀρχάς της καὶ τὴν μέχρι τοῦδε τακτικὴν της, γνωρίζουσα δὲ καλῶς ὅτι τὸ ζήτημα τοῦτο εἶναι τὸ ζωτικώτερον τῆς Κεφαλληνίας, ἀναλαμβάνει τὴν πρωτοβουλίαν ὅπως παρουσιάσῃ τοῦτο εἰς τοὺς Κεφαλλῆνας ὑπὸ τὴν πραγματικὴν του ὄψιν, ἐξετάζουσα τοῦτο **ἀμερολήπτως καὶ δικαίως**, ἀπὸ πάσης πλευρᾶς, καὶ ὑποδεικνύουσα **μετ' εὐθυκρυσίας καὶ εὐσυνειδησίας** τὴν πρέπουσαν διευθέτησιν αὐτοῦ πρὸς τὸ συμφέρον τῆς νήσου καὶ κατὰ τὸ πνεῦμα τῶν κληροδοτῶν.

Θὰ πράξωμεν δὲ τοῦτο χωρὶς νὰ δίδωμεν προσοχὴν εἰς ἀνυποστάτους καὶ ἀκκοβούλους φήμας ἢ ὑστεροβούλους καὶ ἰδιοτελεῖς ὑποδείξεις, ἀλλὰ κατόπιν ἐπισταμένης μελέτης, ἐξακριβώσεως τῶν πραγμάτων καὶ ἀμερολήπτου καὶ δικαίου σταθμίσματος αὐτῶν. Ἐπιλεκτικῶς συνεργᾶται μας μελετοῦν ἤδη ἀπὸ καιροῦ τὸ ζήτημα, συγκεντρώνοντες στοιχεῖα καὶ υποβοηθοῦντες πολλαπλῶς τὴν προσπάθειαν ἡμῶν ταύτην.

Γνωρίζομεν δὲ ὅτι καὶ πλείστων ἄλλων τὸ ἐνδιαφέρον θὰ κινηθῇ καὶ ἡ φωνὴ των θὰ ἀκουσθῇ ἐπὶ τοῦ φλέγοντος καὶ κοινοῦ τούτου ζητήματος, ἀλλὰ μὲ μίαν παράκλησιν: μακρὰν τῶν προσωπικῶν καὶ κομματικῶν παθῶν, ἀνευ ἰδιοτελείας καὶ ὑστεροβουλίας, μὲ ἀμερολήψιαν καὶ δικαιοσύνην.

Διότι ἡμεῖς δὲν ἤλθομεν νὰ κάμωμεν πολιτικὴν ἢ νὰ διαταράξωμεν τοὺς κύκλους μερικῶν ἀτόμων.

Ἐνεργοῦμεν ὅμως κατὰ τὰς βασικὰς μας ἀρχὰς διὰ τὸ καλὸν καὶ τὸ συμφέρον τῆς γενετέρας μας, ὠπλισμένοι μάλιστα μὲ τὴν πανοπλίαν τοῦ θάρρους ποὺ μᾶς δίδει ἡ ἐμπιστοσύνη τῶν ἀπανταχοῦ Κεφαλλῆνων ἀναγνωστῶν μας, τὴν ὁποῖαν θὰ ἐπροδίδομεν, ἂν δὲν ἀνελαμβάνομεν τὴν διερεύνησιν καὶ διευθέτησιν τοῦ κατ' ἐξοχὴν ἐνδιαφέροντος Κεφαλληνιακοῦ τούτου ζητήματος, ἐνοεῖται δὲ ὑπὸ ἀπόλυτον εὐθύνην μας.

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 3)

τὴν νήσον μας, τῆς ὁποίας θὰ γνωρίσουν οὕτω καὶ τὰς φυσικὰς καλλονὰς, ἀπόκειται δὲ πλεον εἰς τὴν δραστηριότητα τῶν Κεφαλλῆνων, νὰ καταστήσουν τὴν πατρίδα μας τόπον πυκνῆς προσελκύσεως καὶ διαμονῆς μακροτέρως τῶν ξένων.

Οὕτως αἱ ἀνασκαφαὶ τῆς Κεφαλληνίας προσιωνίζονται ἐν λαμπρῶν μέλλον διὰ τὴν νήσον ἐκείνην, τῆς ὁποίας ἡ «μεγάθημα» τέκνα διὰ πρώτην φοράν ἐν τῷ πεδίῳ τῆς ἱστορίας παρουσιάζονται ὁρῶντι ἐν Τροίᾳ ὑπὸ τὸν πικρὸν ὄψιν Ὀδυσσεύ. Εἰς τὴν Κεφαλλονίαν θερμοτάται εὐχαριστία καὶ εὐγνωμοσύνη ζωηρὰ ἐκ μέρους ὅλης τῆς νήσου μας θὰ εἶναι ὁ δίκαιος καὶ ὀφειλόμενος φόρος

ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

Ὁ ἐνθουσιασμός τῶν Γερμανῶν

Με τὸν κατάπλου τοῦ Γερμανικοῦ στόλου ἐπληθεύσαμεν καὶ πάλιν ἐπιμένοντες ὅτι ἡ Κεφαλληνία εἶναι θαυμάσιον μέρος ὅπως προσελκύσῃ τουριστάς. Βεβίως ἔλαβον χώραν αἱ συνήθεις ὑποδοχαὶ καὶ δεξιώσεις, διημεύθησαν προπόσεις καὶ φιλοφρονήσεις ἐκατέρωθεν, συνεκτρώθησαν περίεργα καὶ ἀξία θαυμασμοῦ τὰ βλέμματα τοῦ κόσμου πρὸς τοὺς ξένους. Ὅλα αὐτὰ ἀναμφιβόλως ἠὲ χαρίστησαν καὶ ὑπεχρέωσαν τοὺς Γερμανούς. Ἄλλ' ὅ,τι κατέλθεξεν ἐγογήτευσεν καὶ ἐμάγευσεν αὐτοὺς ἦσαν αἱ φυσικαὶ καλλοναί, τὸ κλίμα, ὁ οὐρανός, τὰ τοπεῖα, ἡ χώρα τῆς Κεφαλληνίας.

Χάρις εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τοῦ τουρισμοῦ καίτοι ἀριστάτατον — οἱ Γερμανοὶ ἐπεσκέφθησαν πολλὰ ἀξιοθέατα μέρη τῆς νήσου, ὁπόθεν ἀπεχώρησαν κατενθουσιασμένοι ὑμνοῦντες τὰς καλλονὰς τῆς νήσου μας, τὸ ὅποιον ἀποδεικνύει ὅτι ἂν γίνῃ ἡ πρέπουσα ἐργασία θὰ καταπλέουν κατ' ἔτος, εἰς τὸν ἀσφαλέστατον ἄλλως τε λιμένα μας, οἱ στόλοι ὄλων τῶν Μεγάλων Δυνάμεων καὶ θὰ ἐπισκέπτονται τὸ νησί μας πολλοὶ τουρισταί. Ἄλλὰ περὶ τούτου θὰ πραγματευθῶμεν εἰς τὸ προσεχές, ἐκτενέστερον.

Ὁ κομματισμός ὀργιάζει

Παντοῦ ὑπάρχουν — καὶ πρέπει νὰ ὑπάρχουν — πολιτικὰ κόμματα. Ὁ Σόλων δικαίως ἐθέσπισεν ὅτι πᾶς πολίτης μὴ ἀνήκων εἰς μίαν πολιτικὴν μερίδα καὶ μὴ ἐξασκῶν τὰ πολιτικά του δικαιώματα θὰ ἔσφερετο τούτων. Ἔτσι θέβαια τὸ ἐννοοῦμεν, νὰ ἔχη κανεὶς τὸ πολιτικόν του φρόνημα ἀλλὰ διότι πιστεύει ὅτι τὸ ἰδικόν του εἶναι τὸ ἐπωφελέστερον διὰ τὸν τόπον τότε πρέπει νὰ ἐπιδιώκῃ τὴν ἐπικράτησιν αὐτοῦ.

Ἐπάρχουν ὅμως σημεῖα τινὰ κοινοῦ συμφέροντος διὰ τὸν τόπον εἰς τὰ ὅποια πρέπει νὰ συναντῶνται συνεργαζόμενα πάντα τὰ πολιτικὰ κόμματα. Ἀντιπολίτευσις καλῆς πίστεως εἶναι ἀπαραίτητος καὶ ἐπωφελής, ἀλλ' ἀντιπολίτευσις κακῆς πίστεως εἶναι ἀσυνεῖδητος καὶ ὀλεθρία. Δυστυχῶς τὸσον εἰς τὴν πρωτεύουσαν ὅσον καὶ εἰς πολλὰς κοινοτήτας δὲν παρατηρεῖται ἡ πρέπουσα σύμπνοια καὶ συνεργασία κατὰ τὴν ἐπιδιώξιν τῆς λύσεως κοινῶν ζητημάτων. Ὁ κομματισμός ὀργιάζων κρατεῖ ὀπίσω, ἄλυτα ἢ καταστρέφει πολλὰ ζωτικά τοῦ Δήμου καὶ τῶν κοινοτήτων ζητήματα. Τὸ τοιοῦτον καὶ ἐπιζήμιον καθίσταται καὶ δὲν μᾶς ἀφίνει νὰ εἴπωμεν ὅτι εἴμεθα πολιτικῶς μορφωμένοι.

Ἡ ὑπερτίμησις τοῦ θείου καὶ θεϊκοῦ χαλκοῦ

Ἦρκεσε νὰ πέσῃ περονόσπορος διὰ νὰ ἐξαφανισθῇ σχεδὸν ἐκ τῆς ἀγορᾶς ὁ θεϊκὸς χαλκός καὶ νὰ ἐπανευρίσκηται μόνον ἐπὶ τῇ καταβολῇ ἀνωτέρας τιμῆς. Τὸ αὐτὸ συνέβη καὶ μετὰ τὸ θεῖον, τὸ ὅποιον ὑπερετιμήθη ἐπίσης.

Καὶ ὅμως εἰς περίπτωσιν ἀσθενείας τῶν κτημάτων ποῦ θὰ ἐχρειάζετο περισσότερος θεϊκὸς χαλκός ἢ θεῖον θὰ εἶχον τὴν δικαίαν ἀξίωσιν οἱ ἀτυχεῖς γεωργοὶ καὶ ἀφθονία τούτων νὰ ὑπάρχῃ καὶ εἰς μικροτέραν τιμὴν διὰ νὰ ἐλαττωθῇ καὶ τὸ ἰδικόν των κόστος τῆς καλλιέργειας. Πολὺ δὲ περισσότερο ἀφοῦ εἰς τὴν πηγὴν προελεύσεως δὲν ἠϋξήθη ἡ τιμὴ τῶν εἰδῶν τούτων.

Τὸσον ἡ κυβέρνησις, ὅσον καὶ αἱ ἀρμόδιαι ἀρχαί, πρέπει νὰ προσέχουν τὰ ζητήματα ταῦτα, ἵνα ἄλλωστε εἶναι συνεπεῖς πρὸς τὴν ἐπαγγελομένην γεωργικὴν πολιτικὴν τῆς.

Μεγάλαι συστηματικαὶ ἀνασκαφαὶ ἐν Κεφαλληνίᾳ.

Εἰς τοὺς ἀσχολουμένους μετὰ τὴν φιλολογικὴν καὶ ἀρχαιολογικὴν κίνησιν τῆς πατρίδος μας εἶναι πρὸ πολλοῦ γνωστὸς ὁ ἀρχαιοδίφης Goekoop, Ὁλλανδὸς φιλέλλην, βαθὺς κάτοχος τῆς κλασσικῆς παιδείας καὶ λάτρης τοῦ Ὀμήρου. Μία ὁδὸς τοῦ Ἀργοστολίου φέρει καὶ τὸ ὄνομά του. Πρὸ πολλῶν ἐτῶν ἐνήργησεν προκαταρκτικὰς ἀνασκαφὰς ἐν Κεφαλληνίᾳ εἰς τὴν περιοχὴν Λειβαθοῦς, ὅπου ἐφρόνει ὅτι πρέπει νὰ ἀναγνωρίσωμεν τὴν Ὀμηρικὴν Ἰθάκην. Ἐξέδωκε καὶ σχετικὴν μελέτην, ὑπὸ τὸν τίτλον Ithaque la grande.

Τὸ ἔργον τοῦ εὐγενοῦς τούτου φιλαρχαίου, ἀποθανόντος κατὰ τὸ διάστημα τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ πολέμου, ἀνέλαβεν ἤδη νὰ συνεχίσῃ ἡ σύζυγός του κυρία Mewrouw Goekoop μετὰ τοῦ νεαροῦ υἱοῦ τῆς. Πρὸς τούτο ἐπεσκέφθη ἤδη κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος τὴν Κρήτην ὅπου συνωμίλησε σχετικῶς μετὰ τὸν διαπρεπῆ ἀρχαιολόγον, διευθυντὴν τοῦ μουσείου Ἡρακλείου καὶ συμπατριώτην μας κ. Μαρινάτον. Ἐνεκα ὑπερβολικῆς ἐργασίας τοῦ κ. Μαρινάτου εἰς τὴν Κρήτην δὲν κατέστη δυνατόν νὰ ἀρχίσουν αἱ ἀνασκαφαὶ ἀπὸ πέρυσιν, ἤδη ὅμως κατὰ τὸ παρὸν ἔτος θὰ γίνων αἱ πρῶται δοκιμαί. Πρὸ 15 περίπου ἡμερῶν ἡ κ. Goekoop μετὰ τοῦ κ. Μαρινάτου ἐπεσκέφθησαν τὴν Κεφαλληνίαν καὶ κατέστρωσαν πρόγραμμα ἐνεργείας. Αἱ ἀνασκαφαὶ θὰ ἀφορμηθοῦν εἰδικώτερον ἀπὸ τῆς περιοχῆς τῆς ἀρχαίας Κράνης, ὅπου ὑπάρχουν ἤδη πολλὰ ἐνδείξεις, ὅτι ἤκμαζε πόλις τῆς Μυκηναϊκῆς ἐποχῆς, ἦτοι τῆς ἐποχῆς, ἣν περιγράφει ὁ Ὀμηρος. Ἐν τούτοις εἰς τὸ πρόγραμμα τῶν ἀνασκαφῶν περιλαμβάνεται ἡ εὐρυτάτη ἐξερεύνησις ὅλης τῆς Κεφαλληνίας, ἣτις οὕτω χάρις εἰς τὸν φιλάρχιον ἐνθουσιασμόν τῆς κ. Goekoop μέλλει νὰ καταλάβῃ τὴν θέσιν ἣτις τῆς ἀνήκει ἐν τῇ ἐπιστήμῃ. Ὅλοι θὰ γνωρίζωμεν βεβαίως, πόσῃ σημασίαν προσέλαβε τὸ ὄνομα τῆς Λευκάδος, ἀφ' ἧς ἐποχῆς ὁ Δαίρπεδὸς διὰ τῶν ἐρευνῶν του ἀπεκάλυψεν ἐκεῖ λείψανα προϊστορικοῦ (ἂν καὶ ὄχι Ὀμηρικοῦ!) πολιτισμοῦ. Τώρα περιμένωμεν καὶ οἱ Κεφαλληνεῖς νὰ πλουτισθῇ τὸ μουσεῖόν μας καὶ νὰ κτισθῇ ἀξίολογον, δυνάμενον νὰ ἀμιλλᾶται πρὸς τὰ ἄλλα ἐπαρχιακὰ μουσεῖα τῆς Ἑλλάδος. Οἱ ξένοι ἐπίσης θὰ ἀρχίσουν νὰ ἐπισκέπτονται (Συνέχεια εἰς τὴν σελ. 2)

ΜΕΓΑΛΟΙ ΣΥΓΧΡΟΝΟΙ ΚΕΦΑΛΛΗΝΕΣ

ΣΠΥΡΟΣ ΒΙΚΑΤΟΣ

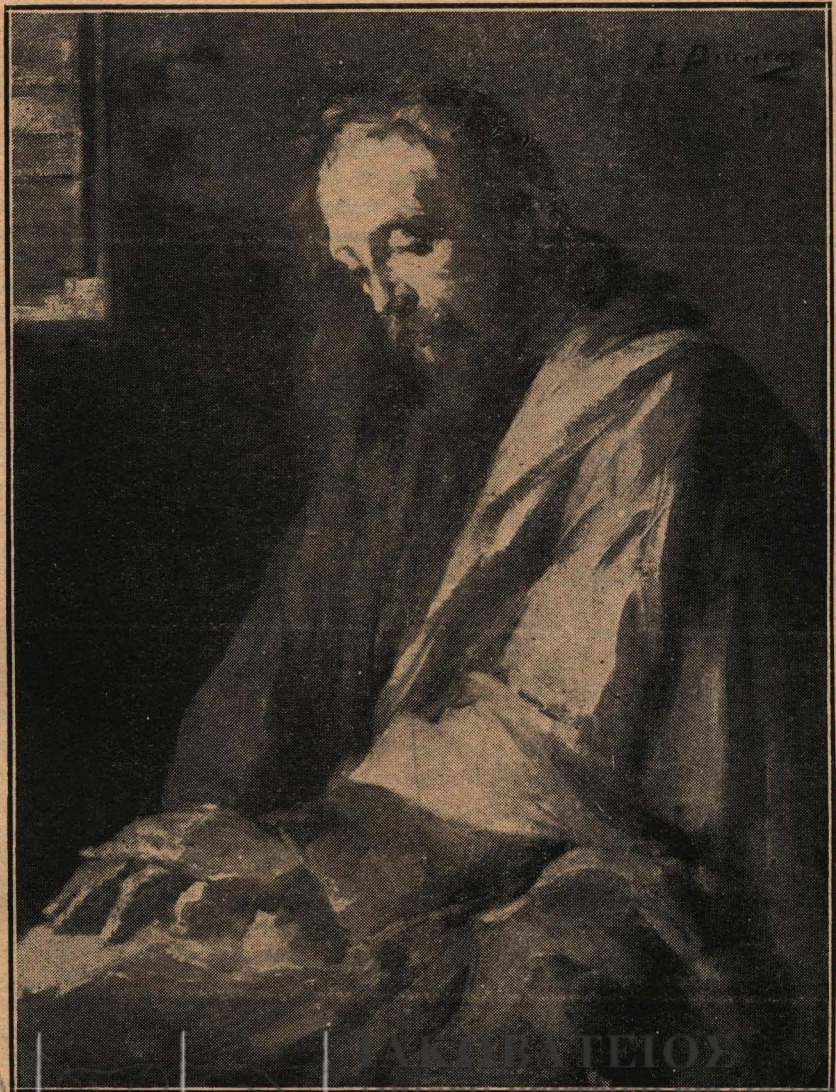
Ἄπο' καιροῦ εἶχα στοῦ νοῦ μου νὰ σκιαγραφῆσω μερικές σύγχρονες προσωπικότητες τοῦ δοξασμένου νησιοῦ μας. Ἔτσι, ἀπὸ τὴ μιὰ μεριά θὰ τις γνώριζα κάπως πλατύτερα στοῦ πολὺ κοινό, πού, βέβαια, δὲν ἀγνοεῖ τὴ ζηλεμένη ἀξία τους, μὰ πὺ ἐπιθυμεῖ μιὰ πιὸ στενὴ γνωριμία, κι' ἀπὸ τὴν ἄλλη θὰ τοὺς ἀπέδιδε ἕναν ἐλάχιστο φόρο τιμῆς καὶ εὐγνωμοσύνης γιὰ τὴ μεγάλη συμβολή τους στὴν ἐξύψωση τοῦ νησιοῦ μας.

Καὶ θεωρῶ τὸν ἑαυτό μου εὐτυχισμένο, πὺ μπορῶ ἀπὸ τώρα νὰ πραγματοποιήσω τὴν παλιά μου αὐτὴν ἐπιθυμία, χάρη στὴν εὐγενική φιλοξενία καὶ προτροπὴ τῆς ἀγαπητῆς μου «Ἠχὺς τῆς Κεφαλληνίας», πὺ μὲ τὴν ταχτική της ὀλοκληρώνει τὴν ἀποστολή της, σὰν ὄργανο ἐπικοινωνίας καὶ ἀλληλεγγύης τῶν Κεφαλλήνων.

Ἔτσι καὶ ἐξ ἀφορμῆς τῆς ἐκδόσεώς του στὴν αἴθουσα Στρατηγοπούλου, πὺ βάστηξε ὅλον τὸν Ἀπρίλη, ἀρχίζω μὲ τὸν ἐξαιρετικὸ τεχνίτη τοῦ χρωστήρα κ. Σπύρο Βικᾶτο.

Ὁ κ. Σπύρος Βικᾶτος γεννήθηκε στ' Ἀργοστόλι τὸ 1878. Ἀκολούθησε ἐκεῖ τὰ ἐγκύκλια μαθήματα καὶ τὸ 1894 γράφηκε στὴ σχολὴ Καλῶν Τεχνῶν τοῦ Μετσοβείου Πολυτεχνείου. Τὸ 1900 ἔφυγε γιὰ τὸ Μόναχο, ὅπου συμπλήρωσε τις καλλιτεχνικές του σπουδές. Ἐκεῖ τιμήθηκε ἀπὸ τὴν Ἀκαδημία μὲ πρῶτο βραβεῖο παῖ μὲ ἀσημένιο μετάλλιο. Ἡ ἴδια ἀγόρασε δυὸ ἔργα του: τὸ βραβευμένο **Σκάκι** καὶ τὴν **κεφαλὴ γέροντος**. Τὸ 1906 γύρισε στὴν Ἑλλάδα καὶ διορίστηκε καθηγητῆς στὴ Σχολὴ Καλῶν Τεχνῶν. Τὸ 1908 πῆρε χρυσὸ μετάλλιο στὴν ἐκθεση τοῦ Βοσδῶ. Τὸ 1927 ἡ Ἐθνικὴ Πινακοθήκη τοῦ Βελιγραδίου ἀγόρασε τὴν ἀπ' αὐτὸν δουλεμένη **προσωπογραφία τοῦ διασέμου ζωογράφου Πρέντις** καὶ πέρσι ἕνα **τοπίο τοῦ Κρέιφενπερ** τῆς Γερμανίας. Ὡς μὲ τώρα ἀνοῖξε τρεῖς ἐκθέσεις, ἀπ' τις ὁποῖες τρίτη εἶναι αὐτὴ πὺ ἔκλεισε τὰ τέλη Ἀπριλίου.

Στὴν τελευταία αὐτὴ ἐκθεσή του ὁ κ. Βικᾶτος παρουσίασε 24 ἔλαιογραφίες (προσωπογραφίες, συνθέσεις, τοπεῖα) καὶ 5 σχέδια δουλεμένα μὲ κραγιόνι (σκίτσα), τοὺς καρποὺς μιᾶς γόνιμης ἐργασίας δυὸ μόνον ἐτῶν, — χρονικοῦ διαστήματος πὺ θὰ ἐθεωρεῖτο μικρὸ γιὰ ἕναν ἄλλον, ἐξ ἴσου γερὸ τεχνίτη, γιὰ τὴ δημιουργία ἐνὸς μόνου ἔργου: τῆς μεγάλης τόσο στὴ σύλληψη ὅσο καὶ στὴν ἐκτέλεση σύνθεσής του **προσφυγικῶν ἀναμνήσεων**, πὺ βγήκε μέσα ἀπ' τὴν νεοελληνικὴ τραγωδία. Εἶναι δυστύχημα τὸ ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ Πινακοθήκη δὲν ἀπόκτησε τὸ ἐξαιρετικὸ αὐτὸ ἔργο, βάζοντας κατὰ μέρος τὰ προσωπικά καὶ

ΣΠΥΡΟΥ ΒΙΚΑΤΟΥ: Ὁ Ἰησοῦς στὸ Δεσμοτήριον.

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΣΟΥΡΙΟΥ

ἀναθεωρώντας για μιὰ στιγμή μόνο τὴν ἀπόφασή της νὰ κρεμάη στοὺς τοίχους τῆς ἔξωφρενικῆς νεοελληνικῆς μουνηζοῦρες. Ἐνα τέτοιο ἔργο, πού εἶναι ἕνα μεγαλόπρεπο ἔλεγειο στὴ μικρασιατικὴ καταστροφή, πού ἐκφράζει μὲ τὴν πιὸ μεγάλη δημιουργικὴ δύναμη τὸν πόνο καὶ τὴ νοσταλγία τῆς προσφυγικῆς ψυχῆς γιὰ τὴ «λαγγωμένη Ἀνατολή» τοῦ ποιητῆ, ἔπρεπε μὲ κάθε θυσία νὰ γίνῃ χτῆμά της. Στὸ μισόφωτο ἑνὸς καπηλιοῦ, γύρω ἀπὸ ἕνα τραπέζι, τρεῖς γέροι σκυμμένοι κουβεντιάζουν. Κι' ὁ ἔξαιρετικὸς τεχνίτης, μιὰ πού δὲ μποροῦσε νὰ κάμῃ ν' ἀκουστοῦν τὰ λόγια τους, κάνει νὰ τὰ ἐννοήσουμε ἀπὸ τὴν ἔκφραση τοῦ προσώπου τους. Πόση ἠθορεία! Πόση περίσσεια συναισθήματος!

Γιατὶ πρέπει νὰ τονισθῇ αὐτό, ὅτι ὁ κ. Βικᾶτος, δουλεύοντας ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον προσωπογραφίες καὶ συνθέσεις, φροντίζει νὰ ἐρμηνεύῃ ἀριστοτεχνικὰ τὰ συναισθήματα τῶν προσώπων πού ζωγραφίζει, ἀπὸ τὴ θεία γαλήνη τοῦ Χριστοῦ στὸ δεσμοτήριον, ὡς στὴν ἀνείπωτη λαγνεία τῶν ἀφρικανικῶν πόθων. Ἔτσι, ἐνῶ στὸν ἕναν πίνακα μᾶς δίνει ὅλο τὸ δρᾶμα τοῦ Ἀδέσμευτου Δεσμώτη, τὴν πάλῃ τῆς διφυοῦς ὑποστάσεως μὲ τὴν περίσκεψη ἀπὸ τὴ μιὰ μεριά καὶ τὴν ὑπερισχούσα μακαριότητα ἀπὸ τὴν ἄλλη, στὸ δεύτερον πίνακα μᾶς δίνει τὸ maximum τοῦ σαρκικοῦ πόθου, πού γεννιέται στὰ πλάχνα ἑνὸς ἀράπη

ἀπὸ τὴ γεινιάσή του μὲ μιὰ ὄμορφη ἀλλὰ ψυχρὴ λευκὴ. Οἱ ὑπόλοιποι πίνακες, ἔξ ἴσου ἐπιτυχημένοι, ἀπασχολοῦνται μὲ οἰκογενειακὰ, καθὼς τὰ λένε, θέματα. Καὶ ἀναφέρω τὸ καμάρι τῆς Γιαγιάς, μὲ τὴ γριούλα πού ἔχει ἀγκαλιάσει στοργικὰ μιὰ φιλάρεσκη μικρούλα, τὸ Χριστουγεννιάτικο δέντρο, μὲ τὸ γέρο-παπποῦ, τὴ νύφη του καὶ τὸ μπεμπέκο της καὶ τὰ δύο μεγαλύτερα παιδιά γύρω ἀπὸ τὸ στολισμένο δέντρο, τὴν ὀλλανδέζα στὸ τζάκι, τὸ πρῶτο δόντι μὲ τὴ γριὰ-βάββα, πού νιώθει μιὰ μεγάλη χαρὰ, ὅταν, βάζοντας τὸ δάχτυλό της στὸ στόμα τοῦ ἔγγονοῦ της πού κρατᾷ ἀγκαλιά, συναντᾷ τὸ πρῶτο δόντι, τὸ ἀγαπημένο γατί, μὲ τὴν κόρη πού κρατᾷ τὸ γατάκι της, τὴ γεροντικὴ εὐχαρίστηση, μὲ τὸ γέρο καὶ τὴ γριούλα του.

Ἐπίσης ἀναφέρω τὸ τραγοῦδι, μιὰ σαντέζα μὲ κιθάρα, τὸν καλλιτέχνη, ἕνα εὐθυμογραφικὸ πορτραῖτο καὶ τοὺς δυὸ τυρολέζους του, πού εἶναι ἔκφραστικοὶ καὶ ζωντανοί.

Μὰ ἐκεῖ πού ὁ κ. Βικᾶτος καταντᾷ ἀφθαστος εἶναι οἱ δυὸ κεφαλῆς γερόντων. Σ' αὐτὲς ὁ εὐσυνείδητος καὶ ἀποκλειστικὰ μελετητῆς τῆς ἀνθρώπινης φυσιογνωμίας συγκέντρωσεν ὄλες τὶς δημιουργικῆς του δυνατότητες καὶ τὶς ἀνησυχίες του.

ΓΕΡ. Π. ΑΜΠΑΤΗΣ

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ

ΥΠΟ ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ ΤΣΙΜΑΡΑΤΟΥ ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ

ΤΟΜΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ

ΤΜΗΜΑ ΠΕΜΠΤΟΝ

ΕΝΕΤΙΚΟΙ ΧΡΟΝΟΙ (1483 — (1484 — 1498) — 1797)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ XV

1498 - 1571

Ἡ ναυμαχία τῆς Ναυπάκτου, ἢ τῶν Ἐχινάδων, ἢ τῶν Κορτσουλάρων (corsolari), ἢ τοῦ Lepanto (7 Ὀκτωβρίου 1571).

1) Ὄνομασται τῆς Ναυπάκτου. 2) Ἱστορικὰ τῆς Ναυπάκτου. 3) Προπαρασκευαὶ τῆς ναυμαχίας. Α. Ὁ χριστιανικὸς στόλος. Β'. Ὁ ὀθωμανικὸς στόλος. 4) Ἡ παράταξις Χριστιανῶν καὶ Τούρκων. 5) Ἡ ναυμαχία. 6) Ζημίαι. 7) Οἱ Κεφαλλῆνες καὶ οἱ Ἕλληνες ἐν τῇ ναυμαχίᾳ. 8) Πανηγυρισμοί. 9) Ἀποτελέσματα. 10) Οἱ ἀδελφοὶ Μελισσηνοί. 11) Συνθήκη Πύλης καὶ Ἐνετίας καὶ 12) Ἀναμνηστικὰ τῆς ναυμαχίας ταύτης ἐν Κεφαλληνίᾳ.

1) Ὄνομασται τῆς Ναυπάκτου. Ἐν ἔτει 1204 κυριευθεὶς τῆς Κων)πόλεως ὑπὸ τῶν Φράγκων καὶ διανεμηθεὶς τῆς Βυζαντινῆς Αὐτοκρατορίας, ἡ Ναύπακτος ἔλαχεν εἰς τὴν μερίδα τῶν Ἐνετῶν. Τότε δὲ Μιχαὴλ ὁ Κομνηνὸς ἐπωφελοῦμενος τῆς ἐπικρατοῦσης ἐν ἐκείνοις τοῖς χρόνοις ταραχῆς καὶ συγχύ-

σεως, ἴδρυσεν ἀνεξάρτητον ἐν τῇ Ἠπειρῷ Δεσποτεῖαν, κυριεύσας τὰς ἀπὸ Δυρραχίου μέχρι καὶ τῆς Ναυπάκτου πόλεις. Ἐκτοτε δὲ καὶ ἡ ὀρθόδοξος ἐκκλησία τῆς Ναυπάκτου συνεχωνεῦθη μετὰ τῆς μητροπόλεως Ἀθῆνης, ὅπως καὶ πολιτικῶς ἡ Ναύπακτος ὑπήγετο ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τῶν Δεσποτῶν τῆς Ἠπειροῦ. Τῷ δὲ 1294 ὁ δεσπότης τῆς Ἠπειροῦ Θωμᾶς ὑπανδρεύσας τὴν θυγατέρα του Ἰθάμαρ μετὰ τοῦ Φιλίππου τοῦ Τάραντος, ἔδωκεν αὐτῷ ὡς προικα τὸ βασιλικὸν φρούριον τῆς Ναυπάκτου (real chastele de Nepanti, ἢ castel royal de Neoponte), τὸ τοῦ Βραχωρίου (Ἀργινίου ἢ Blecova), τὸ τοῦ Ἀγγελοκάστρου καὶ τὸ τῆς Βονίτσας. Ὁ νέος οὗτος Δεσπότης τῆς Ναυπάκτου ἔκοψε καὶ νομίσματα, φέροντα ἀπ' ἐνὸς μὲν στοῦρον καὶ ἐπιγραφήν ΡΗΣ Ρ. ΤΑΡ. DESP. ἀπ' ἑτέρου δὲ ὁμοίωμα τοῦ φρουρίου τοῦ τοῦ τῆς Ναυπάκτου μὲ τὴν ἐπιγραφήν ΡΗΣ Ρ. ΤΑΡ. CIVIS. Ἡ Ἑλληνικὴ ὄθρα καὶ παναρχαία αὕτη λέξις Ναύπακτος ἐγράφη ὑπὸ τοῦ Διοδώρου ὁ Ναύ-

πακτος και ὑπὸ τῶν Φράγκων Nerantus, ἢ Nerahtus, ὡς εὐρίσκεται εἰς προᾶξιν Καρόλου τοῦ Β'. γεγραμμένην πρὸς Ραϋμῶνδον στρατιωτικὸν Διοικητὴν καὶ γενικὸν τοποτηρητὴν τοῦ Φιλίππου ἐν Ρουμανία (in partibus Romanie), τῇ 20 Δεκεμβρίου 1301 (in civitati Nerahti), ἔτι δὲ καὶ Neraut καὶ Naupatas καὶ Leranto: ὑπὸ τῶν Τούρκων Ἐνὲ-βαχτὲ καὶ ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων τοῦ Μεσαίωνα ὁ Νεόπαντος καὶ ὁ Ἐπακτος, ὅπως ἔτι καὶ νῦν ὑπὸ τοῦ λαοῦ ὀνομάζεται.

2) Ἱστορικὰ τῆς Ναυπάκτου. Τῷ 1338—1339 γενομένης ἐν Ἀκαρνανίᾳ ἐπαναστάσεως ὑπὸ τοῦ Νικολάου Βασιλίτση καὶ Ἀλεξίου Καβάσιλα κατὰ τοῦ βασιλέως τῆς Κων/πόλεως Ἀνδρονίκου, προσελήθησαν εἰς βοήθειαν τῶν ἐπαναστατῶν οἱ Ταραντίνοι, πρὸς τοὺς ὁποίους οἱ ἐπαναστάται παρεχώρησαν πρὸς τοῦτο τὴν Ναύπακτον μετὰ τῆς Βονίτζης καὶ τοῦ Βουθροτοῦ. Τῷ αὐτῷ ἔτι ἡ Ναύπακτος, τὴν ὁποίαν ὁ Ἀλβανὸς φύλαρχος Ἰωάννης Σπάτας εἶχεν ἀρπάσει ἀπὸ τῶν Ταραντίνων, ἐκυριεύθη διὰ πολέμου ὑπὸ τῶν Ἑνετῶν, ἀπὸ τοῦ τότε κατόχου αὐτῆς Παύλου τοῦ Σπάτα. Ἀκολούθως δὲ οἱ Ἑνετοὶ παρεχώρησαν αὐτὴν εἰς τὸν Αὐτοκράτορα τῆς Κων/πόλεως, ὅστις ἀδυνατῶν ἵνα διασώσῃ αὐτὴν ἀπὸ τὰς δυνάμεις τῶν Τούρκων, ἐπώλησεν αὐτὴν τοῖς Ἑνετοῖς ἀντὶ πεντακοσίων Δουκάτων. Δις οἱ Τούρκοι ἀπεπειράθησαν τὴν ἄλωσιν τῆς Ναυπάκτου: τῷ 1463 καὶ τῷ 1477, ἀλλὰ τῇ 28 Αὐγούστου 1499 ἐκυριεύθη ὑπὸ τῶν Τούρκων διὰ τὴν ἀντιζηλίαν τῶν Ἑνετῶν στολάρχων Λωρεδάνου καὶ Ἀντωνίου Γριμάνη καὶ μάλιστα διὰ τῆς προδοσίας σχεδὸν τοῦ τελευταίου τούτου, ὡς καὶ τοῦ Ἑνετοῦ διοικητοῦ αὐτῆς Ζουάνου Μόρη.

3) Προπαρασκευαὶ τῆς ναυμαχίας τῆς Ναυπάκτου. Α'. Ὁ **χριστιανικὸς στόλος.** Διαρκούσης ὑπὸ τῶν Τούρκων τῆς πολιορκίας τῆς Νικωσίας ἢ Λευκωσίας, τῆς πρωτευούσης τῆς Κύπρου, ἦν κατεῖχον οἱ Ἑνετοὶ, ὑπεραχθῆ τῇ 25 Μαΐου 1571 ἡ δεκάτη τρίτη ἱερὰ **συμμαχία καὶ ἐπιμαχία** μεταξὺ τοῦ Πάπα Πίου τοῦ Ε'. ἀφ' ἑνός, τοῦ βασιλέως τῆς Ἰσπανίας Φιλίππου τοῦ Β'. ἀφ' ἑτέρου, καὶ τοῦ Δόγη τῆς Ἑνετίας Ἀλοῦσίου Μοντσενίγου ἢ Μοντενέγου ἐκ τρίτου κατὰ τῶν Τούρκων. ἦτις ἐδημοσιεύθη τὴν 22 Ἰουλίου μετὰ τὴν τελετὴν πομπῶδους δοξολογίας ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ Ἁγίου Μάρκου ἐν Ἑνετίᾳ ὑπὸ τοῦ αὐτόθι Ἰσπανοῦ πρέσβεως. Συμφώνως πρὸς τὴν **συμμαχίαν** ταύτην αἱ **συμμαχικαὶ δυνάμεις** ὄφειλον, ἵνα ἀποτελῶνται ἐκ διακοσίων γαλερῶν δέκα καὶ πέντε χιλιάδων πεζῶν καὶ τεσσάρων χιλιάδων πεντακοσίων ἰππέων. Κατὰ τὴν συνθήκην ταύτην ὁ Βασιλεὺς τῆς Ἰσπανίας ἀνελάμβανε τὸ ἥμισυ τῆς δαπάνης καὶ τὸ ἄλλο ἥμισυ ὁ Πάπας καὶ οἱ Ἑνετοὶ. Ὁ στρατὸς ὄφειλεν, ἵνα ὑπάρχῃ ἕτοιμος τὸν Μαΐον καὶ ὄφειλεν, ἵνα συγκεντρωθῇ εἰς Μεσσήνην. Ἐπειδὴ δὲ ὁ Πάπας οὐδὲν πολεμικὸν πλοῖον εἶχεν, ὑπερθεοῦντο οἱ Ἑνετοὶ, ἵνα κορηγῆσωσιν αὐτῷ δώδεκα καλῶς ἐξοπλισμένας γαλέρας. Ἡ δὲ ἀρχιστρατηγία ὄφειλεν, ἵνα ἀνατεθῇ εἰς τὸν ἰσπανὸν στρατάρχην Δὸν Ζουάν τὸν Αὐστριακόν, νόθον υἱὸν τοῦ Καρόλου τοῦ Ε'. εἰς τὸ κράτος τοῦ ὁποίου ἔλεγον ὅτι δὲν ἔδυσεν ὁ ἥμιος. Οὗτος ὁ Δὸν, ὁ Ἰωάννης ὁ Αὐστριακὸς (Don Juan d' Austria) ἦν εἰκοσαετῆς μὲν τότε, ἀλλ' ἔνδοξος ἤδη ἐκ τῶν κατὰ τῶν πειρα-

τῶν τῆς Ἀφρικής πολέμων του, ἦν δὲ υἱὸς τοῦ Καρόλου τοῦ Ε'. ἐκ μὴ νομίμου γάμου αὐτοῦ μετὰ τῆς Βαρβάρης Βλόμβεργ, θυγατρὸς ἀπλοῦ ξενοδόχου ἐν Ρατισβάνῃ καὶ ἐπομένως ἑτεροθαλῆς ἀδελφὸς τοῦ τότε βασιλέως τῆς Ἰσπανίας Φιλίππου τοῦ Β'. Μετὰ τὴν ἄλωσιν τῆς Κύπρου ὑπὸ τῶν Τούρκων, οὗτοι λεηλατοῦντες, βασανίζοντες καὶ αἰχμαλωτίζοντες περιέπλεον τὸ τε Αἰγαῖον καὶ τὸ Ἰόνιον πέλαγος. Προσεγγίζοντος δὲ τοῦ χειμῶνος προσωρμίσθησαν εἰς Ναύπακτον. Ἀφ' ἑτέρου ὁμοως τὴν 25 Σεπτεμβρίου κατὰ τὴν προμνησθεῖσαν συμφωνίαν συνεκεντρώθησαν ἐν Μεσσήνῃ τῆς Σικελίας οἱ τῶν εἰρημένων τριῶν συμμαχικῶν δυνάμεων χριστιανικοὶ στόλοι: ἦτοι Πρῶτος ὁ Ἰσπανικὸς ὑπὸ τὸν πρίγκηπα Δὸν Ζουάν ἀποτελούμενος 1ον, ἀπὸ 77 ἰσπανικὰς γαλέρας, 2ον, ἀπὸ 6 γαλέρας τῶν ἰπποτῶν τῆς Μελίτης, τῶν λεγομένων Ἰωαννιῶν, ὑπὸ τοὺς Ταξίαρχας τοῦ ἱερατικοῦ τούτου τάγματος καὶ 3ον, ἀπὸ 3 γαλέρας Σαβανδικὰς ἢ τῆς Σαβοΐας ὑπὸ τὸν Ἐπίσκοπον Λεῦνίου. Δεύτερος, ὁ ὑπὸ τοὺς στρατηγοὺς τοῦ Παπικοῦ κράτους Μάρκον Ἀντώνιον Κολώνιαν, δοῦκα τοῦ Παλιάνου καὶ Ταλιακότσου καὶ τὸν Ἰωαννοανδρέαν Δώριαν Γενουήνσιον παπικὸς στόλος συγκεῖμενος ἀπὸ 12 Ἑνετικὰς γαλέρας, ὡς διελάμβανε ἢ συμμαχία καὶ Τρίτος, ὁ ὑπὸ τὸν Ἑνετὸν ναύαρχον Σεβαστιανὸν Βενιέρην ἐνετικὸς στόλος συγκεῖμενος ἀπὸ 108 γαλέρας καὶ 6 μεγάλα φορητὰ πλοῖα μεγάλης χωρητικότητος, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐφέροντο τηλεβόλα, καὶ τὰ ὁποῖα ἐκαλοῦντο galéasses. Ἀπετελεῖτο ἐπομένως ὁλόκληρος ὁ χριστιανικὸς οὗτος στόλος ἀπὸ 212 πολεμικὰ πλοῖα τῆς τότε ἐποχῆς καὶ ἦτο ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν ἀνδρός, τοῦ ὁποίου ὁ δεξιὸς νοῦς καὶ ἡ στρατηγικὴ ἀξία καὶ ἡ μετὰ τοῦ πατρὸς ὁμοιότης ἦσαν ἐγγύα αἰσίων ἐλπίδων, αἵτινες εὐτυχῶς διὰ τὴν ἀνθρωπότητα δὲν διεψεύσθησαν. Εἰς συμβούλιον συγκροτηθὲν ἐν τῇ ναυαρχίδι συνεζητήθη πρῶτον περὶ τοῦ τόπου τῆς κατευθύνσεως αὐτοῦ τοῦ στόλου. Ὁ Βενιέρης καὶ ὁ Δὸν Ζουάν ἐγνωμοδότησαν, ἵνα πλεύσωσι πρὸς τὰ ὕδατα τοῦ Ἀρχιπελάγους, ἢ πρότασις αὐτὴ ὑπερίσχυσε καὶ ὁ στόλος ἐπλευσεν ἐκ Μεσσήνης κατ' ἀρχὰς εἰς Γουμνίτσαν, τουρκικὸν λιμένα ἐπὶ τῆς Ἠπειροῦ καὶ ἀπέναντι τῆς Κερκύρας κείμενον κατόπιν ἐπλευσαν εἰς Κέρκυραν, ὁπόθεν ἔλαβον τέσσαρα κάτεργα ἢ γαλέρας, καθὼς καὶ ἐκ τῆς Ζακύνθου προσῆλθε μία γαλέρα τῆς κοινότητος καὶ τρεῖς ἰδιωτικαί. Ἐπίσης ἐκ Κεφαλληνίας προσῆλθε μία ἰδιωτικὴ γαλέα ἢ γαλέρα τοῦ εὐγενοῦς Μάρκου Ἀντωνίου Τσιμάρα, ὅστις ἰδίαις δαπάναις ἐξοπλίσας αὐτὴν καὶ πληρώσας ταύτην Κεφαλληνίων ναυτῶν ἐπέβη αὐτῆς ἀρχηγὸς μετὰ τοῦ υἱοῦ του Ἰωάννου. Οὗτος ὁ Μαρκαντώνιος Τσιμάρας, ὡς ἀναφέρει ὁ Εὐγένος Ρίζος ὁ Ραγκαβῆς εἰς τὸ livre d'or γράφων ἐν σελ. 144 περὶ τῆς οἰκογενείας Τσιμάρα, (ἦν υἱὸς τοῦ Νικολάου Τσιμάρα (Nicolo Dalla Cimara), ὅστις ἀπεστάλη τῷ 1504 εἰς Κεφαλληνίαν μετ' ἀρκετῶν ἐργατῶν ἵνα ἀνοικοδομήσῃ τὸν ἐξωτερικὸν περιβόλον τοῦ φρουρίου τοῦ Ἁγ. Γεωργίου, τὸ ὁποῖον ἀπέβη ἢ προπέλασμα τῆς νήσου) κατὰ δὲ τὸν Σ. Μ. Θεοτόκην οὗτος ὁ Νικόλαος Τσιμάρας ἦν ἰσπανικῆς καταγωγῆς μετοικησας εἰς Ἑνετίαν καὶ ἐς Ἑνετίαν ἀπεστάλη εἰς Κεφαλληνίαν ὅπου ἐγκαταστάς καὶ νυμφευθεὶς ἐνεγράφη εἰς τὴν χουστὴν βίβλον τῆς Εὐγε-

νείας τῆς νήσου ταύτης μεταξύ τῶν ἐτῶν 1593 καὶ 1604 καὶ ἐγένετο ὁ γενάρχης τοῦ οἴκου Τσιμάρρα.

Οὗτος δὲ ὁ Μαρκαντώνιος Τσιμάρρας, ὁ υἱὸς τοῦ Νικολάου καὶ ἀδελφὸς τοῦ Ματθαίου κατὰ τὸν Σάθαν (doc ined. VI. 283) εἶχε τρεῖς υἱοὺς τὸν Ἰωάννην λαβόντα σπουδαῖον μέρος καὶ αὐτὸν εἰς τὴν ναυμαχίαν ταύτην τῆς Ναυπάκτου, τὸν Ἀντώνιον καὶ τὸν Νικόλαον μέλη τοῦ Συμβουλίου.

Ἄσας οὗτος ὁ στόλος πληροφορηθεὶς τὴν προσέγγισιν τοῦ Ὀθωμανικοῦ στόλου ἀνήχηθ' ἐκ Κερκύρας καὶ ἐστάθμευσεν ἐπ' ὀλίγον εἰς τὸν λιμένα Γουϊσκάρδον ἢ Φισκάρδον τῆς Κεφαλληνίας, ὅπου ἔλαβεν ἐπιστολὰς παρὰ τοῦ προβλεπτοῦ Ζακύνθου Π. Κονταρίνη, διὰ τῶν ὁποίων ἐβεβαιώθη ὅτι ἄσας ὁ Τουρκικὸς στόλος ἐμφανισθεὶς παρὰ τὸ πέλαγος τῆς Ζακύνθου διέπλευσεν εἰς Ναύπακτον καὶ ὅτι ἀπὸ τῶν Κυθήρων ἔφθασαν εἰς Ζακύνθον καὶ τὰ λοιπὰ παπικὰ πλοῖα καὶ ἔπλεον πρὸς συνάντησιν αὐτῶν. Εὐθὺς τότε διετάχθησαν ἅπαντα τὰ πλοῖα νὰ ἀνοιχθῶσιν ἐκ Φισκάρδου καὶ ἀγκυροβολήσωσιν εἰς Αἰγιαλὸν Σάμης, λιμένα μεγαλύτερον καὶ πλησιέστερον πρὸς τὴν Ναύπακτον, ὅστις τότε ἐκαλεῖτο valle d'Alessandria, ὡς ἐκαλεῖτο ὁ κόλπος οὗτος ἀπὸ τοῦ 1499 καὶ ἀρχαιότερον, διότι valle καὶ val εἰς τὴν Ἰταλικὴν ἐσήμαινε καὶ κόλπον καὶ πεδιάδα διὰ τοῦτο ἐν σελ. 29 Grigiani Relazioni storico-politiche ὁ λιμὴν οὗτος καλεῖται (val d'Alessandria nella bosta boreale cerperta dalla isoletta Theachi=λιμὴν τῆς Ἀλεξανδρείας εἰς τὴν βορείαν πλευρὰν προφυλασσόμενος ὑπὸ τῆς νησίδος Ἰθάκης). Ὁ βραδύτερον Προβλεπτὴς Κεφαλληνίας Ἄγγελος Μασσαδόνας ἐν τῇ ἐκθέσει του (1590) ἀπαριθμῶν τοὺς λιμένας καὶ τὰ ἀγκυροβόλια (ὄρμους) τῆς Κεφαλληνίας ἀναφέρει καὶ τὸ val d'Alessandria, ὁπόθεν, λέγει, ἐξέπλευσε τῇ εὐτυχῇ ἐκείνῃ ἡμέρᾳ τῆς νίκης ἄσας ὁ στόλος καὶ ὅπου παρεσκευάσθη λαβὼν ἐπικουρίας ἀνδρῶν καὶ τροφάς, ὥστε δυνατόν εἰπεῖν τῇ ἀληθείᾳ, ὅτι τὸ κλεινὸν ἐκεῖνο ἐπιχείρημα ἐπροστατεύθη καὶ ἐβοηθήθη ὑπὸ τῶν ἐπικουριῶν καὶ τῶν εὐκολιῶν, ἃς παρέσχεν ἡ Κεφαλληνία, εἰς τὴν ὁποίαν ἀνήκει, ὡς ἐξαιρεῖ ἕτερος Ἐνετὸς Προβλεπτὴς ἀξιωματικῶν μέρος τῆς κρισιμωτάτης ἡμέρας, ἥτις δηλοῖ μετατροπὴν τῶν ἔως τότε ἀκαθέτων ἐπιτυχιῶν τοῦ τουρκικοῦ στρατοῦ καὶ στόλου. Καὶ πράγματι ἐν Αἰγιαλῷ οἱ σύμμαχοι προσέλαβον καὶ 5,000 περίουσι Ἐπανησίους μετ' ἀναλόγων πλοίων ὑπὸ τὰς συμμαχικὰς καὶ χριστιανικὰς σημαίας των. Εἰδικῶς δὲ μνημονεύονται ἐκτὸς τοῦ προσηθέντος Μαρκαντωνίου Τσιμάρρα μετὰ τοῦ υἱοῦ του Ἰωάννου καὶ οἱ Κεφαλλῆνες Μ. Πιτσαμάνος μεθ' ἐνὸς ἰδίου κατέργου, ὁ Νικόλαος Λούζης, ὅστις κατόπιν διέσωσε τὴν Κεφαλληνίαν ἀπὸ τῶν λυμαιομένων αὐτὴν στάσεων καὶ πειρατικῶν ἐπιδρομῶν, ἐφ' ᾧ καὶ ἐτιμήθη ὑπὸ τῶν Ἐνετῶν διὰ χρυσοῦς ἀλύσεως καὶ διὰ τοῦ τίτλου τοῦ ἱππότη, ὁ Δημήτριος Λούζης, ὅστις εἶχεν ἐκστρατεύσει τῷ 1541 ἐν Δαλματίας, ὁ Ἰωάννης Λούζης, ὁ Ἀγαπητὸς Λοβέρδος, ὁ Χριστόφορος Κρασσᾶς, ὁ Σταμάτιος Βολτέρρος κ.τ.λ. πάντες οὗτοι πολεμίσαντες ὡς ἀρχηγοὶ (sortacomiti).

Β'. Ὀθωμανικὸς στόλος. Ἦρχισε πλεόν λέγει ὁ Κωνσταντῖνος Σάθας εἰς τὸ Ἀνεκδότῳ τοῦ Γαλαξειδίου σελ. 21, ἡ Εὐρώπη νὰ τρέμη τὸ Τουρκικὸν

ὄνομα. Οἱ Τοῦρκοι πανταχοῦ νικηταί, καθ' ἐκάστην διέθετον νέας δυνάμεις καὶ νέους θησαυρούς, δι' ὧν ἠπειλεῖτο ἡ ὑποδούλωσις τοῦ κόσμου. Οὐδεὶς Εὐρωπαϊκὸς λαὸς ἐσκέπτετο περὶ κατακτήσεως, ἀλλὰ περὶ τῆς ἰδίας ὑπάρξεως ἕκαστος ἐφοβείτο. Ἡ Δύσις δὲν εἶχε λεγεῶνας, ἵνα ἀντιτάξῃ πρὸς τὰ τροπαιοφόρα σμήνη τῶν Γεντισάρων, ἅτινα ἠπειλοῦν, ὡς ἡμέραι, ἵνα τὴν κατακλύσωσι καὶ τὴν καθυποτάξωσιν, ἀφ' οὗ καθυπέταξαν τὴν Ἀνατολήν. Οἱ Ὀθωμανικοὶ στόλοι πολυαριθμότεροι πάντων τῶν τότε μεγαλυτέρων ναυτικῶν ἐθνῶν, ἐφαίνοντο ἐπιβεβαιούντες τὴν κυριαρχίαν τῆς Μεσογείου. Ἦδη ἐπρόκειτο πλέον πάλῃ μεταξύ δύο θρησκειῶν: τοῦ Χριστιανισμοῦ καὶ τοῦ Μωαμεθανισμοῦ, μεταξύ τοῦ Σταυροῦ καὶ τῆς Ἡμισελήνου, μεταξύ δύο κόσμων: τοῦ γεγραπτοῦ ἀφ' ἐνὸς Εὐρωπαίου, ἀλλ' ἀναζωογονηθέντος διὰ τοῦ Χριστιανισμοῦ καὶ ἀφ' ἑτέρου τοῦ νεάζοντος Ἀσιατικοῦ καὶ διὰ τοῦ Μωαμεθανισμοῦ τῶν Ἀράβων ἐνισχυθέντος. (Καίτοι οἱ Τοῦρκοι τότε μόνον ἔλαβον ἀφ' ἐνὸς μὲν ὑπόστασιν, ὅταν ἐδέξαντο τὴν θρησκείαν καὶ τὸν πολιτισμὸν τῶν Ἀράβων, ἀφ' ἑτέρου δὲ τότε μόνον ἔλαβον ζωὴν καὶ δύναμιν ὅταν ἀνέμιξαν τὸ αἷμα τῶν μετὰ τῶν Ἑλλήνων τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, μετὰ τῶν ὁποίων ἐπὶ αἰῶνας συνέζησαν καὶ ὅταν ἀνέμιξαν τὸν στρατὸν των, μετὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ τῶν Γεντισάρων καὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ τῶν ὑποτεταγμένων αὐτοῖς Ἑλληνικῶν χωρῶν. Καὶ αὐτοὶ ἀκόμη οἱ Ἀραβες ἐδοξάσθησαν καὶ ἐξεπολιτίσθησαν, ὅταν ἦλθον εἰς ἐπαφὴν πρὸς τὸν Ἑλληνικὸν πολιτισμὸν καὶ τὴν Ἑλληνικὴν φιλοσοφίαν καὶ τέχνην τῆς Αἰγύπτου). Ἡ Ἐνετία τότε ἔκλινε πρὸς τὴν παρακμὴν καὶ τὴν δύσιν της, τὰ τέως νικηφόρα ὅπλα της ὑπεχώρουν ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἀπέναντι τῶν τοῦ Σουλτάνου. Ἡ πνευματικὴ κυριαρχία τοῦ Πάπα ἐκινδύνευεν, ἡ δὲ κοσμικὴ του ἐξουσία ἐκλονεῖτο ἐκ θεμελίων. Ἡ λοιπὴ Εὐρώπη μετὰ τρόμου ἀπήγγελε τὸ ὄνομα τοῦ μεγάλου Δεσπότη καὶ διὰ τοῦτο εἰς τὴν κατὰ τῶν Μουσουλμάνων σταυροφορίαν τοῦ Πάπα Πίου τοῦ Ε'. ὅλοι οἱ βασιλεῖς τῆς Εὐρώπης (ἐκ δειλίας ἴσως καὶ δῆθεν) ἀσχολούμενοι εἰς ἐσωτερικὸν σπαραγμὸν, ἐκόφηνσαν, ὡς εἶδομεν, καὶ μόνον ὁ βασιλεὺς τῆς Ἰσπανίας Φίλιππος ὁ Β'. ἔδραμεν εἰς βοήθειαν τῆς κινδυνεύουσας Εὐρώπης. Μετὰ τοιοῦτον παρελθόντος καὶ μετὰ τοιοῦτων δαφνῶν ὁ Ὀθωμανικὸς στόλος συνηθροίσθη ἐν Ναυπάκτῳ, ἀριθμῶν ὑπὲρ τὰ τετρακόσια πολεμικὰ πλοῖα, ἀνήκοντα καὶ αὐτὰ εἰς τρεῖς συμμαχοῦς. 1ον.) Ἀπὸ τὰ πλοῖα τοῦ Σουλτάνου Σελῆμ τοῦ Β'. (1566—1574), τῶν ὁποίων ναύαρχος ἦτο ὁ καπετὰν πασσᾶς Μονεζιζαδὲ Ἀλῆς, ἢ Καρὰ Ἀλῆς καὶ ὁ Πετράβ πασσᾶς ἀρχιστράτηγος τοῦ κατὰ ξηρὰν στρατοῦ, εἰς τὸν ὁποῖον ὑπῆρτον 25,000 περίουσι Ἑλλήνων ἐξαναγκασθέντων πρὸς τοῦτο καὶ ὅστις στρατὸς ἐπεβίβασθη ἐπὶ τῶν πλοίων. 2ον.) Ἀπὸ τὰ πλοῖα τοῦ Ἀλγερίου διοικούμενα ὑπὸ τοῦ Βεελέρβη τοῦ Ἀλγερίου Οὐζελί, ἢ Οὐλούτς Ἀλῆ, ἢ Ἀλουτζαλῆ ἀρνησιθερήσκου καὶ ὑπὸ τοῦ Δζαφέρ πασσᾶ Βεελέρβη τῆς Τριπόλεως. Ὁ Ἀλουτζαλῆ οὗτος προσορμηθεὶς ὡς εἶπομεν, ἐν Κεφαλληνίᾳ καὶ ληλατήσας τὰ περὶχωρὰ τῆς Ἐρίσου, τῆς Πυλάρου καὶ τῆς Οὐνάτος καὶ ἔπαυσε ἐν χιλιάδας αἰχμαλώτων ἔπλεε πρὸς τὴν Κέρκυραν καὶ κατόπιν πλεύσας πρὸς τὴν Ναύπακτον συνηνώθη

μετὰ τοῦ λοιποῦ Τουρκικοῦ στόλου καὶ θον). Ἀπὸ τὰ πλοῖα τῆς Ἀλεξανδρείας διοικούμενα ὑπὸ τοῦ Σουλτάνου τοῦ Μαρόκου Χασάν πασσᾶ υἱοῦ τοῦ Χαϊρεδίν Βαρβαρόσσα καὶ ἔχοντος ὑπὸ τὰς διαταγὰς του καὶ δεκαπέντε ἑτέρους (Sandjaks) ἔχοντας δικαίωμα, ὡς ἡγεμόνας τῆς θαλάσσης, ἵνα θέτωσι φανούς ἐπὶ τῆς πρύμνης τῶν γαλερῶν των. Ὁ Ὄθωμανικὸς ὄθεν στόλος ἀποτελεῖτο ἐν ὄλῳ ἀπὸ 250 γαλέρας καὶ φούστας καὶ ἀπὸ 200 ἄλλα μικρότερα πλοῖα, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐπέβαιναν ἄπειρον πλῆθος Τούρκων, Ἀλγερινῶν, Τυνησιῶν καὶ Ἀλεξανδρινῶν.

4. Ἡ παράταξις Χριστιανῶν καὶ Τούρκων.

Τὴν νύκτα τῆς 6ης πρὸς τὴν 7ην Ὀκτωβρίου τοῦ 1571 ὁ χριστιανικὸς στόλος ἐκ τοῦ Αἰγιαλοῦ τῆς Σάμης ἐξέπλευσε καὶ τὴν ἐπομένην, ἡμέραν Σάββατον καὶ ἑορτὴν τῆς Ἁγίας Μάρτυρος Ἰουστίνης, τὴν ὁποίαν μάρτυρα ἡμεῖς οἱ ὀρθόδοξοι ἑορτάζομεν τὴν 2αν Ὀκτωβρίου, καὶ ὄραν μίαν καὶ ἡμίσειαν μετὰ μεσημβρίαν, εὐρέθη παρὰ τὰς ἀπέναντι τῶν ἐκβολῶν τοῦ Ἀχελώου ποταμοῦ πέντε μικρὰς νήσους, τὰς παρ' ἡμῶν τῶν Ἑλλήνων καλουμένας Ἐχινάδας, παρὰ δὲ τῶν Ἑνετῶν Κουρτζουλάρους (Curzolari) καὶ ἔπλεε κατὰ τὴν ἐξῆς τάξιν: Μοῖρα ἐξ ὀκτὼ γαλερῶν προηγεῖτο διὰ κατόπτευσιν ὑπὸ τὴν διοίκησιν τοῦ Ἰωάννου Καρδόβα, ναυάρχου τῆς Σικελίας. Ὅπισθεν ἤρχετο ἡ ὀπισθοφυλακὴ συγκειμένη ἐκ πενήτηκοντα τεσσάρων γαλερῶν ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ Ἑνετοῦ ναυάρχου Ἀνδρέα Δόρια. Ἡμισυ μίλλιον πρὸ τοῦ κυρίου σώματος τοῦ στόλου ἦσαν αἱ ἕξ μαῶναι (galeasses) τῶν Ἑνετῶν, τὰς ὁποίας ὠδήγει ὁ Δίοδος. Ἡ πρώτη γραμμὴ τῆς μάχης συνέκειτο ἀπὸ ἐξηκοντα καὶ μίαν γαλέραν ἐν μέσῳ τῶν ὁποίων ἐκυμαίνοντο αἱ σημαῖαι τοῦ δονκὸς τοῦ Παλιάνου, τοῦ ἀρχιναυάρχου Δὸν Ζουάν καὶ τῆς Ἑνετικῆς Δημοκρατίας. Ἡ δευτέρα σειρὰ ἐκ πενήτηκοντα γαλερῶν διοικουμένων ὑπὸ τοῦ προβλεπτοῦ Βαρβαρήγου. Τέλος ὁ Ἀλβάρος Βαζάνος, Μαρκήσιος τοῦ Σάντα—Κρότσε, ναύαρχος τῆς Νεαπόλεως, ἔκλειε τὸν παρατεταγμένον στόλον μετὰ τριάκοντα γαλερῶν. Κατὰ τὸ ἐκ τῶν προτέρων παραδεδεγμένον σχέδιον ἡ ἔμπροσθοφυλακὴ καὶ ἡ ὀπισθοφυλακὴ ὄφειλον, ἵνα τοποθετηθῶσι παρὰ τὰς πλευράς. Ἐν ᾧ ἔπλεεν ὁ στόλος οὗτος ὁ ἐχθρικός ἐπληροφορήθη τὸ κίνημα τοῦτο καὶ ἠτοιμάζετο καὶ αὐτὸς πρὸς ἔξοδον ἐκ τοῦ λιμένος. Ὅτε δὲ πεμφθεῖσα πρὸς τὴν Ναύπακτον Ἑνετικὴ φρεγάτα ἔπλεε πρὸς τὴν Ναύπακτον, αὕτη ὕψωσε σημαῖαν ὅτι ὁ ἐχθρὸς προσήγγιζεν. Ἐκπληξιν μεγάλην παρεῖχε καὶ τραγικὴν μεγαλοπρέπειαν ἐνέπνεε τὸ θέαμα ἐκεῖνο. Ἀπὸ τὸ μεταξὺ τῶν Ἐχινάδων καὶ τῆς Κεφαλληνίας πέλαγος ἐκαλύφθη ὑπὸ τῶν ἀντιπάλων ἰστιοφόρων κολοσσῶν. «Ἐν σιγῇ μεγάλη ἀνήγοντο τότε τὰ πλοῖα τῶν συμμάχων, λέγει ὁ Χιώτης III 126, διότι πλησιάζοντος τοῦ κινδύνου μόνον ὁ δούπος τῶν ἐρετμῶν καὶ ὁ τακτικὸς ψιθυρισμὸς τῶν κωπηλατούντων καὶ τὰ κελύσματα τῶν πλοίαρχων ἠκούοντο. Ἀπ' ἐναντίας πολύκροτος καὶ συγκεχυμένος θόρυβος ἐξήρχετο ἐκ τῶν Τουρκικῶν ἀναμειγνύμενος μετ' ἀλλαγῆς τυμπάνων καὶ σαλπύγγων καὶ μετ' ὀβριθυμίας. Ὁ οὐριος ἄνεμος τῶν Ὄθωμανῶν αἴφνης ἐκόπασε τότε καὶ ἀφῆσε τὴν νίκην ἀνευ βοή-

θείας ἑαυτοῦ νὰ διακρίνη τὴν ἀνδρείαν καὶ τὰ κατορθώματα ἐκάστου». Ὅταν ἐπλησίασαν ἀρκούντως οἱ δύο στόλοι ὁ Δὸν Ζουάν ὁ Αὐστριακὸς ἀνύψωσεν εἰς τὸν μεσαῖον μέγαν ἰστὸν τῆς ναυαρχίδος του τετραγώνον πρασίνην σημαῖαν, ὡς προειδοποίησιν τῆς ναυμαχίας, φέρουσαν ἐν τῷ κέντρῳ τὸν ἐσταυρωμένον ἐν μέσῳ τῶν δύο Ἀποστόλων. Ἡ σημαία αὕτη σώζεται νῦν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῆς Γαέτας. Ἀμέσως δὲ τότε ἔδωκε τὴν διαταγὴν, ἵνα παραταχθῶσιν εἰς γραμμὴν μάχης καὶ παραχερῆμα ὁ ἐκ Γενεύης ὑποναύαρχος Ἰωάννης Ἀνδρέας Δόρια μετὰ 54 γαλερῶν, αἵτινες ἐσχημάτιζον τὴν δεξιὰν πτέρυγα διέπλευσε διὰ δύο ὑφάλων καὶ πετρωδῶν νήσων τῶν Ἐχινάδων εἰς τὸ πέλαγος. Οὕτω δὲ ἐξηπάτησε τὸν ἤδη ἐμφανιζόμενον τουρκικὸν στόλον περὶ τῆς δυνάμεως τοῦ Χριστιανικοῦ, διότι τὴν ἀριστερὰν αὐτοῦ πτέρυγα ἀπέκρυπτον αἱ Ἐχινάδες ἀπὸ τῆς ὄψεως τῶν Τούρκων, οἵτινες παρετάχθησαν εἰς μάχην παραλλήλως τῇ Πελοποννησιακῇ παραλίᾳ. Ἡ ἀριστερὰ αὕτη πτέρυξ, τῆς ὁποίας ἀρχηγὸς ἦτο ὁ Ἑνετὸς ὑποναύαρχος Βαρβαρήγος, συγκειμένη ἐκ 53 γαλερῶν διηυθύνθη πρὸς τὰς ἐκβολὰς τοῦ Ἀχελώου καὶ παρέπλευσε τὴν πρὸς ἀριστερὰν κειμένην νήσον τῶν Ἐχινάδων, τὴν καλουμένην νῦν Πεταλᾶν, τότε δὲ villa di Marmo, ἀπέναντι τοῦ ἀκρωτηρίου τοῦ ἔκτοτε κληθέντος Κακὴ Ἄκρα ὑπὸ τῶν Χριστιανῶν καὶ Αἱματώδης Ἄκρα (κανλὴ—μουροῦ) ὑπὸ τῶν Τούρκων. Ἐν τῷ μέσῳ τῶν δύο τούτων πτερυγῶν ἦτο παρατεταγμένη ἐν σχήματι ἡμισελήνου ἡ κυρία ναυτικὴ δύναμις, ἡ συγκειμένη ἀπὸ 66 γαλέρας μετὰ τῆς ἐκ 30 γαλερῶν ὀπισθοφυλακῆς. Καὶ τῆς μὲν κυρίας δυνάμεως ἤρχον ὁ Πρίγκηψ τῆς Πάρμας, ὁ ναύαρχος τῆς Σαβοΐας, ὁ δούξ τοῦ Οὐρβανοῦ, ὁ ναύαρχος τῆς Γενούης, ὁ ναύαρχος τῆς Νεαπόλεως καὶ ὁ Ταξίαρχος τῆς Καστιλλίας. Μία τῶν γαλερῶν τούτων διωκεῖτο ὑπὸ τοῦ Καρακόλη, κόμητος Βικκάρη, βραδύτερον περιγράψαντος τ' ἀνδραγαθήματα τοῦ Δὸν Ζουάν τοῦ Αὐστριακοῦ, ἐν τοῖς ὁποίοις καὶ οὗτος ἔσχεν ἐνδοξον μέρος. Τὴν δὲ ὀπισθοφυλακὴν διώκει ὁ ἰσπανὸς Δὸν Ἀλβάρος μαρκήσιος τοῦ Σάντα Κρότσε (Santa Croce). Πρὸ τῆς κυρίας ταύτης δυνάμεως προεῖχον αἱ τρεῖς ναυαρχίδες: ἐν τῷ μέσῳ ἡ τοῦ Δὸν Ζουάν, ἐκ δεξιῶν ἡ τοῦ παπικοῦ ναυάρχου Μάρκου Κολώνια καὶ ἐξ ἀριστερῶν ἡ τοῦ Ἑνετοῦ ναυάρχου Σεβαστιανοῦ Βενιέρη. Ἡ Γενουίνσιος ναυαρχὸς διοικουμένη ὑπὸ τοῦ Ἐκτωρος Σπινόλα, καὶ ἐφ' ἧς εὐρίσκετο ὁ Ἀλέξανδρος Ταρνέζιος δούξ τῆς Πάρμας εὐρίσκετο πρὸς τὴν δεξιὰν πτέρυγα παρακολουθοῦσα τὸν Κολώνιαν. Ἀριστερόθεν καὶ πλησίον τοῦ Βενιέρη ἦτο ἡ ναυαρχὸς τῆς Σαβοΐας διοικουμένη ὑπὸ τοῦ ἀρχοντος Λευνίου, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἐπέβαιναν ὁ πρίγκηψ τοῦ Οὐρβανοῦ. Ἐν τῷ μέσῳ ἀμέσως μετὰ τὸν Δὸν Ζουάν ἤρχετο ἡ ναῦς τοῦ ἀντιναυάρχου τῆς Ἰσπανίας Patrona ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ μεγάλου Ταξίαρχου τῆς Καστιλλίας. Εἰς τὰ ἄκρα τῆς δεξιᾶς πτερυγῶς ἐτάχθη ἡ ναυαρχὸς τῆς Μελίτης, ἐφ' ἧς ἐπέβαινε ὁ μέγας καθηγούμενος τῆς Μεσσηνίας ἡ δὲ ναυαρχὸς Λομελίνη εὐρίσκετο εἰς τὸ ἀκρονίτης ἀριστερᾶς πτερυγῶς.

(Ἔπεται συνέχεια)

ΣΤΗΛΗ ΤΙΜΗΣ

ΕΡΑΝΟΣ ΤΩΝ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΚΕΦΑΛΛΗΝΩΝ ΠΡΟΣ ΑΝΕΓΕΡΣΙΝ ΗΡΩΟΥ ΤΩΝ ΑΓΩΝΙΣΤΩΝ ΤΟΥ 1821

Ἀναγράφοντες τὰ ὀνόματα τῶν προσεγγόντων εἰς τὸν παγκεφαλληνιακὸν ἔρανον πρὸς ἀνέγερσιν Ἡρώου τῶν ἀγωνιστῶν Κεφαλλήνων τοῦ 21, ὠνομάσαμεν τὴν στήλην ταύτην ΣΤΗΛΗΝ ΤΙΜΗΣ. Καὶ δικαίως, διότι, προσφέροντες κἀτι, ἀποτίομεν τρόπον τινα τὸν ὀφειλόμενον φόρον εὐγνωμοσύνης πρὸς τοὺς προμάχους ἐκείνους τῆς Ἐλευθερίας, ἀποδεικνύοντες ταυτοχρόνως, ὅτι μεθ' ὑπερηφανείας διακηρύττομεν ὅτι ἦσαν πρόγονοί μας. Εἰς τὴν στήλην αὐτὴν τῆς τιμῆς κανεῖς Κεφαλλῆν δὲν θ' ἀρνηθῆ νὰ ἀναγράψῃ τὸ ὄνομά του. Ἡ στήλη αὕτη πρέπει νὰ γίνῃ πανύψηλος, μεγάλη, ἐπιβλητικὴ, ὅση θὰ εἶναι καὶ ἡ στήλη τοῦ Ἡρώου καὶ ὅποια ἀρμόζει εἰς Κεφαλλήνας.

Πρὸς τὸν Νομάρχην μας κ. Γ. Γεωργιάδην, πρόεδρον τῆς ἐπιτροπῆς πρὸς ἔορτασμόν τῆς Ἐκατονταετηρίδος ἐν τῇ νήσῳ μας, ἔστειλαν μέχρι τοῦδε τὰ ἑξῆς ποσά: Ἡ ἐν Ἀθήναις Δαυγάτειος Ἀδελφότης δραχ. 5000, ὁ κ. Εὐάγγ. Τυπάλδος Μπασιάς δρ. 2000, ὁ κ. Διον. Λοβέρδος δρ. 3000, οἱ κ. κ. Νικ. Ἀλιβιζάτος, Μαρ. Γερουλάνος, Ριχ. Λιβαθινόπουλος καὶ Τιμόθεος Τυπάλδος Φορέτης ἀνὰ δραχ. 1000. Οἱ κ. κ. Λουκάς Μεταξᾶς καὶ Γεο. Σκαλτσούνης ἀνὰ δραχ. 500, ὁ κ. Νικ. Παντελής δρ. 200, ἡ ἑρ. χήρα κ. Μαριάνθη Ὅθ.

Τετὲν δρ. 5.000, καὶ ὁ ἐφοπλιστὴς κ. Γεώργ. Ποταμιᾶνος δρ. 5.000.

Ἐπίσης ἐλήφθησαν παρὰ τοῦ κ. Παν. Μοσκιῦ ἐξ Ἀκροῦ—Ὁχάϊο τῶν Ἡν. Πολιτειῶν δολλ. 50, κατόπιν ἐράνου διενεργηθέντος παρ' αὐτοῦ, εἰς ὃν προσέφερον ἀνὰ 5 δολλ. οἱ κ. κ. Παν. Μοσκιός, Γεο. Κουλουμπῆς, Γεο. Ἀντωνέλος, Γεώργ. Μπέλιος καὶ Σπ. Βασιλάτος, 3 δολλ. ὁ κ. Ἀν. Κοκκίνης, ἀνὰ 2 δολλ. οἱ κ. κ. Φ. Μπατιστάτος, Ἀθ. Θωμάτος καὶ Μαρ. Λαμπίρης, ἀνὰ ἐν δολλ. οἱ κ. κ. Ν. Φραγκισκάτος, Χ. Σπίνος, Π. Ἀλεξ. Λιον. Βανδῶρος, Ἰωάν. Καλὸς, Χάϊμονδ Φεῖν, Ἐπ. Κονταρᾶς, Ν. Λιοσᾶτος, Σαρ. Φλωράτος, Ἰπ. Φιλίππτος, Ν. Μπατιστάτος, Σπ. Νικολεῦτος καὶ Π. Ξηρός, ἀνὰ ἡμισυ δὲ δολλ. οἱ κ. κ. Γ. Λαμπρινός, Γ. Παπᾶς, Γ. Πούλος καὶ Π. Πέπας.

Ἐλήφθησαν ὡσαύτως παρὰ τοῦ κ. Κ. Χάλδα ἐκ Νέας Ὑόρκης δολλ. 79 κατόπιν ἐράνου διενεργηθέντος παρ' αὐτοῦ, εἰς ὃν προσέφερον: ἀνὰ δολλ. 10 οἱ κ. κ. Κ. Χάλδας, Μιχ. Χάλδας καὶ Λ. Λιοσᾶτος, ἀνὰ δολλ. 5 οἱ κ. κ. Ἀντ. Ζαχαράτος, Σπ. Πανώργιος, Ξ. Κουκουμέλης, ἀδελφοὶ Ματιάτου, Χαο. Χρηστάτος, Γ. Μακρῆς, ἀδελφοὶ Ἀλεξανδράτου, Παναγαάγγ. Μουσοῦρης καὶ ἡ κ. Κυκὴ Μαράτου, ἀνὰ δολλ. δὲ δύο οἱ κ. κ. Ν. Ραυτόπουλος καὶ Γεώρ. Μουσοῦρης.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΟΡΤΑΣΜΟΥ ΤΗΣ ΕΚΑΤΟΝΤΑΕΤΗΡΙΔΟΣ ΕΝ ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑ

Ἡ τοπικὴ ἐν Κεφαλληνίᾳ Ἐπιτροπὴ τοῦ Ἐορτασμοῦ τῆς ἑκατονταετηρίδος, συνελθοῦσα σήμερον, 12 Μαΐου 1930, ἐν τῷ Νομαρχιακῷ Καταστήματι, κατήρτισε τὸ κάτωθι πρόγραμμα τῶν ἐν τῷ Νομῷ ἑορτῶν ἐπὶ τῇ ἑκατονταετηρίδι 1830—1930, τὸ ὅποιον καὶ παρακαλεῖ τὸν πρόεδρον αὐτῆς ὅπως ὑποβάλλῃ εἰς τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον καὶ μεριμνήσῃ περὶ τῆς ἐγκαίρου ὑποβολῆς τῶν προσηκόντων προσκλήσεων εἰς τὴν Κυβέρνησιν, Γερουσίαν, Βουλὴν, Στρατόν, Στόλον, Κεντρικὴν Ἐπιτροπὴν Ἐορτασμοῦ Ἐκατονταετηρίδος, καθὼς καὶ εἰς τοὺς Συλλόγους Κεφαλλήνων, Ἀθηνῶν, Πειραιῶς, Πατρῶν, Πύργου καὶ τὴν Δαυγάτειον Ἀδελφότητα Ἀθηνῶν-Πειραιῶς-Πατρῶν.

Ὁμοίως καὶ τῶν Προέδρων τῶν Κοινοτήτων Κεφαλληνίας. Οἱ Πρόεδροι τῶν Κοινοτήτων Ἐπαρχίας Ἰθάκης θέλουσι προσκληθῆ ἵνα παραστῶσι κατὰ τὸν ἐν Ἰθάκῃ ἑορτασμόν.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Τῶν ἐν τῷ Νομῷ Κεφαλληνίας τελεσθησομένων Ἐορτῶν ἐπὶ τῇ Ἐκατονταετηρίδι τῆς Ἑλληνικῆς ἀνεξαρτησίας.

Κυριακὴ 7 Σεπτεμβρίου.— Ἐπίσημος δοξολογία εἰς ἀπάσας τὰς κοινότητας τοῦ Νομοῦ καὶ στέψις τῶν

ἐν αὐταῖς ἀναμνηστικῶν στηλῶν τῶν ἐν πολέμοις πεσόντων.

Ἀποκαλυπτῆρια τοῦ ἐν Δαυγάτοις εἰς τιμὴν τοῦ Δημητρίου Δαυῆ στηθέντος μνημείου.

Τὴν ἑσπέραν τῆς 7 Σεπτεμβρίου πανηγυρικὴ παράστασις Πατριωτικοῦ δράματος ἐν τῷ ἐν Ἀργοστολίῳ ὑπαιθρίῳ Δημοτικῷ Θεάτρῳ.

Δευτέρα 8 Σεπτεμβρίου.— Ἀποκαλυπτῆρια τοῦ ἐν Δειληνάτοις Ἡρώου.

Τρίτη 9 Σεπτεμβρίου.— Δοξολογία εἰς Ντομάτα, ὅπου ἡ τιμία λάραξ τοῦ Ἐθνομάρτυρος Πατριάρχου Γρηγορίου τοῦ Ε'. Ἐορτὴ εἰς Μεταξᾶτα πρὸς τιμὴν τοῦ Λόρδου Βύρωνος. Ἐντοίχισις ἀναμνηστικῶν πλακῶν εἰς Φωκάτα, Σπαρτιά καὶ Πεσάδες εἰς τὰς οἰκίας τῶν πρωταγωνιστῶν καὶ ἀρχηγῶν τῶν συμμετασχόντων εἰς τὴν Ἐπανάστασιν τοῦ 21 Κεφαλληνιακῶν σωματίων Φωκά, Πανά καὶ Ἰγγλέση. Ὁμοίως εἰς τὴν ἐν Πυλάρῳ οἰκίαν τοῦ ἐκ τῶν ἀνω πρωταγωνιστῶν καὶ ἀρχηγῶν Γερασίου Ποταμιάνου.

Τετάρτη 10 Σεπτεμβρίου.— Ἐορτὴ ἐν Ληξουρίῳ. Στέψις τοῦ ἀνδριάντος Ἱεράρχου Ἡλίας Μηνιάτη,

ἀνάρτησις στεφάνων εἰς τὰς οἰκίας Δημητρου Τυπάλδου Χαριτάτου, Γεωργίου Ἰακωβάτου, Ἰωάννου Τυπάλδου Καπελέτου.

Πέμπτη 11 Σεπτεμβρίου.— Ἀνάρτησις στεφάνων εἰς τὰς οἰκίας τῶν κορυφαίων ριζοσπαστῶν Ἡλία Ζερβοῦ, Ἰωσήφ Μομφεράτου καὶ Γερασίμου Λειβαδά, τῶν ἀρχηγῶν τῆς εἰς Λάλα ἐκστρατείας Ἀνδρέου Μεταξά καὶ τῶν ἀδελφῶν Κωνσταντίνου καὶ Μαρίνου Μεταξά. Ἐπίσης εἰς τὰς οἰκίας Δημητρίου Δελλαδέτισμα, Διονυσίου Βούρβαχη καὶ Δημητρίου Κοργιγιάνια.

Παρασκευὴ 12 Σεπτεμβρίου.— Μνημόσυνον εἰς τὴν Μοῦνην Ἀγίου Γερασίμου τῶν ἀγωνισαμένων καὶ πεσόντων ὑπὲρ Πατρίδος κατὰ τε τὴν Ἐπανάστασιν καὶ τοὺς μετέπειτα πολέμους.

Σάββατον 13 Σεπτεμβρίου.— Ἐν Ἀργοστολίῳ πατριωτικὴ διάλεξις, λαμπαδοφορία, πανηγυρικὴ συναυλία.

Κυριακὴ 14 Σεπτεμβρίου.— Ἐπίσημος ἐν Ἀργοστολίῳ ἑορτασμός τῆς Ἐκατονταετηρίδος.

Ἐωθινὸς χαιρετισμὸς ὑπὸ Μουσικῶν. Χαιρετισμὸς ὑπὸ τῶν πυροβολεῖων Δειληνάτων, Φαρακλάτων, Δαυγάτων, Φάρσων, Κουρουκλάτων καὶ Δραπάνων.

Μεγάλῃ ἐπίσημος δοξολογία ἐν τῷ Μητροπολιτικῷ Ναῶ τοῦ Σωτήρος, μεθ' ἣν ἐκίνησις τῆς Ἐκκλησιαστικῆς πομπῆς καὶ τέλεισις ὑπαιθροῦ δεήσεως ἐν τῇ πλατείᾳ Ἡρώων Λάλα, εἰς τιμὴν τῶν ὑπὲρ Πατρίδος ἀγωνισαμένων καὶ πεσόντων.

Ἀποκαλυπτήρια τοῦ Ἡρώου τοῦ Λάλα.

Στέψις τῆς ἐν τῷ Δημοτικῷ κήπῳ Νάπιερ ἀναθηματικῆς στήλης τῶν ἐν πολέμοις πεσόντων.

Μετὰ μεσημβρίαν: Παγκεφαλληνιακοὶ ἀθλητικοὶ ἀγῶνες ἐν τῇ πλατείᾳ Ἐνώσεως. Μετ' αὐτοὺς Κεφαλληνιακοὶ χοροὶ ἐν τῇ αὐτῇ Πλατείᾳ. Πανηγυρικὴ μουσικὴ συναυλία πατριωτικῶν κυρίως ἔργων Κεφαλλήνων μουσουργῶν ἐν τῇ κεντρικῇ πλατείᾳ. Ἐκτέλεισις ὑπὸ χορωδιῶν τῶν ἐπὶ τούτῳ μουσουργηθέντων ὕμνων διὰ τοὺς μαχητὰς τοῦ Λάλα Κεφαλλήνας καὶ τοὺς ἥρωας τοῦ ὄλου ὑπὲρ τῆς ἀνεξαρτησίας ἀγῶνος.

Ἐνετικὴ ἑορτὴ-λαϊκὸς πανηγυρισμός.

Διὰ τὸν ἐν Ἰθάκῃ ἑορτασμόν τὸ πρόγραμμα ἐκδοθήσεται ὑπὸ τῆς ἐν Ἰθάκῃ τοπικῆς Ὑποεπιτροπῆς.

Ἐγκαίρως θέλουσι παρακληθῆ ἵνα παραστῶσιν ἢ ἀντιπροσωπευθῶσιν ἡ Κυβέρνησις, ἡ Γερουσία, ἡ Βουλὴ, ὁ Στρατὸς καὶ ὁ Στόλος, ἡ Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐκατονταετηρίδος.

Ὅμοιως προσκληθήσονται ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς οἱ Σύλλογοι Κεφαλλήνων Ἀθηνῶν, Πειραιῶς, Πατρῶν, Πύργου, ἡ Δαυγάτειος Ἀδελφότης, κ.τ.λ. καὶ οἱ πρόεδροι τῶν Κοινοτήτων τοῦ Νομοῦ.

Ἐν ἣ περιπτώσει τὸ μνημεῖον τῶν Ἡρώων δὲν θὰ ἦτο ἔτοιμον κατὰ τὴν 14 Σεπτεμβρίου ἀντὶ τῶν ἀποκαλυπτηρίων γενήσεται τελετὴ καταθέσεως τοῦ θεμελίου λίθου τοῦ Ἡρώου.

Ὁ Πρόεδρος

Τὰ μέλη

ΦΩΤΟ-ΕΜΠΟΡΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ

“ΦΩΤΟ-ΙΟΝΙΟΝ,”

Ε. Σ. ΚΑΛΟΓΕΡΑΤΟΣ Διευθυντής - Ἰδιοκτῆτης

ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΝ

ΕΡΓΑ φωτογραφικῆς τέχνης πάσης φύσεως

ΕΙΔΗ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΑ εἰς πλουσίαν συλλογὴν

ΤΟΠΕΙΑ ἐξαιρετικῆς καλλιτεχνίας ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΚΑ

ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΑΙ

Eastman Kodak Co. Kodak Ltd.

“Agfa Photo,, — “Aliance,, Ἀσφαλιστικαὶ Ἐταιρεῖαι

B. S. A. Motorcycles & Arms Co.

ΣΦΡΑΓΙΔΕΣ ἐκ Καουτσούκ καὶ Μετάλλου — ΠΙΝΑΚΙΑΔΕΣ Διάφοροι κ.τ.λ. κ.τ.λ.

E. Z. KALOGERATOS ARGOSTOLI (GREECE)

ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Η ΗΜΕΡΑ ΤΗΣ ΕΝΩΣΕΩΣ ΕΝ ΛΗΞΟΥΡΙΩ,

(21 ΜΑ·Ι·ΟΥ 1864)

Τίς δύναται νὰ περιγράψῃ τὰ γενικὰ ἐκεῖνα αἰσθήματα τοῦ πανικοῦ φόβου καὶ τοῦ ἐθνικοῦ ἐνθουσιασμοῦ, τὰ ὁποῖα καταλαμβάνουν καὶ κατακυριεύουν ὀλοκλήρους λαοὺς καὶ ὀλόκληρα ἔθνη; καὶ τὰ ὁποῖα πολλαπλασιασίζονται ἐπὶ τὸν μέγαν ἀριθμὸν τῶν συναισθανομένων αὐτὰ καὶ οὕτω, μεγεθυνόμενα ἐπ' ἄπειρον, ἐκδηλοῦνται καὶ παρασύρουσι πᾶν ἐμπόδιον καὶ ἀφηνιάζουσιν ἀπὸ πάντα λογικὸν χαλινὸν καὶ παλλάκας καὶ ἀπὸ πᾶσαν εὐπρέπειαν καὶ ἐθιματυπίαν;

Αἱ λέξεις ἐνθουσιασμός, μανία, μέθη, φρενίτις, τρέλλα καὶ τὰ παρόμοια ἀτελῶς μόνον ἐκφράζουσι τὰ αἰσθήματα ταῦτα τῶν ἀνθρωπίνων μαζῶν καὶ μάλιστα ὅταν πρόκειται περὶ ἐθνικῶν γεγονότων ἐπιτυγχανομένων κατόπιν πολυχρονίων πνευματικῶν καὶ πολιτικῶν ἀγώνων καὶ σωματικῶν ἐξοριῶν καὶ ἀρκούσης καὶ λίαν εὐκόλως καταληπτῆς διδασκαλίας ἐπὶ τῆς ἐθνικῆς ψυχῆς.

Ὁ λαὸς τῶν Ἰονίων νήσων, ζήσας ἐπὶ πεντακόσια περίπου ἔτη μετὰ Εὐρωπαϊκῶν λαῶν, εὐρέθη κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς ἐνώσεώς του μετὰ τῆς μητρὸς Ἑλλάδος ἀρκετὰ χειραγωγημένος καὶ ἀνεπτυγμένος πολιτικῶς, ἐθνικῶς, ἐπιστημονικῶς, κοινωνικῶς κτλ. Διὰ τοῦτο ἀντελήφθη πολὺ καλῶς ποῖαν ἀξίαν εἶχεν ἡ Ἐνωσις καὶ ἡ ἐπιβράβευσις τόσων ἀγώνων τῶν τε πολιτικῶν ἀρχηγῶν καὶ ἀπλῶν στρατιωτῶν τῆς ἰδέας τῆς Ἐνώσεως. Ὁ λαὸς οὗτος εἶχε πρὸ πολλοῦ πλήρη συναισθησιν τῆς ἰδέας τῆς Ἑλληνικῆς πατρίδος, τῆς Ἑλληνικῆς σημαίας καὶ τῆς ὀλοκληρωτικῆς ἐθνικῆς τῶν Ἑλλήνων ἀποκαταστάσεως. Διὰ τοῦτο ἐν ἐπιγνώσει τῆς ἀξίας τῶν γεγονότων, τὰ ὁποῖα ὄφειλοντο ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον εἰς τοὺς ριζοσπαστικοὺς ἀγῶνας αὐτοῦ τοῦ ἰδίου, ἐώρταζε μετ' ἀκρατήτου ἐνθουσιασμοῦ πρὸ πολλῶν ἡδὴ ἡμερῶν τὸ τετελεσμένον πλέον γεγονὸς τῆς Ἐνώσεως, παρ' ὅλας τὰς ἀμφιβολίας καὶ τὰς ματαιουμένας ὡς ἡμέραι ἐλπίδας τῶν καταχθονίων.

Πρὸ πολλῶν ἡμερῶν αἱ Ἑλληνικαὶ σημαῖαι καὶ παντοῖος διάκοσμος καὶ ποικίλος στολισμὸς οἰκιῶν καὶ καταστημάτων ἐμεγεθύνετο καὶ ἐπεξετείνετο καὶ εἰς τὴν περίεξ ἐορτάζουσαν φύσιν τῆς Ἀνοίξεως τῶν κατοίκων τὰ φαιδρὰ πρόσωπα καὶ τὰ φαιδρότερα ἄσματα ἐπανελαμβάνοντο ἀνὰ τὴν ὑπαιθρον πᾶσαν ὑπὸ τῶν πτερωτῶν ὕμνητῶν τοῦ ἔαρος τῆς φύσεως καὶ τοῦ πολιτικοῦ ἔαρος τῆς Ἑπτανήσου, τὸ ὁποῖον ἤρχετο μετὰ μακρὸν καὶ βαρὺν πολιτικὸν καὶ ἐθνικὸν γειμῶνα. Πανταχοῦ ἐβασίλευεν ἡ χαρὰ καὶ ἡ ἀγαλλίασις: καὶ εἰς τὰς πόλεις καὶ εἰς τὰ χωρία καὶ εἰς τοὺς ἀγρούς καὶ εἰς τὴν θάλασσαν καὶ εἰς τὸν οὐρανόν. Μόνον ὀλίγων καταχθονίων τὰ πρόσωπα ἐφανέρωνον τὴν δυσπιστίαν ἀκόμη καὶ παρετήρουν οὐχὶ διὰ τὰ θανάσσουν καὶ νὰ χαροῦν, ἀλλὰ διὰ τὰ σημειώσουν στόχους πρὸς μελλούσας ἀντεκδικήσεις. Ἀλλ' ὁ ὑπερήφανος καὶ εὐγενὴς λαὸς τῆς Ἑπτανήσου ἀντιπαρήρχετο χωρὶς νὰ παρατηρῇ τὰ ὑποπτα καὶ ἰοβόλα καὶ φθονερά ἐκεῖνα βλέμματα, συγχωρῶν τὰ πάντα

ἐπὶ τῇ Ἀναστάσει του, οὐδαμῶς ἐκδικούμενος, ἵνα μὴ μολύνῃ τὴν εὐγενῆ τῆς ψυχῆς του χαρὰν. Δὲν εἶχεν ἄλλως τε καὶ καιρὸν πρὸς ἀντεκδικήσεις, διότι ἔπρεπε νὰ ἀφιερῶσθαι ὅλον τὸν χρόνον τοῦ διὰ τὰς προπαρασκευᾶς καὶ προετοιμασίας τοῦ ἐορτασμοῦ τῆς Μεγάλης ἡμέρας, ἡ ὁποία ἀνέτειλεν εὐφρόσυνος, γαλήνιος, χαροποιὸς καὶ σφριγῶσα ἡμέρα τοῦ ἔαρος, πλήρης ὀργασμοῦ καὶ ζῶης καὶ κινήσεως καὶ χαρᾶς διὰ τὴν ξηρὰν καὶ τὴν θάλασσαν καὶ τὸν οὐρανόν, πλήρης δὲ ἐθνικῶν παλμῶν καὶ νικητηρίων παϊάνων καὶ ἀλαλαγμῶν χαρᾶς διὰ τὰ στήθη τοῦ Ἑπτανησιακοῦ λαοῦ. Πόσον ταχέως παρέρχονται αἱ ὥραι τῆς χαρᾶς! Οἱ κάτοικοι τοῦ Ληξουρίου ἐνόμιζον τὴν ἡμέραν ἐκείνην, ὅτι μόλις εἶχον ἐξυπνήσει πρὸ ὀλίγου, ὅτε οἱ κώδωνες τοῦ ναοῦ τοῦ Παντοκράτορος περὶ τὴν ἐνδεκάτην καὶ ἡμίσειαν πρωϊνὴν ὥραν προσεκάλουν τοὺς κατοίκους ἐν αὐτῷ, διὰ τὴν ἐπὶ τόσους αἰῶνας ἀναμενομένην Δοξολογίαν ἐκείνην, ἣτις ἐφαίνετο οὕσα συνέχεια τῆς τελευταίας καὶ ἀτελειώτου παραμεινάσης λειτουργίας ἐν τῷ ναῷ τῆς Ἁγίας Σοφίας ἐν Κωνπόλει. Τὸν ναὸν τοῦτον τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἐστολίζον τὰ ὄραϊα τῆς Ἑπτανησιακῆς ἀνοίξεως ἄνθη, ἀλλὰ καὶ οἱ ἀδάμαντες τῶν δακρύων τῆς χαρᾶς καὶ ἡ ἀρμονία τῶν λυγμῶν καὶ τῆς συγκινήσεως τῶν ἐκκλησιαζομένων, οἵτινες μετὰ τὸ πέρας αὐτῆς, ἔχοντες ἐπικεφαλῆς τὸν Ἀγγλικὸν στρατὸν μετὰ τῶν ἀξιωματικῶν του καὶ τὴν εἰκόνα τοῦ Ἁγίου Κωνσταντίνου μετὰ τῶν ἱερέων τῆς πόλεως, μετέβησαν εἰς τὴν προκουμαίαν, ὅπου ἐκμαρτύρουν ἀκόμη ἀπὸ τινος ἱστοῦ ἡ Ἀγγλικὴ σημαία, ἐκατέρωθεν τῆς ὁποίας ὑπῆρχον τοποθετημένα τὰ δύο μεγαλύτερα κανόνια τῆς πόλεως: Ὁ Κάρλος καὶ ὁ Λούτσος. Ἐκ τῶν ὁποίων τὸ μὲν πρῶτον ὠνομάζετο Κάρλος ἐκ τοῦ ὀνόματος τοῦ ἐξ οὗ προήρχετο ἐργοστασίου "Karlo e Figlio," (ἐκ τῆς ὁποίας λέξεως προήλθεν ἴσως ἡ ὀνομασία «Καροφίλι»), τὸ δὲ δεύτερον, ὁ Λούτσος, ἦτο ἐξ ἄλλου τινὸς ὀμωνύμου ἐργοστασίου. Ἀμφότερα δὲ ταῦτα μετέφερον ἐκεῖ αἱ κάτοικοι τοῦ Ληξουρίου ἐκ τοῦ παρὰ τοὺς Ἀγ. Ἀποστόλους παλαιοῦ Ἐνετικοῦ καὶ Ἀγγλικοῦ πυροβολείου, ὅπερ διὰ τοῦτο ἐλέγετο «στρατώνας» καὶ ὅπου σήμερον ὑπάρχει τὸ νεκροταφεῖον τῆς πόλεως. Ἀλλ' ἤδη τὸ ἐν τῶν κανονίων τούτων ἤρξατο ῥίπτου εἴκοσι καὶ ἓνα πυροβολισμούς, ἐνῶ ἡ Ἀγγλικὴ σημαία κατεβιβάζετο ἐν μέσῳ ἐπευφημιῶν τῶν Ἀγγλῶν καὶ τῶν φίλων των καταχθονίων. Παραλαβόντες δὲ τὴν σημαίαν των οἱ Ἀγλοὶ εἰσῆλθον εἰς τὰς ἐτοιμοὺς λέμβους των, αἵτινες μετέφερον τὸν Ἀγγλικὸν στρατὸν εἰς Ἀργοστόλιον, ὁπόθεν δι' Ἀγγλικῶν πλοίων μετεφέρθησαν εἰς Κέρκυραν. Ἐνῶ δὲ ὁ κόσμος παρηκολούθει τὴν ἐπιβίβασι καὶ τὴν ἀναχώρησιν τῶν Ἀγγλῶν, οἱ πυροβολισμοὶ τοῦ ἄλλου κανονίου ἠνάγκασαν αὐτὸν νὰ στρέψῃ τὰ βλέμματα πρὸς τὴν ἀνιψουμένην ἤδη ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἱστοῦ γαλανόλευκον Ἑλληνικὴν σημαίαν, τῆς ὁποίας τὴν ἀνύψωσιν ἐπικολούθησε πανδαιμόνιον

ζητωκραυγῶν, πυροβολισμῶν, ἀσπασμῶν καὶ δακρύων χαρᾶς καὶ ἀγαλλιάσεως. Ὡραιότερον φαγητὸν δὲν ἔφαγον οἱ κάτοικοι τῆς πόλεως ταύτης καὶ ὠραιότερον καὶ ἀφθονώτερον οἶνον δὲν ἔχυσαν παρὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην. Λαμπροτέρα δὲ φωταψία καὶ φωταγωγία οἰκoiῶν, συνοικιῶν καὶ ἀτόμων δὲν ἐγένετο παρὰ τὴν ἐσπέραν ἐκείνην, διότι ἦτο καὶ ὠραῖος καιρὸς.

Ἐν τῷ μέσῳ δὲ ὅλης αὐτῆς τῆς τρέλλας καὶ τῆς ἑλλείψεως πάσης ἀστυνομικῆς δυνάμεως οὐδὲν δυσάρεστον, οὐδὲν λυπηρὸν γεγονός ἐσημειώθη τοῦτο δὲ ἀποδεικνύει τὴν πραγματικὴν καὶ ἄδολον, τὴν γενικὴν καὶ ἀμέριστον χαρὰν τοῦ πλήθους, ἀπὸ τὸ ὁποῖον οὐδεὶς ἐσκέφθη κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην καὶ τὰς ἐπομένας τὸ κακὸν καὶ τὴν λύπην, ἀλλὰ τὴν χαρὰν, τὴν εὐγένειαν καὶ τὸν γέλωτα. Μόνον ὁ Γεράσιμος Κεφαλᾶς, ὁ ἀδελφὸς τοῦ ἀποβιώσαντος Παπᾶ Στάθη Πατεράκη ἐφημερίου τοῦ ναοῦ τοῦ Ἁγίου Νικολάου τῶν Μηνιατῶν, ἔλαβε libretto, ἥτοι πασαπόρτι, (διαβατήριον) πρὸς ἀναχώρησιν ἐκ Κερκύρας, ὅπου διέμενε, διατηρήσας τὴν Ἀγγλικὴν ὑπηκοότητα. Ὅπόθεν ἀναχωρήσας μετὰ πολλῶν ἄλλων καθολικῶν καὶ διαμαρτυρομένων ὁ ὀρθόδοξος αὐτὸς μετέβη εἰς τὴν Ἀγγλίαν, ὅπου καὶ ἐγκατεστάθη. Οὗτος ὁ Κεφαλᾶς ἦν τέκτων καὶ εἶχε μάλιστα ἀνώτερον βαθμὸν τοῦ τότε πρίγκη-

πος τῆς Οὐαλλίας καὶ κατόπιν βασιλέως τῆς Ἀγγλίας Ἐδουάρδου τοῦ Ζ', τὸν ὁποῖον, πρίγκηπα, ὄντα προσεκάλεσεν ὁ Κεφαλᾶς εἰς δεῖπνον, τὸ ὁποῖον ἐκεῖνος ἐδέχθη Ἐν Ἀγγλίᾳ ὁ Κεφαλᾶς ἔζη μεγαλοπρεπῶς καὶ ἐσπούδασε καλῶς τὰ τέκνα του, ἐν τῶν ὁποίων ἐστάλη εἰς τὴν ἐν Ἀφρικῇ Sierra Leone ὡς διευθυντῆς τοῦ Τηλεγραφείου, καὶ ὡς ἀντιπρόσωπος τῆς Ἑλλάδος, ὅπου ἐώρταζε μεγαλοπρεπῶς τὴν ἡμέραν τοῦ Εὐαγγελισμοῦ.

Ὁ πρῶτος Ἕλλην ἀξιωματικὸς ὁ ἀφικόμενος εἰς Ληξούριον ἦν ὁ μορφωμένος ἀξιωματικὸς Ζήσιμος Μπασδέκης, ὁ φντεῦσας τὴν ἡμέραν τῆς ἀφίξεώς του εἰς τὴν νῦν πλατεῖαν τοῦ Πετρίτη τὴν γηραιὰν ἤδη λεύκην τῆς Ἐνώσεως. Ἀλλὰ καὶ οἱ Ἕλληνες οὗτοι στρατιῶται ἀφικόμενοι εἰς Ληξούριον οὐδεμίαν ἄλλην ἐργασίαν εἶχον εἰμὴ νὰ φιλοξενῶνται καὶ νὰ συλλέγουν ἀφθόνους τιμὰς καὶ περιποιήσεις ἀπὸ τε τῶν καταστηματαρχῶν καὶ τῶν οἰκογενειαρχῶν, εἰς τὰ τέκνα τῶν ὁποίων ὡς ἀμοιβὴν ἐπέτρεπον νὰ φέρωσιν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς των μετ' ὑπερφηφείας τὰ πιλίκιά των, ἐπὶ τῶν ὁποίων ὑπῆρχε τὸ Ἑλληνικὸν στέμμα καὶ τὸ Ἑλληνικὸν ἐθνόσημον, καὶ νὰ φωνάζωσιν ὑψοῦντες αὐτὰ εἰς τὸν ἀέρα:

Ζήτω ἡ Ἑλλάς.

ΕΥΑΓΓ. ΤΣΙΜΑΡΑΤΟΣ

ΨΗΦΙΣΜΑ ΤΗΣ 9^{ΗΣ} ΒΟΥΛΗΣ ΤΗΣ ΕΠΤΑΝΗΣΟΥ ΠΕΡΙ ΕΝΩΣΕΩΣ

Ἐπειδὴ ἡ ἀνεξαρτησία, ἡ κυριαρχία καὶ ἡ ἐθνικότης ἐκάστου λαοῦ εἶναι δικαιώματα φυσικὰ καὶ ἀπαράγραπτα.

Ἐπειδὴ ὁ λαὸς τῆς Ἐπτανήσου, ὡς ἀπαρτίζων μέρος ἀναπόσπαστον τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς, στερεῖται σήμερον τῆς πραγματικῆς του ἀπολαύσεως καὶ ἐξασκήσεως τῶν τοιούτων δικαιωμάτων.

Ἐπειδὴ πρὸς τοὺς ἄλλοις ἐξέλειψαν πλέον αἱ ἀφορμαὶ ἕνεκα τῶν ὁποίων ἐτέθη ὑπὸ τὴν Ἀγγλικὴν προστασίαν, δυνάμει συνθήκης εἰς τὴν ὁποίαν οὐδεμίαν ποτὲ ἔδωκε συγκατάθεσιν.

Ἐπειδὴ τέλος μέρος τις τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς, εἰς εἰς τὴν ὁποίαν ἀνήκει δηλαδὴ ἡ ἀπελευθερωθεῖσα Ἑλλάς, ἀνέκτησε τὰ κυριαρχικὰ καὶ ἐθνικὰ αὐτῆς δικαιώματα.

Δι' ὅλα ταῦτα ἡ πρώτη ἐλευθέρη Βουλὴ τῶν ἀντιπροσώπων τῆς Ἐπτανήσου

Διακηρύττει:

ὅτι ἡ ὁμόθυμος, στερεὰ καὶ ἀμετάτρεπτος θέλησις τοῦ Ἐπτανησιακοῦ Λαοῦ εἶνε ἡ ἀνάγκη τῆς ἀνεξαρτησίας καὶ ἡ ἐνωσις αὐτοῦ μετὰ τὸ λοιπὸν Ἔθνος του, τὴν ἀπηλευθερωμένην Ἑλλάδα.

Ἡ παρούσα διακήρυξις θέλει διαδρασθῆ δι' ἐπὶ τούτου διαγγέλματος τῆς Βουλῆς εἰς τὴν προστατίδα Δύναμιν, ὅπως διακοινώσῃ αὐτήν, καὶ διὰ τῶν ἀρμοδίων μέσων μετὰ τῶν ἐτέρων τῆς Εὐρώπης Δυνάμεων ἐνεργήσωσι διὰ τὴν ταχείαν πραγματοποίησίν της. (1)

Γεράσιμος Λιθαδάς, Ναθ. Δομενεγίνης, Γεώργιος Τυπάλδος, Φραγκίσκος Δομενεγίνης, Ἡλ. Ζερβός, Ἰωσήφ Μομφεράτος, Τηλέμαχος Παῦζης, Ἰωάννης Τυπάλδος, Ἀγγ. Σ. Δεσύλλας, Στ. Πυλαρινός, Χριστόδουλος Πομάντης.

ΗΛΙΑΣ ΖΕΡΒΟΣ

(Τὸ πρωτότυπον τοῦ ἀνωτέρω ψηφίσματος εὐρίσκειται εἰς τὰ ἀρχεῖα τῆς Οἰκογενείας Ἀναστ. Ζερβοῦ).

(Ἐκ τῆς Ἐφημ. Ἀθῆναι. 10/6/1914.

(1) Τὸ ψήφισμα τοῦτο συνταχθὲν καὶ ἀντιγραφὲν ὑπ' ἑμοῦ ἐπροτάθη ἐν τῇ 1ῃ Συνόδῳ τῆς 9ης Βουλῆς τῆς Ἐπτανήσου ὑπὸ τῶν ἀντιπροσώπων Ριζοσπαστῶν. Πλὴν, ἐνῶ ἀνεγινώσκειτο, διεκόπη ἀποτόμως ἡ ἀνάγνωσις του ὑπὸ τοῦ Ἀρμοστοῦ Οὐάρδου δι' αὐθαίρετον ἐγκυβερνητικῆς τῆς Συνόδου κατὰ τὴν 26 Νοεμβρίου 1850, ὡς τὰ πάντα ἀκριβῶς ἀφηγοῦνται εἰς τὸν 22—23 ἀρ. τῆς ὑπ' ἑμοῦ ἐκδομένης ἐφημερίδας ὁ «Φιλελεύθερος». Ἐνεκα δὲ τοῦ ἐν τῇ Βουλῇ διεγερόντος τότε θορύβου καὶ τῆς ἀτασθαλείας αἱ ὑπογραφαὶ τῶν Ριζοσπαστῶν, ὡς ἐσπευόμεναι, εἶνε καὶ κακογραμμῆναι καὶ δυσανάγνωστοι.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΟΙΗΣΙΝ ΤΗΣ ΕΝΩΣΕΩΣ

ΩΔΗ

Η ΕΝΩΣΙΣ ΤΗΣ ΕΠΤΑΝΗΣΟΥ

Πνέουσα τήν θείαν αύραν, τής Θεάς ελευθερίας,
 Τόνισε, γλυκεία Μούσα, και έν ζσμα σου παιδρόν·
 Έως χθές άντεκελάδεις τής πατρίδος θρηνηφδίας,
 Άλλά σήμεραν αγάλλου τόν ελεύθερον καιρόν.
 'Ηλθ' ή ώρα νά παρέλθουν αι ήμέρ' αι σκοτειναι
 Και νά λάμψουν πάλιν νέαι, ένδοξοι και φαιναι.

'Ω! ποσάκις κατηράσθην τήν στιγμήν τής γενετής μου
 Όταν έβλεπα τó μέλλον από σύννεφο θολό!
 Άλλά σήμεραν όποτε 'λευθεροῦται ή πατρίς μου,
 Τόν παράφορόν μου λόγον εκ ψυχής ανακαλώ.
 Όταν έλεγα εκείνα ήσαν 'μέραι σκοτειναι,
 Άλλά τώρα αι ήμέραι ανατέλλουν φαιναι.

'Από ένδοξον μητέρα, ώ πατρίς, καταγομένη,
 Πρό πολλών σιώνων ήσουν δούλη ξένων δυνατών·
 Και άντι αυτονομίας έβλεπεσ οδυρομένη
 Τούρκους, Ρώσους, Γάλλους, Άγγλους, ή έν σμήνος Ένετών!
 Μαύρα έφευγαν τά χρόνια κ' αι ήμέραι σκοτειναι,
 Και κλαυθμούς σου έχορήγουν αι πληγαί σου αι δειναι.

'Αλλ' ως ήρχισαν ν' αστράπτουν τά ήρωικά έδάφη,
 Και έσκήρτησαν Μυκάλοι, Θερμοπούλαιο, Μαραθάν,
 Και εις αιματα τυράννων ή Έλλάς έρυθροβάφει,
 Και έτών τετρακοσίων απείναζε ζυγόν,
 Τότε έτρεξες, Πατρίς μου, άν γεμάτ' από πληγές,
 Και έσκόρπιζες τó αίμα εις βουνά και εις πλαγιές.

Τόσα τρόπαιο και νίκαιο έφερον ελευθερίαν,
 Κ' εις εκείνην άνεπαύθησ, ως εις δένδρον τó πουλί,
 Άλλ' επέπεσαν οι ξένοι, και σ' απέσπασαν με βίαν,
 Και αφήρεσαν βιαίως τής μητρός σου τó φιλί!...
 Άλλ' ίδου ποῦ τώρα πάλιν, ή Έλλάς θά σε δεχθή
 Και σου δίδει τó τουφέκι, και σε ζώνει τó σαθί.

Εις ελεύθερα λουλούδια, αεράκι, τώρα φύσα,
 Τώρα ψάλλε, αηδόνα, τ' ζσματά σου τά λαμπρά,
 Νά, ποῦ φεύγει δια πάντα του χειμάνος τόση λύσσα,
 Και ή άνοιξις προβαίνει ένδυμένη με χαρά...
 Και μαζί της ανατέλλουν αι ήμέραι φαιναι...
 'Ω! χαρείτε τήν χαράν μας, άστρα, γή και ούρανέ.

Πρίν σε σφίγξη, ώ Πατρίς μου, ή φιλόστοργος άγκάλη,
 Πρωτοῦ λάβης τó τουφέκι, πρωτοῦ ζώσης τó σαθί,
 Τής μητρός σου ειπέ, « ίδε, τά αρχαικά μου κάλλη
 » Εις αυτά ή παρθενία και ό έρωσ σου άνθει·
 » Δέν τά έφθειραν τών ξένων δυστυχία περισσαι,
 » Μένουν άσπιλα ακόμα ως τά ελαθ' από σε. »

Τότε λάβε τó τουφέκι και πορεύου ελευθέρα,
 Εις του Βότζαρη τó μνήμα νά τροχίσης τó σαθί·
 Φύλαξέ τα, ως νά έλλη ή εφφρόσυνος ήμέρα
 Τό Βυζάντιον ν' άνάνησ, και εις αίμα νά στυσθή...
 Τώρα δίψε τας άκάνθασ, και τήν πένθιμον στολήν,
 Και μ' ελεύθερα λουλούδια στόλισε τήν κεφαλήν.

Και λευκά ένδεδυμένη εισελθε ε' τήν εκκλησίαν,
 Του κλεινού Άθανασίου ν' άσπασθής τήν δεξιάν·
 Και εκείνου από λάβης τήν άγιαν εύλογίαν,
 Έξέλθε, με τήν σημαίαν του Σταυρού τήν Ιεράν,
 Εις του Πρωτοῦ Γεωργίου τας άγκάλας νά ρίψθής
 Άποῦ πίστιν εις τó έθνος με εκείνον όρκισθής...

ΟΙ ΑΘΑΝΑΤΟΙ ΥΠΕΡΜΑΧΟΙ
 ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΙΔΕΑΣ

'Από τή δάφνη π' άφησε σ' έμάς ή άρετή σας
 μ' αβτή σας στεφανώνουμε στή σημερινή γιορτή σας
 άστέρες ποῦ τή λάμψη σας ό χρόνος δέν θά σβόση.
 'Η μνήμη σας πολύτιμη κι' άθάνατη θά ζήσῃ,
 κι' ή τιμημένη σας Πατρίς, τή δάφνη εκείνη πέρνει,
 αιώνιο παράδειγμα στής γενεές νά φέρνη.

Και σεις ποῦ ζήτ' ελεύθεροι στον κόσμο Κεφαλλήνες,
 εύγνώμονες στοῦ τόπου σας τής κορυφές εκείνες,
 τó μνήμα προσκηνήσετε του κάθε Ριζοσπάστη
 ποῦ πάλεσε κι' ένίκησε τόν ισχυρό δυνάστη
 κι' έστόλισε δια χρυσής και φωτεινής μελίσσας
 τήν ιστορίαν τής σεμνής κι' εύάνδρου μας Πατρίδος.

21 Μαΐου 1914

Γ. ΜΟΛΦΕΤΑΣ

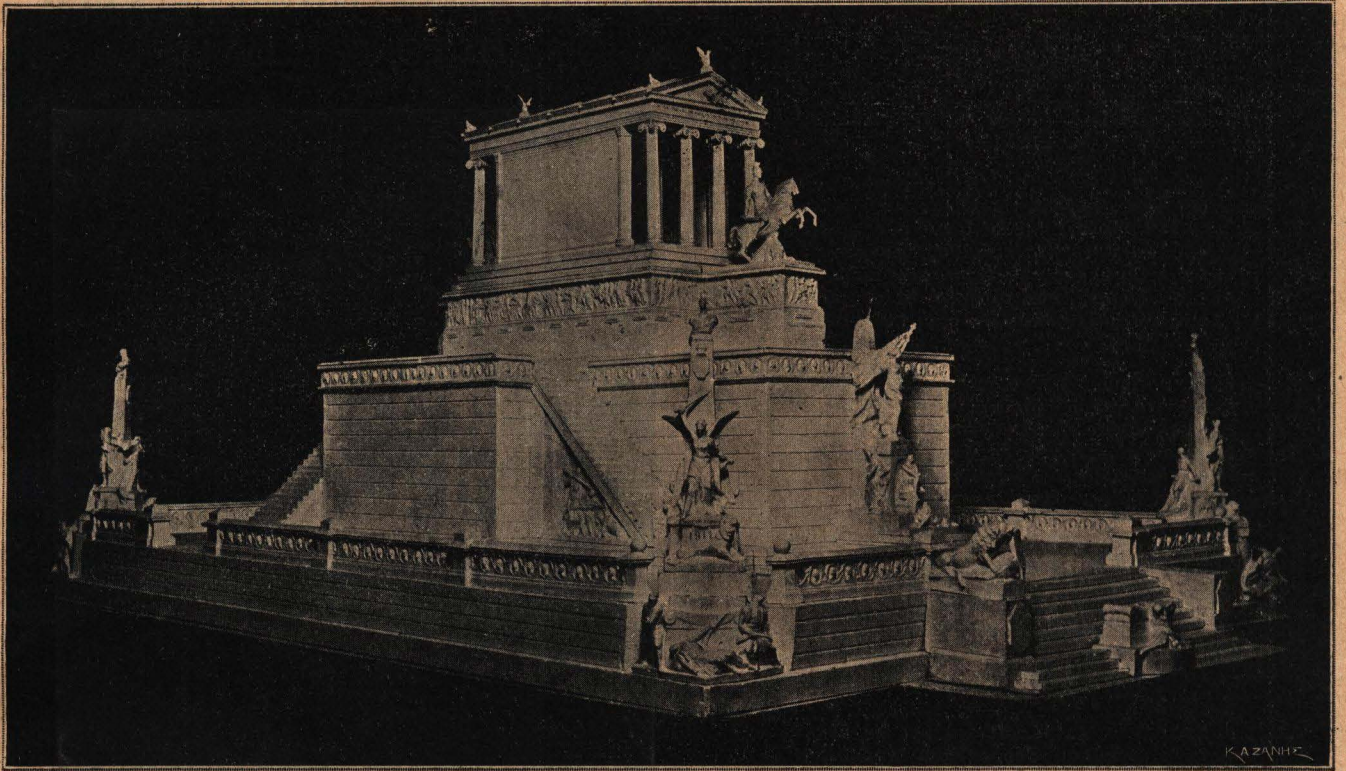
Πνέουσα τήν θείαν αύραν, τής Θεάς ελευθερίας,
 Τόνισε, γλυκεία Μούσα, και έν ζσμα σου παιδρόν,
 Έως χθές άντεκελάδεις τής Πατρίδος θρηνηφδίας,
 Άλλά σήμεραν αγάλλου τόν ελεύθερον καιρόν·
 'Ηλθ' ή ώρα νά παρέλθουν αι ήμέρ' αι σκοτειναι,
 Και νά λάμψουν πάλιν νέαι, ένδοξοι και φαιναι.

Σκίρτα του Καποδιστρίου, ώ ψυχή ένδοξοτάτη,
 Έφθασε τής Έπτανήσου ή στιγμή ή ποθητή·
 Και τήν Ένωσιν εύλόγει εκ τών ούρανών, Μηνιάτη,
 Βούλγαρη και Θεοτόκη, θελου λόγου αετοῦ·
 'Ιδου σήμεραν πληροῦται του 'Υψίστου ή βουλή,
 Κ' εις τó στέμμα Γεωργίου γλυκοφέγγει Άνατολή...

Εις ελεύθερα λουλούδια, αεράκι, τώρα φύσα,
 Τώρα ψάλλε, αηδόνα, τ' ζσματά σου τά λαμπρά·
 Νά, ποῦ φεύγει δια πάντα του χειμάνος τόση λύσσα,
 Και ή άνοιξις προβαίνει ένδυμένη με χαρά...
 Και μαζί της ανατέλλουν αι ήμέραι φαιναι...
 'Ω! χαρείτε τήν χαράν μας, άστρα, γή, και Ούρανέ.

Έν Κεφαλληνία, τή 23 Σεπτεμβρίου 1863

Ἐτέρη πλευρὰ τοῦ σχεδίου τοῦ ἐκπονηθέντος παρὰ τοῦ γλύπτου κ. Γ. Μπονάνου διὰ τὸ μνημεῖον τῆς Ἀνεξαρτησίας.

ΑΝΑΓΚΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ

[Περικοπή τοῦ παρὰ τοῦ προέδρου τῶν μαρμαροεργοστασιαρχῶν κ. Γ. ΜΠΟΝΑΝΟΥ ἐκφωνηθέντος λόγου ἐν τῇ αἰθούσῃ τῆς Ἐταιρείας τῶν φίλων τοῦ Λαοῦ].

Τὰ αὐτὰ εἶχον νὰ εἶπω καὶ διὰ πολλὰ ἀγάλματα ἄτινα βλέπομεν ἐν μέσαις Ἀθήναις, ὡς καὶ διὰ πολλὰς ἀγιογραφίας ἃς βλέπομεν ἐν ταῖς ἀγίαις ἡμῶν ἐκκλησίαις. Ἄν καὶ τὸ θέμα μου εἶναι νὰ περιορισθῶ μόνον διὰ τὰς τέχνας αἰτινες ἐξαρτῶνται ἐκ τῆς ἀρχιτεκτονικῆς, ἀλλὰ νομίζω ὅτι ἤθελον κάμη ἐγκλημα ἐὰν παρεσιώπων καὶ δὲν ἀνέφερα ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ διὰ τὸς τερατογραφίας, αἰτινες κοσμοῦσι τὸν ὠραῖον ἀληθῶς καὶ μεγαλοπρεπῆ Ναὸν τῆς Παναγίας ἐν Ἀμαρουσίῳ, αἱ ὁποῖαι πρέπει νὰ ἐπιχρισθοῦν, καὶ μάλιστα ὁ θόλος τοῦ ἁγίου Βήματος, ἐφ' οὗ εἶναι ἐξωγραφημένη ἡ Πλατυτέρα, νὰ ἀσπρισθῇ τὸ ταχύτερον ὅπως ἐκλείψῃ αὐτὸ τὸ τερατούργημα ἐκ τῶν ὀμμάτων τῶν ἐκκλησιαζομένων, ὅπερ προσβάλλει τὴν αἴσθησιν τοῦ καλοῦ, καὶ τὸ σπουδαιότερον καταρρίπτει τὸ αἶσθημα τῆς θρησκείας καὶ προξενεῖ ἀποτροπιασμὸν εἰς τὸν εἰσερχόμενον νὰ προσευχηθῇ ἐν τῷ Ναῷ τοῦ Θεοῦ.

Καὶ τοῦτο προέρχεται ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς ἰδίους ζωγράφους, διότι περὶ τοῦ σπουδαιότερου καὶ ὑψηλοτέρου καὶ ἐθνικωτέρου κλάδου τῆς τέχνης τῶν ἡδια-

φόρησαν καὶ παρημέλησαν, εἰς τρόπον ὥστε ν' ἀναφέρωσι τὴν λέξιν Ἀγιογραφίαις μὲ πολὺ μεγάλην περιφρόνησιν, ἐνῶ ἐὰν ἐδίδετο μεγαλειτέρα προσοχή, σὺν τῷ χρόνῳ ἤθελον θεωροῦνται καὶ τόσαι παρ' ἡμῖν ἐκκλησίαι ὡς τόσα μουσεῖα τῆς Νέας Ἐθνικῆς ἡμῶν τέχνης. Ἐμβλέψατε εἰς τὰς ἀγιογραφίας τοῦ ἁγίου Γεωργίου, ἃς ἔχει κάμη ὁ Δ. Γεωργαντᾶς, καὶ θέλουν σᾶς πείσει ὅτι αὐτὴ εἶναι ἡ ὁδὸς ἢ ἄγουσα εἰς τὴν ἐθνικὴν τέχνην, διότι μὲ τὰ τοπεῖα μόνον ἐθνικὴ τέχνη δὲν ἀποτελεῖται.

Διὰ νὰ ἐκφράσω τὴν εὐχὴν ταύτην ἔκαμα τὴν παρεμβασιν, καὶ ἤδη ἐπανέρχομαι εἰς τὸ θέμα μου. Τί δὲ σᾶς λέγει ὁ πύργος τῆς Βαβέλ ὅστις οἰκοδομεῖται πρὸ καιροῦ παρὰ τὴν πλατείαν Συντάγματος; ὅτι ἐδῶ εἶναι ἐλευθέρα Κέρκυρα, ἐξ οὗ καὶ ἡ ἀθλιότης τῶν Ἀθηνῶν, ἐνῶ ἔπρεπε νὰ ὑπάρχῃ ἐξελεγκτικὴ ἐπιτροπὴ ἐκ καλλιτεχνῶν παρὰ τῶν νομομηχανικῶν τῆς πόλεως εἰς ὃν νὰ ὑποβάλλωνται τὰ σχέδια τῶν διαφόρων οἰκοδομῶν καὶ νὰ ἀποφαίνεται ἡ ἐπιτροπὴ ἐὰν τοῦτα τὸ σχέδιον ἐφαρμόζεται πρὸς εἰπεῖν εἰς τὴν τάδε πλατείαν ἢ τὸν τάδε δρόμον, ὅπως μὴ γίνεται

αὕτη ἡ δυσαρμονία τῶν οἰκοδομημάτων τῆς πόλεως. Εὐχαρίστως ὁμως μανθάνω ὅτι ἡ ἡμετέρα Κυβέρνησις ἀνέλαβε νὰ ὑπερασπίσῃ τόσον τὰ συνταγματικά δίκαια τῆς πλατείας ὅσον καὶ τῶν περιπατητῶν, καταρρίπτουσα κατὰ τὸ ἡμισυ τὸν ὑπερύψηλον καὶ ὑπερήφανον τοῦτον πύργον.

Διὰ τοὺς λόγους τούτους ἀποτελεῖ ἀνάγκη ἡ σύστασις μιᾶς Ἀκαδημίας, ἣτις θέλει διδάσκει τὴν προπαίδευσιν τῆς τέχνης, καὶ συγχρόνως θὰ ἀρχίσῃ ἡ διάδοσις τῆς κριτικῆς αὐτῆς καὶ τοιοῦτοτρόπως θὰ μορφώσῃ καὶ ἡ κοινωνία γνῶμην περὶ τῆς παρ' ἡμῶν τέχνης. Δηλαδή ἐξ ἐκάστου σωματείου νὰ ἐκλέγωμεν ἡμεῖς αὐτοὶ τοὺς ἱκανωτέρους καὶ ἐνδεδειγμένους τεχνίτας νὰ προσέρχωνται ὡς καθηγηταὶ ἢ διὰ νὰ μετριάσω τὴν λέξιν, ὡς διδάσκαλοι, ἵνα διδάσκωσι τοὺς προσερχομένους μαθητὰς τῶν διαφόρων σωματείων.

Γενικὸν μάθημα δι' ὅλους θὰ εἶναι ἡ ἐκμάθησις τῶν διαφόρων ρυθμῶν, δηλαδή εἰς ὀλίγα μαθήματα νὰ μανθάνῃ ἕκαστος τὰς ἀναλογίας ἐκάστου ρυθμοῦ. Ἐπίσης, θὰ ὑποπροσῆται νὰ μεγεθύνῃ εἰς διαφόρους κλίμακας τὰ διάφορα κυμάτια καὶ σχήματα αὐτῶν.

Καὶ οἱ μὲν μαρμαρογλύπται, ἐπὶ παραδείγματι, θὰ ὑποχρεοῦνται μετὰ τὴν ἐκμάθησιν τῶν ἀναλογιῶν τῶν διαφόρων ρυθμῶν, τὴν μεγεθύνσιν τῶν διαφόρων κυματίων καὶ τὴν ἐκμάθησιν εἰς ἕκαστον σχῆμα ὁποῖος διάκοσμος ἐφαρμόζεται, δηλαδή θὰ διδάσκωνται τὴν κοσμηματογραφίαν εἰς ποῖον μέρος ἀνήκει ἐπὶ τοῦ οἰκοδομήματος. Καὶ ταῦτα πάντα σὺν τῇ προόδῳ καὶ τῷ ζήλω τοῦ μαθητοῦ. Καὶ ἐὰν ὑποθέσωμεν ὅτι ὁ μαθητὴς στερεῖται τοῦ ἐνθουσιασμοῦ καὶ τοῦ ζήλου καὶ τῆς ἀγάπης, ἣν πρέπει νὰ ἔχη τις πρὸς ἐκμάθησιν τῆς τέχνης, πάλιν ἔρχομαι νὰ σᾶς βεβαιώσω ὅτι φεύγων ἐκ τοῦ σχολείου τούτου θὰ ἔχη κάτι νὰ προσκομίσῃ, διότι θὰ ἔμαθεν, ἂν ὄχι ἄλλο, τοῦλάχιστον τὰς ἀναλογίας τῶν ρυθμῶν, ὅπερ καὶ τὸ σπουδαιότερον διὰ τὴν τέχνην του καὶ δι' ἕκαστον ἄνθρωπον χρήσιμον.

Ἐπίσης θέλωμεν ὑποδεικνύει εἰς τοὺς μαρμαρογλύπτας χώρον εἰς ὃν νὰ οἰκονομῶσιν ἐπίγραμμα σχετικῶς τοῦ χώρου, καθὼς ἐπίσης διάκοσμον ἐξ ἀνθέων ἦτοι ἐκ φύλλων δάφνης, — καὶ διὰ τὰ ἀνθη ἔχομεν τὸν κ. Καρπάκη, ὅστις ἀληθῶς εἶναι μοναδικὸς εἰς τὸ εἶδος του, — ὡς ἐπίσης νὰ διδάσκειται καὶ ἡ κοινῶς λεγομένη πονταδοῦρα τῶν ἀγαμάτων, δηλαδή ἡ ἐπὶ τοῦ μαρμάρου ἐφαρμογὴ τοῦ πρωτοτύπου.

Τὰ αὐτὰ ἔχω νὰ εἶπω καὶ διὰ τοὺς λεπτοουργούς. Ἀφοῦ καὶ αὐτοὶ ἐκμάθωσι τοὺς ρυθμούς, ὁ εἰδικὸς μάλιστα νὰ διδάσκῃ τὰ ἐφαρμοζόμενα ἐπὶ τῆς ὕλης τῶν σχήματα καὶ νὰ ἀρχίσῃ νὰ γείνη σοβαρὰ σκέψις εἰς τὸ νὰ ἀπορρίπτωμεν σὺν τῷ χρόνῳ τὸ ξενίζον σχῆμα καὶ ρυθμόν, ὃν κατέχουσι τὰ ἐπιπλά μας, καὶ ἐπικρατήσῃ ἡ ἀπλότης ἢ Ἑλληνικὴ.

Τὸ αὐτὸ ἔχω νὰ εἶπω καὶ διὰ τοὺς σιδηρουργούς. Κατέχοντες καὶ οὗτοι τοὺς ρυθμούς συμφώνως τῆς ὕλης των, νὰ ἐφαρμόζωσι σχέδια Ἑλληνοπρεπεῖ ἀπορρίπτοντες τὸ ξενίζον σχῆμα, τὸ ὁποῖον ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἔχουν αἱ διάφοροι θύραι καὶ κινηλιδώματα, ἅτινα καὶ βαρεῖα προσπίπτουν εἰς τὸν ὀφθαλμὸν καὶ πολυδάπανα διὰ τὸν οἰκοδομητὴν εἶναι.

Διὰ δὲ τοὺς κοσμηματογράφους τῆς πλαστικῆς καὶ τῶν χρωμάτων, τί νὰ εἶπω; Οὗτοι ἀνάγονται

πλέον εἰς τὰς ἐλευθερίους τέχνας καὶ εἰς αὐτοὺς ἐπιβάλλεται νὰ προσέλθωσι καὶ ἀποτελέσωσι τὸν πυρῆνα τῆς διακοσμητικῆς τέχνης—Τέχνης ἣς ὁ τόπος ἡμῶν διψᾷ, καὶ σχολείου, οὕτινος ὁ τόπος ἔχει ἀνάγκη, ὅπως διαμορφώσωμεν σύστημα διακοσμήσεως Νεοελληνικόν, διότι κάτοχοι ὄντες τοῦ θησαυροῦ τῆς ἀληθοῦς διακοσμητικῆς τέχνης, εὐκόλως, λέγω, ὅλοι θέλομεν φθάσει εἰς τὸ συμπέρασμα τῆς Ἑθνικῆς ἡμῶν τέχνης—νεοελληνικῆς διακοσμητικῆς τέχνης.

Ὅλος αὐτὸς ὁ θησαυρὸς εὐρίσκειται εἰς τὸ ἐπικρανον τοῦ Ἐρεχθείου εἰς τὴν ὠραίαν πύλην αὐτοῦ, εἰς τὰ φατνώματα μὲ τοὺς κεχρυσωμένους ἀστέρας. Εἰς τὴν θέσιν αὐτῶν νὰ θέτωμεν λαμπτήρας ἠλεκτρικούς μὲ τὸ beton armé ὅπερ εἶναι κατάλληλος ὕλη εἰς τὸ νὰ κάμνωμεν δοκοὺς εἰς διάφορα σχήματα ἐπὶ τῶν φατνωμάτων τῶν ὀροφῶν, εἰς τρόπον ὥστε νὰ δέχωνται τὸν ἀρόζοντα διάκοσμον εἴτε πλαστικῆς εἴτε ζωγραφικῆς καὶ νὰ παύσωσι πλέον αἱ διάφοροι ἐκθέσεις τουρῶν, ἃς συνήθως βλέπομεν ἄνωθεν τῶν κεφαλῶν μας. Καθὼς ἐπίσης τὰ τοιχώματα τῶν μεγαλοπρεπῶν εἰσόδων καὶ τὰ τοιχώματα τῶν μεγάλων αἰθουσῶν πρέπει νὰ παύσωσι νὰ εἶναι τόσον καλὰ σαβανωμένα καὶ νὰ ὑποδειχθῇ εἰς τοὺς ἔχοντας τὸν πλοῦτον, ὅτι οἱ τοῖχοι δέον νὰ εἶναι κεκοσμημένοι μόνον μὲ ἔργα ζωγραφικῆς, ὡς λέγουσιν, ἔργα δηλ. διακοσμητικῆς καθὼς μὲ ἔργα γλυπτικῆς.

Ἄς προσφερθῶμεν ἡμεῖς πάντες, ἔστω καὶ δωρεάν, ὅπως πείσωμεν τοὺς πολυταλάντους ὅτι ἀνεῦ ἔργων ζωγραφικῆς καὶ γλυπτικῆς οἰκοδόμημα πού νὰ ἐμφαίνῃ μεγαλοπρέπειαν καὶ ὄχροντιὰ δὲν ἀπαρτίζεται.

Διὰ δὲ τὸν δαιμόνιον τέκτονα, δηλ. τὸν ξυλουργὸν τῆς οἰκοδομῆς, ὅστις εἶναι συνήθως ὁ κυριῶς ἀρχιτέκτων τοῦ οἰκοδομήματος, τί νὰ προσθέσω; ὅτι πρέπει νὰ γνωρίζῃ τί θὰ εἰπῇ ρυθμός; σχέδιον ἐν γένει τοῦ οἰκοδομήματος; τῆς προσόψεως; τῆς κατόψεως; τῆς τομῆς αὐτοῦ; οἰκονομία χώρου, σχέδιον μιᾶς λοξῆς κλίμακος καὶ ἐν γένει οἰκονομία ξυλείας; Ἡ γνώσις αὐτῶν τοῦ εἶναι ἀπαραίτητος.

Εἰς τὸ σχολεῖον τοῦτο πρέπει νὰ προσέρχωνται καὶ οἱ ἀμμοκονιασταί, ἱκανοὶ εἰς τὸ νὰ μεγεθύνουν τὰ σχήματα ἅτινα σύρουσιν, εἰς τρόπον ὥστε νὰ δύνανται νὰ ἐπιφέρουν βελτίωσιν, ἐὰν ταῦτα προσπίπτουν εἰς τὴν ὄρασιν ἐλαφρὰ ἢ ὑπερβολικά, καὶ τοῦτο διδάσκει ἡ πείρα καὶ ἡ κριτικὴ.

Τὸ αὐτὸ ἔχω νὰ προσθέσω καὶ διὰ τοὺς ὑδραυλικούς, λευκοσιδηρουργούς καὶ ἄλλους ἐργάτας τῆς οἰκοδομῆς.

Ἀκόμη καὶ οἱ κηπουροὶ ἔχουν ἀνάγκη τῆς Ἀκαδημίας ταύτης, διότι κατανοοῦντες τὸν χώρον καὶ τὴν ἀξίαν ἐκάστου οἰκοδομήματος, θὰ κανονίζωσι τὰ διάφορα κηπάρια.

Διὰ δὲ τὰ κλασσικὰ ἰδρύματα λέγω ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἔχωσιν ἐμπροσθεν αὐτῶν κήπους ἐκ δένδρων, παρὰ μόνον κηπάρια ἐκ χαμηλῶν ἀνθέων, εἰς τρόπον ὥστε νὰ εἶναι ὄρατὸν τὸ οἰκοδόμημα καὶ νὰ μὴ κρύπτεται ἡ εὐγραμμία καὶ τὸ καλλιμόρφωτον τοῦ ὠραίου ἰδρύματος, διότι ἐν ἐναντίᾳ ἀναφέλλει καὶ τὸν σκοπὸν τῆς τέχνης καθιστᾷ ἀναφελῆ καὶ τὴν πολυτάλαντον δαπάνην περιττήν.

(Βλέπε συνέχεια ἐν σελίδι 20)

ΜΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΗ ΣΕ ΜΙΑ ΚΟΠΕΛΛΑ

Σοῦ τῶπα πῶς εἶσαι ἄμορφη πολὺ,
ἀλλ' ὄχι δὰ καὶ τόσο—τόσο—τόσο,
ὅσο σοῦ λένε γύρω σου πολλοὶ
καὶ ποῦ γελοῦνε μέσα τους ὡστόσο.

Κι' ὅσο κι' ἂν εἶσαι εὐλύγιστη, καλή,
στὸ λέω καθαρά, κι' ἄς σὲ θυμῶσω,
δὲν εἶσαι οὔτε ἀγγελουδί, οὔτε πουλί,
καὶ μὴν ἀκοῦς τὸν Κούτση καὶ τὴ Φρόσω.

Καὶ πρόσεχε καλὰ καὶ μὴ γυρεύης,
σὰν μὲ φερέα νὰ πηγαίνης πεταχτά,
κι' ἄφισε καὶ τὰ τόσα τὰ καμάρια σου,
Γιατὶ (στὸ ζαναλέω), κινδυνεύεις
νὰ γκρεμιστῆς μὲ τούτα καὶ μ' αὐτὰ
καὶ νὰ μᾶς δεῖξῆς... Ἄχ! τὰ τρικλινάρια σου!

ΜΙΚΕΛΗΣ ΑΒΛΙΧΟΣ

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΚΕΦΑΛΛΗΝΩΝ ΠΡΟΣ ΤΑΣ ΑΘΗΝΑΣ

Ποίησης: Μ. ΑΜΒΑΙΧΟΥ
Μουσική: Ν. ΜΕΤΑΞΑ

Χώρα αἰώνια τῆς Παλλάδος,
χώρα δόξης θαυμαστή,
Ἱερά πόλις τῆς Ἑλλάδος,
τῆς Ἑλλάδος κορυφή,

Σὺ, ποῦ ἐστάθης τῆς σοφίας
πρώτη, ἀθάνατη πηγὴ,
Μήτηρ τῆς Ἐλευθερίας,
τῆς Ἐλευθερίας αὐγὴ.

Ποῦ τρισένδοξον μ' ἐσένα
μᾶς ἐνώνει παρελθόν,
Μεγαλεῖα περασμένα
εἰς τὴν γῆν τῶν Πλαταιῶν.

Ποῦ στὴ μητρικὴ σου ἀγκάλῃ,
μετὰ χρόνους συμφορῶν,
Ἦλθαμ' εὐτυχῶς καὶ πάλι,
Χαῖρε, πόλις Ἀθηνῶν.

ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΟΥ ΕΡΓΑΤΗ

Ποίησης: Μ. ΑΒΛΙΧΟΥ
Μουσική: ΚΩΣΤΗ ΛΟΒΕΡΔΟΥ

Χαρήτε σεῖς τὰ τάλλαρα ποῦ τᾶχετε πολλὰ
Κι' ἐμᾶς τὸ μεροδοῦλι μας μᾶς δίνει τὸ ψωμί μας.
Κι' ἐμεῖς δὲν σᾶς ζηλεύουμε καὶ ζοῦμε πιὸ καλά,
Μὲ τὸ γλυκὸ κρασάκι μας καὶ μὲ τὴ μουσικὴ μας.

Χαρήτε σεῖς τὰ τάλλαρα... Δὲν ζοῦμε δυὸ φορές.
Θέλ' ἡ δουλειὰ ξανάσασι, τραγούδια καὶ χαρὸς
Κι' ὁ κόπος καλοπέρασι,
Ἄγάτες καὶ κρασί.

ΑΠΟΧΩΡΙΣΜΟΣ

Ποίησης: Μ. ΑΜΒΑΙΧΟΥ
Μουσική: CAMPANA

Ἐχε γειά! ... Μὲ λαχτάρα σ' ἀφίνω
καὶ στὰ ξένα πηγαίνω, μακρυὰ.
Ἄχ! νὰ ἴμπόρεια τὰ δάκρυα ποῦ χύνω
νὰ γλυκάνω μὲ δυὸ σου φιλιὰ!

Ὅλη ἡ φύσις τριγύρω γελάει,
χαίρει θάλασσα, γῆ κι' οὐρανός.
Μόνον ἐμένα ἡ καρδιά μου σπαρνάει...
Τέλος εἶναι ὁ σκληρὸς χωρισμός.

ΥΜΝΟΣ

Εἰς τὸν αἰοίδιμον ἰδρυτὴν τῶν
Ὀλυμπίων ΕΥΑΓΓ. ΖΑΠΠΑΝ

Ποίησης: Μ. ΑΜΒΑΙΧΟΥ
Μουσική: Δ. ΛΑΥΡΑΓΚΑ

Ἡ μνήμη σου, ὦ Ζάππα δοξασμένη,
ἄς εἶνε, ἐνόσω ὁ ἥλιος ὁ λαμπρὸς
θὰ χύνη φῶς στὰ πάτρια τεμένη,
ἐνόσω δάφνης κλάνος θαλερὸς
στὰ ἐδάφη τὰ ἱερά μας θὰ βλασταίνη.

Χαῖρε. εὐεργέτα, χαῖρε! κι' ἡ σκιά σου
στὰ Ἡλύσια ἄς ἀγάλλεται, ἄς σκιρτᾷ.
Πανηγυρίζει ἰδοὺ τὰ Ὀλύμπια Σου
ὅλη ἡ Ἑλλάς κι' ἐσένα χαιρετᾷ . .
Ζήτω ἡ Ἑλλάς! καὶ δόξα σ' ὄνομά Σου!

Η ΠΡΩΤΗ ΠΑΡΑΚΛΗΣΙ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ

(μὲ τὴν κήρυξι τοῦ πολέμου μας τοῦ 1912)

« Ἡ δὲ δύναμις τῆς ἁμαρτίας
ὁ Νόμος»

(Παῦλ.-Πρὸς Κορινθ. Α' 55-56)

Φωτοπεριχυσμένη ἡ ἐκκλησιά.
Μέσα μὲ φόβου τοῦ Θεοῦ γυρεῦναι
«*Νίκας κατὰ βαρβάρων*» νὰ μᾶς δώσῃ
Κι' ἀπ' ἔξω κᾶτι θρώμικα σκυλιά
Σκουρδουμπελοκοπώντας σκαρδακεύουνε,
Χωρὶς *Πατριδα* καὶ *Θεὸ* καὶ *Γνώσι*.
Πῆτε μου τώρα ἀνθρώποι *λογικοί*:
Μέσα ἢ ἀπ' ἔξω εἶναι *λογική*;

Καὶ πάλι... ἐνφ... ἀντηχάει τὸ *Ἀαμήν*...!
Τῶν σκύλων εἶναι καὶ τὸ: Εἰρήνη ὑμῖν;
Κι' ἀπὸ τὴν *ἀναρχία* ἔχετε τρόμο;
Μὴ μοιάσουμε στὰ *ζῶα χωρὶς* τὸ *Νόμο*;

ΜΙΚΕΛΗΣ ΑΒΛΙΧΟΣ

Ἐδημοσιεύθη εἰς Ἀλεξανδριανὴν ἑφημερίδα.

Σημείωσις ἀπὸ τὴν Μικελῆ Μικελῆση

Τὸ ποίημα ἐνεπνεύσθη ὁ ποιητὴς ὅτε κατὰ τὴν πρῶ-
την παράκλησιν διὰ τὴν *νίκην τῶν Ἑλληνικῶν σπλιον*, δι-
ήρατο ἐκ τῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἡεροκράτορος, ἔξωθεν τῆς
ὁποίας δύο σκυλιά *σκουρδουμπελοκοπόντα* παρ' ὀλίγον νὰ
τὸν ὀρίουν κάτω.

(1) ΥΜΝΟΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΘΕΑΝ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΕΥΤΕΡΠΗΝ

Ποίησις: Μ. ΑΜΒΑΙΧΟΥ
Μουσική: LUIGI BALASSONE

Μούσα τῆς ἁρμονίας δοξασμένη,
"Ὅπως ὁ ἥλιος χύνει τὴ ζωὴ,
Δίνει ψυχὴν ἢ θειά σου πνοή
Στὴν πλάσι καὶ φωνὴ χαριτωμένη.

Θεὰ Εὐτέρπη, ἐμπρός σου ἀνυψωμένοι
Στὸ θεῖο σου τὸν ἔρωτα οἱ λαοὶ
(ὅπου κακίας δὲν φθάνει ὄχλοιοί)
Σ' ἓνα χορὸ σὲ ὑμνοῦν ἀδελφωμένοι

ΕΓΚΑΡΤΕΡΗΣΗ

Κί' ἂν τὸ κορμί μου ἐλύγισε ἀπ' τὸν πόνο
σὲ νέο Γεθσημανῆς, φρικτό, νυχτέρι,
σὰν ἀναμμένο νάταν ἀγιοκέρι,
πού γέρνει ἀπὸ τὴ φλόγα του ἔτσι, μόνο...

Κί' ἂν τὸ κορμί μου ἐλύγισε ἀπ' τὸν πόνο,
Σὰ λιθανιοῦ καπνὸ στὸ ἤσυχο ἀγέρι
κί' ἀμόλυντο, σὰν ἄσπρο περιστέρι,
σὲ σὲ τὸ λογισμό μου, ὦ Πλάστη, ὑψώνω.

Κί' ἂν τρικυμία συθέμελα μὲ δέρνει,
ἀκύμαντη κί' ἂν ζώνει με γαλήνη,
τὸ μῦρό της ἢ πίστη μου ἀναδίνει.
Μὲ τ' ἀγιοκέρι μοιάζω, πού, εἴτε γέρνει,
εἴτε φωτίζει ἀλύγιστο, ὅλο στέρνει
ψηλὰ κί' ἴσια τὴ φλόγα του ὡς πού σβύνει.

ΠΙΚΡΗ ΠΑΡΗΓΟΡΙΑ

Ἄποψε δὲ μὲ θλίβουνε, σὰν κάθε ἄλλη βραδυὰ,
μιάς κοικουβάγιας οἰκραζιές, πού τὴ σιγὴ ξεσκίζουν,
παρὰ μίαν ἀνακούφιση, ἀναπάντεχη, χαρίζουν
στὴ δόλια μου καρδιά.

Ἄφοῦ κανεῖς στὸν πόνομου δὲ νιώθει μιά μικρὴ
συμπόνια, κί' ὅλοι ξέγνοιαστοὶ κί' ἀδιάφοροὶ περ-
[νοῦνε,
παρηγοριέμαι πὼς γιὰ μὲ τὰ πετεινὰ θρηγοῦνε
— Παρηγοριὰ πικρή!
(Ἀνέκδοτο)

ΝΑΡΚΙΣΣΙΣΜΟΣ

Ψυχὴ, πέτα ἀπὸ πάνω σου τοὺς πέπλους τοῦ κορμιοῦ
καὶ στάσου ὀλόρθη, ὀλόγυμνη, σὰ Φειδιακὴ παρθένα.
στοῦ τραγουδιοῦ τὸ νόημα, καθὼς σὲ ποταμιοῦ
νερά, σκύψε-καθρέφτισε, ψυχὴ, τὴν ἴδια ἐσένα.

Τὸν ἑαυτὸ σου ἀγάπησε, πανέμορφη ψυχὴ,
μιά πού κανεῖς δὲ βρίσκεται στὴ Γῆ νὰ σ' ἀγαπήση,
κί' ὕστερα στὸν Ἄπολλωνα θερμὴ μιά προσευχὴ
πὲς, νὰ σὲ κάμη νάρκισσο. -Μπορεῖ νὰ σ' ἐλεήση.

(Ἀνέκδοτο)

ΓΕΡ. Π. ΑΜΠΑΤΗΣ

ΤΟ ΠΑΡΑΠΟΝΟ

"Αχ! κάτι γιασεμιά λησμονημένα!
πού ἐλπίζανε νὰ λάβουνε τὴ χάρι,
σὲ μιά κρυφὴ καρδιά γιὰ μαζιλάρι
νὰ μαραθοῦν ἐπάνω ζηλεμμένα....

Ἄχαρο καὶ θλιμμένο ριζικό τους!
τὰ πήρε ὁ ἀέρας, τᾶριξε στὴ σκόνη.
Μὰ καθένα μὲ πίκρα ξεφυτρώνει
τρελλὸ τραγοῦδι - τὸ παράπονό τους.

ΜΙΚΕΛΗΣ ΑΒΛΙΧΟΣ

Η ΑΝΟΙΞΙΣ

"Ανοιξις! ἀνοίγουν ὅλα τὰ μπουμπούκια
Νὰ καὶ χλωροκούκια, ἀγκινάρες, τσιγαρίδια,
Πρόβατα παχειὰ καὶ γίδια,
Τὰ ἀθάνατα τρυγόνια, πού πολὺ τὰ ἀγαπᾶ.

Ἦ Θεέ, σοφιγαδοῦρες!
Δὲν μπορῶ-ἔχω λιγοῦρες—
Νὰ στὰ γράψω, νὰ στὰ πῶ.

† ΓΕΡΑΣ. ΚΑΤΣΑΪΤΗΣ

(2) Ο ΝΑΥΤΗΣ ΤΟΥ ΙΟΝΙΟΥ

Ποίησις: ΓΕΡ. ΜΑΥΡΟΓΙΑΝΝΗ
Μουσική: Δ. ΛΑΥΡΑΓΚΑ

Ἔγια μόλα γιὰ, ἔγια λέσα.....
Γλυκὸ μ' ἀγέρι, φύσα στ' ἄσπρα μας πανιά,
νὰ πάρη λίγο ἀγέρα, λίγη ἀνάσασι,
Περάσαν ἔξη μῆνες κί' ἐβαρέθηκα
ὡσὰν φυλακισμένος στὴν Κεφαλονιά.
Μὰ φύσησε μαῖστρος κί' ἐσαρπάραμε....
—Λειβαθινὲς κοπέλλες, σὰς ἀφίνω γειὰ !...

Γλυκὸ μ' ἀγέρι, φύσα στ' ἄσπρα μας πανιά,
γλήγορα τὸ Τσερίγο νὰ περάσουμε
καὶ τότες, δροσερὴ μου, φύσησε, νοτιὰ,
στὴ Σύρα σὲ δυὸ μέρες ὡς ν' ἀράξουμε,
στὴ Σύρα, πού οἱ κοπέλλες σὰν τὶς πέρδικες
σ' ἐνὸς βουνοῦ φωλιάζουν τὴν ψηλὴ κορφή.
Μὰ ἐγὼ, ἀητὸς ἀπλάνω τὶς φτεροῦγες μου
κί' ἐκεῖ ψηλὰ ἀνεβαινω καὶ γλυκοφιλῶ
τὸν λαῖμό τὸν ἄσπρο τῆς Κατήγκως μου
καὶ τῆς Μαργιάς δυὸ χεῖλη ροδοκόκκινα.

Ἔγια μόλα γιὰ, ἔγια λέσα . . . .

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΣΗΜ. Τὰ ὑπ' ἀριθ. 1, 2, 3, 4, ἐτραγουδῆσε τὸ 1888 ἐν Ἀθή-
ναις κατὰ τὰς ἐορτὰς τῆς Δ' Ὀλυμπιαδος ὁ φθδικὸς θιασὸς
Κεφαλληνίας, τὸ δὲ ὑπ' ἀριθ. 5 κατὰ τὴν μουσικὴν Συναν-
τιαν τῆς Φιλαρμονικῆς Κεφαλληνίας τὴν 2αν Νοεμβρίου 1897.

Ο ΙΑΚΩΒΑΤΟΣ ΩΣ ΡΗΤΩΡ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΕΥΟΜΕΝΟΣ

Ἡ μεγάλη μάχη ἐπὶ τῆς Συνελεύσεως τοῦ 1864 ἐδόθη ὑπὸ τοῦ Ἰακωβάτου ἐν τῷ Ἐκκλησιαστικῷ ζήτηματι, συζητουμένων τῶν δύο πρώτων ἀρθρων τοῦ Συντάγματος.

Ποία ἦτο ἡ ἱερὰ μανία τοῦ Γεωργαντάρα; Πόλεμος κατὰ τοῦ αὐτοκεφάλου τῆς Ἐκκλησίας. Ἦθελε λοιπὸν ἐν τῷ ζήτηματι τούτῳ οὐχὶ τὴν ἀφομοίωσιν τῆς Ἐπτανήσου πρὸς τὴν Ἑλλάδα, ἀλλὰ τὴν ἀφομοίωσιν τῆς Ἑλλάδος πρὸς τὴν Ἐπτανήσον, ἥτις ὑπέκειτο εἰς τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην.

Ποία ἦτο ἡ κεντρικὴ ἰδέα ἡ ἐμπνεύουσα τὸν Ἰακωβάτον ἐν τῷ ἱερῷ ἀγῶνι, ὃν μετὰ σφοδρότητος μετὰ πάθους, μετὰ φιλοσοφίας τῆς ἱστορίας, ἀνέλαβεν ἐν τῇ Ἐθνοσυνελεύσει; Τίς ἦν ἡ αἰτία τοῦ πολέμου; Πρέπει νὰ τὸν ὑποθέσωμεν ἀπλοῦν φανατικὸν ὄρασοφόρον τὸν ἐλευθερόφρονα Ἰακωβάτον, τὸν ταφέντα ἄνευ ἱερέων, ἄνευ ψαλμοφιδῶν, ἄνευ ἑξαπτέρυγων, μηδὲν ἕτερον κατὰ νοῦν ἔχοντα ἐν τῷδε τῷ ἀγῶνι ἢ τὴν τήρησιν τῶν ἱεραρχικῶν τύπων; Ὁ ρήτωρ ἐνεφορεῖτο ὑπὸ τῆς μεγάλης ἰδέας τῆς Ἑλληνικῆς Ἀνατολῆς καὶ δὲν εὗρισκεν ἄλλον μοχλὸν τόσοσιν ἰσχυρὸν ἵνα κινήσῃ τοσοῦτον κολοσσαῖον πολιτικὸν σχῆμα, εἰμὴ, τὸν μοχλὸν τῆς θρησκείας. Ἄλλην ὑπεροχὴν τῶν Ἑλλήνων ἐπὶ τῆς Ἀνατολῆς δὲν εὗρισκε παρὰ τὴν θρησκευτικὴν. Ἡ ἑλληνικὴ ἐπανάστασις ἦτο ἐπανάστασις χριστιανικὴ αὐτὴ ἐδημιούργησε τὴν Ἑλλάδα καὶ ὁ Ἰακωβάτος πρὸς αὔξησιν τῆς Ἑλλάδος ἄλλην ὄνειροπόλοι ἐπανάστασιν, καὶ αὐτὴν ὁμως χριστιανικὴν. Τοιαύτην δὲ σημασίαν ἐπαναστατικὴν θὰ εἶχεν ἡ κατάργησις τοῦ αὐτοκεφάλου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Εἶχε τότε ἀρχίσει ὁ πανσλανισμὸς ἐργαζόμενος, καὶ ὁ δευδερκέστερος ὄλων τῶν Ἑλλήνων πολιτευομένων ὁ Ἰακωβάτος, συνορῶν τὸν πόλεμον ὃν θὰ ἀνελάμβανεν ἡ Ῥωσσία κατὰ τῆς ἀποστολῆς τῆς Ἑλλάδος διὰ τῆς ἐθνολογικῆς κινήσεως, ἐξήτει νὰ ὑπονομεύσῃ τὴν πανσλαυστικὴν αὐτὴν ἐνέργειαν διὰ τῆς διὰ μέσου τῆς Ἑλλάδος ἐνισχύσεως τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου.

Τὸ μετ' ὀλίγον ἐκραγὲν βουλγαρικὸν ζήτημα, ἡ ἐξασθένεισι τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας, ὁ χωρισμὸς τῆς Ἀνατολῆς κατ' ἐθνικότητα, ἡ ἐνταφίσις τοῦ χριστιανισμοῦ τῆς Ἀνατολῆς, τὸ διαζύγιον τοῦ χριστιανισμοῦ καὶ τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ὁ ὄσσοτουρκικὸς πόλεμος, ὁ σχηματισμὸς τῆς Βουλγαρίας καὶ τῆς Ἀνατολικῆς Ῥωμυλίας, ἡ ἀπώλεια τοῦ παρὰ τὸν Εὐξείνιον Πόντον Ἑλληνισμοῦ, ἡ ἀπώλεια σχεδὸν τῆς Θράκης καὶ αἱ ψυχοραγοῦσαι τῆς Μακεδονίας ἑλληνικαὶ ἐλπίδες, αὐτὴ ἡ διαμφισβήτησις τῶν Ἰωαννίνων, εἰς τίνα κεφαλὴν ἐκ τῶν ζώντων, εἰς ποῖον κρανίον ἐκ τῶν τεθνεώτων ἀποθέτουσι τὸν στέφανον καὶ τὴν δάφνην τῆς βαθυτέρας διπλωματικῆς παρ' Ἑλλήσιν δευδερκειας, ἀλλ' ἢ εἰς τὸ ῥοδοστεφές κρανίον τοῦ ὑπὸ λεμονέας καὶ

δάφνας ἀναπαυομένου Ἰακωβάτου; Ὁ Δεληγεώργης κατὰ τὸ 1873 περιπτύξάμενος διὰ τοῦ βραχίονος τῆς Ἑλλάδος τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον καὶ λαβὼν ἐνεργὸν μέρος ἐν τῷ Βουλγαρικῷ ζήτηματι διὰ τῆς ὀνομασθείσης τότε ἑλληνοτουρκικῆς συμμαχίας, ὁ Τρικούπης ἀσπασάμενος ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ Δεληγεώργη τὴν πολιτικὴν ἐκείνην, τίνα ἄλλην κεντρικὴν ἰδέαν ἠκολούθησαν, ἀλλ' ἢ τὴν περὶ ἀφομοίωσεως τοῦ Γεωργαντάρα Ἰακωβάτου;

Γιγνομένης δεκτῆς τῆς θεμελιώδους ἐκείνης ἰδέας, θὰ ἤλασεν ἡ ὄψις τῆς Ἀνατολῆς ἐπὶ τὸ ἑλληνικώτερον; Δὲν τολμῶμεν νὰ εἴπωμεν ναί, ἀλλ' ἢ Ἑλλάς θὰ διέπραττε τὸ καθῆκόν της καὶ δὲν θὰ ἐπολιτεύετο ὡς Ἐπιμηθεύς, δεχομένη δὲ τὴν ἰδέαν τοῦ Ἰακωβάτου, οὐδὲν ἐκινδύνευεν, οὐδὲν ἔχανεν, οὐδὲν ἐξμιοῦτο. Τὸ βέβαιον εἶναι ὅτι ὁ Πατριάρχης θὰ ἦτο διπλασίως σήμερον ἰσχυρὸς, καὶ ἡ ἰσχὺς τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου μέχρι τοῦδε τοῦλάχιστον τὸν πρῶτιστον παράγοντα ἐπιτυχῶς ἐξωτερικῆς πολιτικῆς τῆς Ἑλλάδος ἀποτελεῖ.

**

« Μόνον στοιχεῖον τοῦ Ἐθνισμοῦ », ἔλεγεν ἐν τῷ περιλαλήτῳ λόγῳ του τῆς 29ης Ἰουλίου 1864, « εἶναι ἡ θρησκεία, ἀφαιρουμένου τοῦ ὁποίου, δὲν ὑπάρχει πλέον ἔθνος, δὲν ὑπάρχει πλέον γένος, δὲν ὑπάρχει πλέον δεσμός, δὲν ὑπάρχει πλέον οὐδὲν διὰ τὴν Ἑλλάδα. Καὶ ἐάν, ὁ μὴ γένοιτο, χριστιανοί, ἤθελεν ἀφαιρεθῆ ὁ χαρακτὴρ τῆς θρησκείας ἀπὸ τὴν ἐθνότητα τῶν Ἑλλήνων, ἄλλο δὲν βλέπω, εἰμὴ Φράγκους εἰμὴ Ἀλβανούς, εἰμὴ Βλάχους, εἰμὴ Ἀθιγγάνους καὶ Γύφτους, ὄχι ποτὲ Ἑλληνας. Τοιαύτης οὐσίας, τοιοῦτου ἀποτελέσματος εἶναι ὁ χαρακτὴρ, τὸν ὁποῖον ἡ θρησκεία ἐχάραξεν εἰς τὸ μέτωπον τοῦ ἑλληνικοῦ γένους! Ἐν τίνι λόγῳ ἐγένετο ἡ ἐπανάστασις τοῦ 21; ἐν τίνι λόγῳ ἐχρῆθησαν ποταμοὶ αἱμάτων; ἐν τίνι λόγῳ ἐπανεστάτησαν καὶ τὰ μέρη ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα οὐδὲν κοινὸν ἔχουν μετὰ τῆς Ἑλλάδος; καὶ οἱ Σέρβοι, καὶ οἱ Βλάχοι, καὶ οἱ Μολδαυοί, καὶ τὸ Μαυροβούνιον, καὶ ἡ Ἀσία, καὶ ἡ Αἴγυπτος, καὶ ὅπου προσκυνεῖται ὀρθοδόξως ὁ Σωτὴρ ἡμῶν ὁ Χριστός; Ὅχι βεβαίως διὰ καταγωγὴν, ὄχι δι' ἄλλον λόγον, ἀλλὰ μόνον διὰ τὴν διατήρησιν τῆς συνειδήσεως, ἀλλὰ μόνον καὶ μόνον διὰ τὴν θρησκείαν, τὴν ἐκκλησίαν θέλετε ἐκ τῶν ὑστέρων νὰ ἰδῆτε, ὅτι ὁ μόνος χαρακτὴρ, ὁ μόνος δεσμὸς εἶναι ὁ θρησκευτικὸς; Οἱ Ἀλβανοὶ τῆς Ἡπείρου εἶναι ὀρθόδοξοι, εἶναι Ἑλληνας; ἅμα εἰσεχώρησεν ὁ φόβος τοῦ Παπισμοῦ εἰς τὴν Ἀλβανίαν καὶ τὸ ἡμισυ αὐτῆς ἐγένετο παπικόν, δὲν εἶναι Ἑλληνας; καὶ τῆς οὐσίας τῆς θρησκείας τολμῶμεν ἡμεῖς νὰ φέρωμεν τὴν παραμικρὰν μεταβολήν, ὥστε ἀπὸ μεταβολῆς εἰς μεταβολήν, νὰ εὐσεθώμεν μεμονωμένοι ἀπὸ ὄλου τὸ Ἑλληνικὸν ἔθνος καὶ ἀπὸ ὄλου τοὺς ὀρθοδόξους Χριστιανούς; Καὶ εἶθε, εἶθε νὰ ἦτο ἐλευθερωμένον ὄλον

τὸ ἑλληνικὸν τὴν καταγωγὴν γένος, διότι τότε ἤθελεν εἰπεῖ εἰς τοὺς ἐθνικοὺς, ὅτι τὸ ἔθνος ἠλευθερώθη, τί ἔχομεν ἡμεῖς νὰ κάμωμεν μετ' ἄλλην ἐθνότητα ἄλλης γλώσσης, ἄλλης καταγωγῆς, ἄλλου μέλλοντος; νὰ περιορισθῶμεν εἰς τὴν κυρίως ἐκ καταγωγῆς ἐθνότητά μας. Ἄλλὰ δύναται Ἑλλην καὶ πληρεξούσιος ἐν τῇ Ἐθνοσυνελεύσει νὰ εἴπῃ ποτέ, ὅτι τὸ Ἑλληνικὸν ἔθνος ἀπλευθερώθη; δὲν εἴμεθα τὸ τέταρτον ἵνα μὴ εἴπω τὸ δέκατον τοῦ ἑλληνικοῦ γένους, καὶ ἔαν λοιπὸν θέλετε, ἀπὸ μεταβολῆς εἰς μεταβολήν, νὰ ἀπομονώσητε τὴν Ἑλλάδα, παραιτεῖτε καὶ μέλλον, παραιτεῖτε καὶ ἔθνος, παραιτεῖτε καὶ γένος, καὶ ἄλλο δὲν θὰ μείνωμεν εἰμὴ ὀλίγοι, ἐνασχολούμενοι περὶ τὴν κοιλιάν καὶ τὰ ὑπὸ τὴν κοιλιάν. (Ἐὕγε!)

Ἐνῶ ἔπρεπε νὰ ὑποστηρίζεται ἡ μεγάλη Ἐκκλησία, ἐξητελέσθη ἔνῳ ἔπρεπε δι' ὅλων τῶν μέσων νὰ προάγῃται, διερρήχθῃ πᾶς δεσμὸς μετ' αὐτῆς· ἐνῶ ἔπρεπε νὰ προσφέρωμεν, ὡς ἐπὶ τῶν ἀποστόλων, τὸ δηναρίον μας εἰς τὴν μεγάλην ἐκκλησίαν, ἔστω καὶ εὐρισκομένην ὑπὸ δουλείαν πολιτείας, ἐνῶ, λέγω, ἔπρεπε νὰ προσφέρωμεν τὸ δηναρίον εἰς αὐτήν, κατηγορήσαμεν καὶ τὴν ιδιοκτησίαν τῆς μεγάλης ἐκκλησίας ἐν τῷ ἐδάφει τῆς Ἑλλάδος. Δημεύετε, δημεύετε τὰ μοναστήρια τῆς Ἑλλάδος, *ἔρχεται ἡ θεία δίκη, καὶ θέλουσι δημευθῆ ἀπὸ ἄλλα ἔθνη*, καὶ οἱ πρῶτοι, οἱ ὅποιοι θὰ φωνάζητε, θὰ εἰσθε ὑμεῖς, ἀλλ' εἰσθε ἀναπολόγητοι, διότι σεῖς εἰσθε τὸ σκάνδαλον, σεῖς ἐδώσατε ἀφορμὴν, διότι πρῶτοι σεῖς ἐξεβιάσατε καὶ ἀπεσυμβαλίσατε τοὺς πατριάρχας καὶ τὴν μεγάλην ἐκκλησίαν, ὧν ἐδημεύσατε τὰ κτήματα, σεῖς ἐζητήσατε τὸ αὐτοκέφαλον, τὸ ἀνόητον, τὸ ἀντιχριστιανικὸν αὐτοκέφαλον τῆς ἐκκλησίας (θόρυβος).

Πρόεδρος. Μὴ διακόπτετε, κύριοι, ἤσυχα.

Ἰακωβάτος. Τὸ αὐτοκέφαλον θέλετε; νὰ τὸ ἔχητε (γέλως). Ἄλλὰ μὴ ἀπαιτεῖτε, ὅταν σεῖς κηρύττεσθε αὐτοκέφαλοι, καὶ ἄλλο ἔθνος τὸ ὁποῖον ἔχει ὀλιγωτέρους δεσμοὺς μετ' τὴν μεγάλην ἐκκλησίαν, νὰ κηρύσσεται αὐτοκέφαλον καὶ αὐτό. Καὶ διὰ τοῦτο ἐγὼ εἶπον εἰς τὰ 52, νὰ κηρυχθῇ αὐτοκέφαλος καὶ ἡ Ἐπτάνησος, αὐτοκέφαλον τὸ Μαυροβούνιον, αὐτοκέφαλος ἡ Σερβία, αὐτοκέφαλοι δὲ αἱ ἐπαρχίαι αἱ ὑπαγόμεναι εἰς τὸν οἰκουμενικὸν θρόνον, θέλετε; δὲν θέλετε; διότι ἅμα ἠκούσατε ὅτι οἱ Βούλγαροι ἀπαιτοῦν τὴν ἐκκλησίαν αὐτῶν ἀνεξάρτητον, ὠρῡσεσθε ὡς λέοντες, ἐνῶ ἔπρεπε νὰ χειροκροτήσητε τοὺς Βουλγάρους. Μόνον ἡμεῖς δὲν ὀφείλομεν νὰ χειροκροτήσωμεν αὐτούς, διότι δὲν ἐγκρίνομεν τὸ αὐτοκέφαλον τῆς ἑλληνικῆς ἐκκλησίας· ἡμεῖς εἴμεθα συνεπεῖς, σεῖς ἀσυνεπεῖς, σεῖς ἐδημεύσατε τὰ μοναστήρια τῶν ξένων· δικαίως οἱ Βλάχοι ἐδήμευσαν τὰ μοναστήρια τῆς μεγάλης ἐκκλησίας (θόρυβος). »

Ἄλλ' εἰς δευτέρον λόγον περὶ τοῦ αὐτοῦ θέματος, ἀπαντῶν εἰς ἐκεῖνο ὅπερ τοῦ εἶπεν ὁ Καλλιγᾶς, ὅτι ἂν θέλουν ν' ἀναπνεύσουν τὸν ἀέρα τῆς ἐλευθερίας ὀφείλουν ν' ἀναβῶσιν εἰς τὴν Ἀκρόπολιν τῶν Ἀθηνῶν, ἔορψε κατὰ προσώπου τοῦ ἀντιπάλου του τὴν ἐλελίξασαν ἅπαν τὸ βουλευτήριον ἐξῆς ἀποστοφίν:

« Ἡ ἔκφορα εἶναι ὠραία, ἀλλ' ἡ ἰδέα εἶναι ψευδής. Ὁ χριστιανὸς δὲν ἔχει χρέος ν' ἀναβῆ εἰς τὴν Ἀκρόπολιν διὰ νὰ λάβῃ τὸ πνεῦμα καὶ τὴν αὔραν τῆς ἐλευθερίας, διότι αὐτὸ εἶναι ἀντικρὺς ἐναντίον τοῦ

Εὐαγγελίου, τὸ ὁποῖον κηρύττει, ὅτι, ὅπου πνεῦμα Κυρίου, ἐκεῖ ἐλευθερία. Ὅχι λοιπὸν εἰς τὴν Ἀκρόπολιν τὴν σημερινήν, ἀλλ' οὐδὲ τῶν ἀρχαίων Ἑλληνῶν ὑπῆρξέ ποτε ἡ ἐλευθερία ἢ ἐθνικὴ καὶ ἢ θρησκευτικὴ, διότι τὸ πάλαι ὑπῆρχον ἐδῶ ἐν Ἑλλάδι, ὅπου τὴν σήμερον εἰσθε ἐλεύθεροι, ὑπῆρχον 30,000 πολῖται καὶ 400,000 εἰλώτων, δούλων, σκλάβων· καὶ ἂν σεῖς εἰσθε ἐλεύθεροι, καὶ ἐγὼ μεθ' ὑμῶν, δὲν τὸ χρεωστῶ εἰς τὴν Ἀκρόπολιν τῶν Ἀθηνῶν, ἀλλ' εἰς τὴν Ἀκρόπολιν τῆς Σιών, ἀπὸ τὴν ὁποίαν προῆλθε τὸ πνεῦμα τῆς ἐλευθερίας (χειροκροτήματα). »

» Γνωρίζετε λέγω τὸ ἑλληνικὸν πῦρ; τὸ ἑλληνικὸν πῦρ εἶναι ἡ εἰκὼν τοῦ ἑλληνικοῦ νοός· τὸ πῦρ τοῦ ἑλληνικοῦ νοός καὶ τὸ ἑλληνικὸν πῦρ δὲν σβύνεται μετ' ἄλλον τρόπον εἰμὴ μετ' ἡμῶν, εἰμὴ μετ' ἡμῶν. Ἐάν τὸ ἑλληνικὸν πῦρ δὲν ἐσβύνητο εἰς τὰ κύματα τῆς Μεσογείου, οὐδὲ εἰς τὰ κύματα τῆς Προποντίδος καὶ τοῦ Βοσπόρου, ἀλλ' ἔπρεπε νὰ ἐπιτεθῇ γῆ, χῶμα, οὕτω καὶ τὸ πῦρ τοῦ ἑλληνικοῦ νοός δὲν δύναται νὰ σβεσθῇ εἰμὴ διὰ τοῦ χῶματος τῆς Κρήτης, τοῦ Βυζαντίου, τῆς Θεσσαλίας καὶ τῆς Ἡπείρου (Ὁ ρ α ῖ α). »

Τοιοῦτος ρήτωρ, τοιοῦτος πολιτευτὴς εἰσέβαλεν— διότι ἦτο εἰσβολὴ— εὐθὺς μετὰ τὴν Ἐνωσιν εἰς τὴν αἰθουσαν τῶν πληρεξουσίων ὁ **Γεωργαντάρας Ἰακωβάτος**. Δέον νὰ φυλλοδιφῶμεν τὰς ἱστορίας, δέον νὰ μελετήσωμεν Κικέρωνα καὶ Περικλῆ, ὀφείλομεν νὰ ἀναδράμωμεν εἰς τὰ πρακτικὰ τοῦ ἀγγλικοῦ Κοινοβουλίου, ὀφείλομεν νὰ ἐνθυμηθῶμεν τὸν φλογερὸν Μπουρκε, ἵνα εὕρωμεν ἀναστήματα παρόμοια πρὸς τὸ τοῦ Ἰακωβάτου. Τίνος Ἑλληνοσὸς ὄητορος περικοπαὶ ἀνανεώθησαν εἰς τὸν νοῦν τῶν ἐπιλησμόνων νεωτέρων Ἑλλήνων, ὥστε ἅμα ἀναφέρῃς τ' ὄνομά του, εἴτε μεταξὺ τῶν συγχρόνων εἴτε μεταξὺ τῶν νεωτέρων ν' ἀκούσης λεπτομερῶς τὴν φράσιν του κατὰ τὴν δεῖνα ἀγόρευσιν καὶ τὴν ἰδέαν του κατὰ τὴν ἄλλην; Αὐτὴ ἡ διὰ τῆς Σιών κατακεραυνοβόλησις τοῦ ἀπέναντι τοῦ Ἰακωβάτου μικροσκοπικοῦ, ὅσον τὸ ἀνάστημά του, Καλλιγᾶ, διατρέχει διὰ τῆς μνήμης ὅλων καὶ δὲν συνητήσαμεν ἄνθρωπον ἐν Ἀθήναις ἐκ τῶν ἀνεπτυγμένων ὄσους νὰ μὴ τὴν ἐνθυμῆται.

Ἐν τῇ Ἐθνικῇ Συνελεύσει τὸ εὐρὺ καὶ αὐστηρὸν μέτωπον τοῦ **Γεωργαντάρα** ἐστεφανοῦτο αἰγλην τινὰ θρησκευτικοῦ μυστηρίου. Συχνὰ πυκνὰ ἐδανείζετο ὀητὰ γραφικὰ, καὶ ὁ λόγος του ἦτο σοβαρὸς ὡς ῥάσον ἀπολογητοῦ. Ἀναγινώσκοντες τοὺς Κικερωνεῖους λόγους του καὶ ζητοῦντες νὰ ἀναπαραστήσωμεν ἐν τῇ ἀλγούσῃ φαντασίᾳ μας ἐκ σαρκῶν καὶ ὀστέων ὀλόκληρον τὸν ἀπολεσθέντα ἄνδρα, διασχίζομεν τὰ πελάγη καὶ κρούομεν τὰς πύλας τοῦ ἐν Κοπεχάγῃ Μουσείου τοῦ Θεοροῦ ἀδασεν, ὅπου ἐξ ὅλων τῶν ἱστορικῶν ἀγαλμάτων τοῦ Δανουὶ Φειδείου, τὸ κολοσσαῖον παράστημα τοῦ Παύλου ἐπεκάθησε βαρὺ, βαθύ, φιλοσοφικὸν ἐπὶ τῶν ἐντυπώσεων ἡμῶν. Τοιοῦτον Ἀπόστολον Παῦλον ἀναπαριστῶμεν τὸν βαρὺν ὄητορα τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως **Ἰακωβάτον**. Εἰς ἄλλας περιόδους τῆς Βουλῆς θὰ παραστῶμεν ἐνώπιον αὐτοῦ ἄλλην φέροντος μορφῆν.

(Ἐκ τῆς Ἐφημερίδος «Μὴ χάνεσαι» τοῦ ἀειμνήστου **Β. Γαβριηλίδου** τοῦ 1888).

ΑΝΔΡΕΟΥ ΛΑΣΚΑΡΑΤΟΥ

ΙΔΟΥ Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ

Ἡ

ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΙ ΧΑΡΑΚΤΗΡΕΣ

Ο ΔΟΚΗΣΙΧΡΙΣΤΟΣ

Ὁ δοκησίχριστος νομίζει ὅτι ἦναι χριστιανός, καθὼς ὁ δοκησίσοφος νομίζει νὰ ἦναι σοφός.

Νομίζει τὴ θρησκεία τοῦ Χριστοῦ νὰ συνίσταται σ' ἐκεῖνα τὰ θρησκευτικὰ ἔθιμα μέσα στὰ ὁποῖα ἐγεννήθηκε, καὶ τὰ ὅποια μόνον γνωρίζει ὡς θρησκείαν. Περὶ ἠθικῆς μορφώσεως τοῦ ἀνθρώπου, ἀποτελοῦσης τὴν θρησκείαν τοῦ Χριστοῦ, δὲν ἔχει διόλου ἰδέαν.

Ὁ δοκησίχριστος τοῦτος εἶναι αὐστηρὰ προσκολλημένος εἰς τὰ ἐξωτερικὰ σημεῖα τῆς θρησκείας.

Δὲν λείπει ποτὲ ἀπὸ τὴν ἐκκλησιά του. Βαστάει τὲς σαρακοστὲς. Κάνει τὸ σταυρότου πρώτα κ' ἔπειτα στὸ τραπέζι. Ξεμολογιέται καὶ μεταλαβαίνει. Ἐορτάζει τοὺς Ἁγίους. Καὶ πανηγυρίζει τὸν Ἅγιον τοῦ δνόματός του.

Πληρώνει κ' ἐκεῖνος τὸ μερικότητος διὰ νὰ γένουν

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 15)

Καὶ φέρω ὡς παράδειγμα τὸ τέμενος τῆς Ἀκαδημίας, τὸ ὁποῖον ἔθαψαν εἰς τὰ βάθη τῆς γῆς οἱ ἐκλέξαντες τότε τὸ γήπεδον. Καὶ τώρα θάπτεται κυριολεκτικῶς καὶ μάλιστα ἐκ τῆς ὁδοῦ Ἀκαδημίας ὄλον τὸ ἴδρυμα ἐκ τῶν φυλλωμάτων τοῦ πέριξ ἀναπτυχθέντος κήπου του, καθὼς συμβαίνει ἐν παρόμοιον πρᾶγμα, ἀλλὰ ὑπὸ ὄρους ἀντιθέτους, εἰς τὸν κεντρικὸν ἐξώστην τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς. Ἐάν, λέγω, ἡ ἄνω κουπαστή, δηλαδὴ τὸ μαρμαρίνον κυκλίδωμα, ἐκ τῶν πλαγίων μερῶν τοῦ ἐξώστου, περιωρίζετο ὀλίγον ἐξ ἀμφοτέρων τῶν πλευρῶν ὥστε νὰ παύσουν ἢ κολῶνες νὰ κρύπτονται, ἢ μᾶλλον νὰ κάμνουν μπάνιο ἐντὸς τοῦ ἐξώστου, δὲν νομίζετε ὅτι ἤθελε λάβει τὸ ἴδρυμα ὅλην τὴν μεγαλοπρέπειαν ἣν ἀληθῶς ἡ εὐγραμμία του παρουσιάζει καὶ τιμᾷ πολὺ τὸν γράψαντα; Εἶναι ὅρος τῆς ἀρχιτεκτονικῆς ἐκάστης γραμμῆς νὰ φαίνεται ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ τέλος τῆς.

Τόσον ὁ ἐξωτερικὸς διάκοσμος, ὅσον καὶ ὁ ἐσωτερικὸς ἐπίπλων, χρωμάτων, εἰκόνων, εἶναι μάθημα αἰσθητικῆς, ἣν ὀφείλει ὁ κατανοῶν τοῦτο νὰ διδάσκη ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ τῆς Τέχνης, ἣτις πρέπει νὰ λέγεται, ὡς προαναφέραμεν, «Σχολεῖον Πρακτικὸν τῆς Ἀρχιτεκτονικῆς Ἀρμονίας».

Εἰς τὸ πρακτικὸν τοῦτο Σχολεῖον τῆς Ἀρχιτεκτονικῆς πρέπει νὰ προσέλθωσιν οἱ ποιηταί, οἱ μουσουργοί, οἱ θεολόγοι καὶ ἐν γένει οἱ ἄνθρωποι τῶν γραμμάτων διότι ὁπότεν ἐμάθωσι τὰ στοιχεῖα ταῦτα τῆς πρακτικῆς ἀρχιτεκτονικῆς θὰ ᾧσιν ἰκανότεροι, ὡς ἄνθρωποι εὐρυτέρων σπουδῶν καὶ μεγαλητέρας διανοήσεως, νὰ διατυπῶσιν ἀπλούστερα καὶ πρακτικότερα τὰ νοήματά των. (Ἐπετ. συνέχεια)

ἀσημένοι οἱ χαροὶ τοῦ Εὐαγγελίου τῆς ἐκκλησιᾶς τοῦ μόλον ὁποῦ τὸ Εὐαγγέλιο δὲν τὸ ἐδιάβασε καὶ δὲν τὸ διαβάξει ποτέτου ἀλλὰ τοῦ χρησιμεύει διὰ νὰ ἀφορκίση στὰ Δικαστήρια ἀπάνου σ' ἐδαῦτο. Τὴν ἀφορκίαν ὅμως τὴν κάνει ἐν καλῇ λίσκει, καὶ μετὰ παρησῆς ἀκατακρίτου, ἐπειδὴ βλέπει καὶ τοὺς παπάδες του ποῦ τὴν κάμνουν.

Μισεῖ καὶ καταφρονεῖ μ' ἐπίδειξην, μὲ αὐθάδειαν, καὶ ἐν ὅλῃ πεποιθήσει ὅτι κάνει καλά, ὅλους ὅσους δὲν κάμνουνε ἄλλο τόσο. Θεωρεῖ τὴ θρησκεία ἄν πρᾶγμα ἴδιό του. Καὶ προσβάλλεται ἂν οἱ ἄλλοι δὲν συμμερίζονται τὸ σεβασμόν του διὰ τὴν θρησκείαν του ἐκείνην, τὴν ὁποῖαν θεωρεῖ ὡς χρεωστικὴν καὶ διὰ τοὺς ἄλλους.

Εἶναι δὲ ἀξιοσημείωτον ὅτι ἡ παραφροσύνη τοῦτου, ποῦ ὀλοχρονὶς ὑποθάλλεται εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ δοκησίχριστου, εἰς τὲς λεγόμενες σαρακοστὲς ἀξάνει θαυμασίως μέσ' στὴν ψυχῆ του, καὶ μάλιστα τὴ λεγόμενη Μεγάλῃ Σαρακοστῇ, ποῦ τότε φθάνει στὸν βαθμὸν τῆς παραφροσύνης.

Τὴ Μεγάλῃ Σαρακοστῇ, μὲ ἀνάθεμα τυπωμένο στὰ βιβλία τῆς ἐκκλησιᾶς του, ὁ δοκησίχριστος ἀναθεματίζει πανηγυρικῶς ἐν μέσῳ ἐκκλησίας ὄλο τὸ ἀνθρώπινο γένος, ζῶντας καὶ ἀποθαμμένους!... Εἶναι τότε ποῦ ἡ χολὴ του χύνεται μέσ' στὸ αἷμά του. Ἡ καρδιά του βάφει. Τὸ μῖσος τοῦ χτυπάει τὰ λογικά καὶ λυσιάζει ποῦ ἡ ἐνεστώσα πρόοδος τῆς κοινωνίας δὲν τοῦ ἐπιτρέπει νὰ ξεθυμάνῃ ἀπάνου στοὺς ἀνόμοιους του.

Ἐν τοσοῦτῳ ὁ δοκησίχριστος ἔχει τὴν ἰδέα καὶ τὴν οἴση πῶς εἶναι καλὸς χριστιανός· καὶ τὸ πιστεύει μὲ τὰ σωστά του· ἐπειδὴ τοῦ λείπει ἐξολοκλήρου ἀπὸ τὴν ψυχὴ του ἡ αἴσθησις τῆς ἠθικότητος τῆς χριστιανικῆς θρησκείας.

Ὁ δοκησίχριστος τοῦτος, οὔτε ἐννοεῖ, οὔτε θέλει νὰ ἐννοήσῃ ὅτι ἡ θρησκεία τοῦ Χριστοῦ ἔχει ἕναν ἠθικὸν σκοπὸν, τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ ἠθικοποιήσῃ τὸν ἄνθρωπον, καὶ νὰ τὸν κάμῃ ἠθικῶς καλλίτερον· ὅτι ὁ σκοπὸς τοῦτος εἶναι οὐσία τῆς χριστιανικῆς θρησκείας· καὶ ὅτι ἐπομένως τὰ ἐχτελούμενα ἀπὸ αὐτὸν θρησκευτικὰ τυπικά, εἶναι σημεῖα πράγματος τὸ ὁποῖον εἰς αὐτὸν δὲν ὑπάρχει.

Ὁ δοκησίχριστος τοῦτος εὐχαριστεῖται κ' ἐπαναπαύεται σ' ἐκεῖνα τ' ἀσήμαντα σημεῖα τῆς ἀπάτης του, καὶ ζῆ χτήνος οἰηματικόν, κάμνοντας τὴν ἐνόχληση τῶν νοημόνων - τιμίων, καὶ τὸ μέγα ἐμπόδιον τῆς γρήγορης προόδου τῆς ἀνθρωπότητος.

Πολλοὶ ἀπὸ τοὺς δοκησίχριστους τοῦτους, καθόλου μαρτοὶ ἄνθρωποι, διίσχυρίζονται παρῶσιν ὅτι, κάθε ἀνοσιούργημα ἔμπορεῖ νὰ συνυπάρξῃ μετὰ τὴν θρησκείαν· ἐπειδὴ λέγουν, ἄλλο εἶναι τὸ πιστὴν, καὶ ἄλλο τὸ τέχνη!...

ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΠΟΠΟΙΓ'ΑΝ ΤΟΥ ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΙΣΜΟΥ

ΗΛΙΑΣ ΖΕΡΒΟΣ ΙΑΚΩΒΑΤΟΣ

Ο ΜΕΓΑΣ ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ ΩΣ ΠΟΙΗΤΗΣ

Ένα σημείωμα του διαπρεπούς Έπτανησιού λογίου

ΘΕΟΔ. ΒΕΛΙΑΝΙΤΟΥ (έφ. Αθήναι 1919)

Χθές περιέπεσεν εις τὰς χεῖράς μου ἓν βιβλίον περιέχον τρεῖς συλλογὰς ποιημάτων καὶ ἓν δραματικὸν ἔργον. Πᾶσαι αἱ συλλογαὶ αὐταὶ ἔχουν ἐκδοθῆναι εἰς Κεφαλληνίαν κατὰ τὸ 1862. Ὁ ποιητὴς δὲ αὐτῶν εἶναι ὁ Ἡλίας Ζερβὸς Ἰακωβάτος. Δὲν εἶχον ἀκούσει ποτὲ ὅτι ὁ Ἡλίας Ζερβὸς ἔγραψεν, ἐδημοσίευσεν μάλιστα, τρεῖς ὄλας συλλογὰς ποιημάτων. Οἱ δημοσιευθέντες διάφοροι «Παρνασσοί», αἱ συλλογαὶ δηλαδὴ ποιημάτων ὄλων τῶν νεωτέρων τῆς Ἑλλάδος ποιητῶν, οὐδέποτε περιέλαβον στίχους αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ ὅσοι ἔγραψαν περὶ τοῦ Ζερβοῦ οὐδέποτε ἀνέφερον εἰς τὰς μικρὰς βιογραφίας των, ὅτι ὁ μέγας Ἐπτανήσιος Ριζοσπάστης ἦτο ποιητὴς.

Ὅλη ἡ Ἑλλὰς γνωρίζει τὸν Ἡλίαν Ζερβὸν ὡς ἓνα τῶν κυριωτάτων ἰδρυτῶν τοῦ Ριζοσπαστικοῦ κόμματος ἐν Ἐπτανήσῳ, ὅπερ, ὡς γνωστὸν, ἐπήχθη ἐν Κεφαλληνίᾳ καὶ διεκλαδῶθη σὺν τῷ χρόνῳ εἰς ὄλας τὰς νήσους τοῦ Ἰονίου. Τὸ Ριζοσπαστικὸν κόμμα ἐπρέσβευσεν, ὡς ἔγραψεν ὁ Παν. Πανᾶς, ὅτι ἡ Ἐπτανήσιος ἔχει δικαίωμα ἀναμφισβήτητον, ὅπως ἐνωθῆ μετὰ τῆς ἐλευθέρως Ἑλλάδος, ὡς μέρος αὐτῆς ἀναπόσπαστον. Ὅτι ἡ προστασία τῆς Ἀγγλίας ἦτο παράνομος, ὡς ὑφισταμένη δυνάμει συνθήκης, εἰς ἣν ὁ Ἐπτανησιακὸς λαὸς δὲν συμμετέσχε καὶ τοσοῦτο μᾶλλον, καθ' ὅσον, ἰδρυθέντος τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους, ἔλειψαν καὶ τὰ αἷτια, αἵτινα κατὰ τὰ φαινομένηνα προεκάλεσαν τὴν προστασίαν.

Αὐτὰ ἦσαν αἱ κύρια ἀρχαὶ τοῦ Ριζοσπαστικοῦ τὰς ὁποίας ὑπεστήριζον καὶ ἀνέπτυσσον αἱ Ριζοσπαστικαὶ ἐφημερίδες, «Φιλελεύθερος», «Ἀναγέννησις» καὶ «Χωρικὸς» ἐν Κεφαλληνίᾳ, ἐν δὲ τῇ Ζακύνθῳ ὁ «Ρήγας». Δημοσιογραφικῶς μετὰ δυνάμει καὶ ἀκαταβλήτου ἐπιμονῆς ἠγωνίσθη ὁ Ἡλίας Ζερβὸς ἀναδειχθεὶς πρωταθλητὴς τοῦ ἐνωτικοῦ ἀγῶνος. Ὁ Ἐπτανησιακὸς οὗτος ἀγὼν δὲν ἦτο ἀπλῶς πολιτικὸς ἀγὼν μὴ παρέχων κινδύνους καὶ καταδιώξεις, τοῦναντίον ἦτο μεστὸς κινδύνων, πληθὸς δὲ ἀνθρώπων ἀπηγωνίσθησαν, ἐδάρθησαν καὶ ἀπέθανον ἐκ τῶν δαρμῶν τῶν ὁργάνων τῆς λεγομένης τότε ὑψηλῆς ἀστυνομίας, ἄλλοι ἐξωρίσθησαν, ἄλλοι ἐκλείσθησαν εἰς τὰς φυλακὰς καὶ ἄλλοι ἀπεστάλησαν εἰς τὰς ἐρημονήσους τοῦ Ἰονίου πελάγους, ὅπου διέμειναν ἐπὶ ἕξι περίοδον ἔτη.

Ὁ Ζερβὸς ἐξέδιδε τὴν Ριζοσπαστικὴν ἐφημερίδα «Φιλελεύθερος». Μετὰ τὴν ἐκδοσιν ὅμως τοῦ τρίτου ἀριθμοῦ τῆς ἐφημερίδος ταύτης ἐξωρίσθη εἰς Παξοῦς, ὅπου παρέμεινεν ἐπὶ πέντε μῆνας. Εἶτα διετάχθη ἡ ἀπελευθέρωσις αὐτοῦ καὶ μεταβὰς εἰς τὴν Κεφαλληνίαν ἐξέδωκε τὸν τέταρτον ἀριθμὸν τοῦ «Φιλελευθέρου». Μόλις ἐξεδόθη ὁ ἀριθμὸς οὗτος, διετάχθη ἐκ νέου ἡ σύλληψις αὐτοῦ. Ἴδου δὲ πῶς διηγεῖται ὁ ἴδιος τὰ τῆς ἐξορίας του :

« Κατὰ τὴν 25 Αὐγούστου τοῦ 1849 ἔτους, ἐνῶ ἦσυχος ἀνεπαυόμην ἐντὸς τῆς οἰκίας μου, προσεκλήθη αἰφνιδίως ὑπὸ τῆς ἀστυνομίας. Παρουσιασθεὶς ἀνευ βραδύτητος, παρεπέμφθη ἀμέσως εἰς τὰς δημοσίας φυλακὰς, χωρὶς νὰ μοὶ διακοινωθῆ ὅτι ἡ ἀρχή, ἣτις τὴν διέταττεν. Ἐκεῖ τοῦ ἀνεκοινώθη ἡ ἐξορία του εἰς Ἀντικλήθουρα ὅπου παρέμεινε, τὰ πάντα ὑφιστάμενος, ἐπὶ πέντε ὀλόκληρα ἔτη.

Εἰς τὴν ἐξορίαν του ὁ Ἡλίας Ζερβὸς ἀφωσιώθη εἰς τὴν φιλολογίαν καὶ τὴν ποίησιν. Ἦτο ὡς γνωστὸν ἀριστος Ἑλληνιστὴς, Λατινιστὴς καὶ γλαφυρότατος συγγραφεὺς. Τὰ πλείστα τῶν ἔργων του μένου ἀδημοσίευστα ὡς ἐκ τούτου ὑπὸ τὴν ἔποψιν ταύτην εἶναι ἐντελῶς ἀγνωστος. Καὶ ὡς ποιητὴς δὲ ἔμεινε τοιοῦτος. Οἱ παλαιότεροι σύγχρονοι ἴσως ἀνεγνώσαν τοὺς στίχους του καὶ θὰ συνεκινήθησαν βεβαίως, διότι οὗτοι εἶναι θρηῖνος ὑπὸ διαφόρους μορφὰς, καὶ περιγραφή τῶν καταδιώξεων καὶ τῶν περιπετειῶν ἃς ὑπέστη ὁ ἀδάμαστος Κεφαλλὴν Ριζοσπάστης. Οἱ νεώτεροι ὅμως δὲν ἐγνωρίσαμεν τοὺς στίχους του, καίτοι κατὰ τὴν ἐποχὴν μας ἐπλημμύριζαν τὴν Ἑλλάδα καθ' ἑκάστην στίχοι καὶ σχεδὸν δὲν ὑπῆρξε νεανίας, ὅστις νὰ μὴ ἐδημοσίευσεν τοιοῦτους. Ὁ Ζερβὸς ὅμως φαίνεται τοὺς ἐδημοσίευσεν ἐν τῇ πατρίδι του καὶ τοὺς ἐκυκλοφόρει μετὰ τῶν φίλων καὶ τῶν οἰκείων του, οὕτω δὲ μετὰ τὴν ἀάροδον τῶν χρόνων ἐλησημονήθησαν παρ' ὄλων.

Ὁ στίχοι του, φέροντες τὰ γνωρίσματα τῆς Ἐπτανησιακῆς σχολῆς, δὲν ἔχουσιν οὔτε τὰς ἐκλάμψεις τοῦ ποιήματος τοῦ Σολωμοῦ, οὔτε τὴν κομψὴν προσπάθειαν τῶν ποιημάτων τοῦ Γερασίμου Μαροκοῦ. Ὁ διάσημος πολιτικὸς ἀνὴρ τῆς Κεφαλληνίας εἰς τὰ λυρικά του ποιήματα δὲν παρουσιάζει οὐδὲν τὸ ἔκτακτον καὶ οὐδὲν τὸ ἰδιόρρυθμον. Ἀλλὰ μέρη τινὰ τῆς «Θείας Κωμωδίας» τοῦ Δάντου μεταφρασθέντα παρ' αὐτοῦ δεικνύουν μεγάλην μεταφραστικὴν δεξιότητα καὶ βαθεῖαν γνώσιν τῆς μεγάλης Ἰταλικῆς ποιήσεως.

Τὸ ἐπεισόδιον παραδείγματος χάριν τῆς Φραγκίσκας εἶναι ὄραιότατα μεταφρασμένον, μερικὸι δὲ στίχοι αὐτοῦ ὁμοιάζουν πρὸς ἔργον πρωτότυπον καὶ δὲν προσκρούουν εἰς τὴν ἀνάμνησιν τῶν θαυμασίων στίχων τοῦ Δάντου, τοὺς ὁποίους γνωρίζομεν ὄλοι ἀπὸ μνήμης. Ἴδου μερικὸι ἐξ αὐτῶν :

«Μιὰ μέρα ἐδιαβάσαμε, γιὰ νὰ περάσῃ ἡ ἄρα,
Πᾶς ἄρχισαν οἱ ἔρωτες τοῦ νέου Λαγκαλάτου.
Μονάχοι εὐρισκόμεθα καὶ δίχως ὑποψία.
Ἄλλὰ ἐκεῖδ' τὸ διάβασμα, ὅπου τὰ βλέμματά μας
Πνευκθόρα τ' ἀνέκυψε μίς ἄλλοι τὴν ὄψιν.
Μιὰ ὅμως μὰς ἐνίκησε στήριχ' ἀνάθεμάτη,
Ἐκεῖ ὅταν ἐφθάσαμεν, ὅπου τῆς ἐρωμένης
Ἐνα φίλι τῆς ἔδωκε εἰς τὸ γλυκὸ τῆς στόμα,
Τότε καὶ τοῦτος, ἀπὸ μὲ κατὰ νὰ μὴ χωρίσῃ,
Μ' ἐφίλησε στὸ στόμα μου μὲ τρομασμένα χεῖλη
Κι' ἄλλο δὲν ἐδιαβάσαμε ἐκεῖνη τὴν ἡμέρα».

Οἱ στίχοι εἶναι ὠραῖοι καὶ μεταδίδουν τὸ παθη-
τικὸν ἐπεισόδιον πιστῶς καὶ μὲ τὴν χάριν ἐκείνην τῶν
παλαιότερων Ἑπτανησίων ποιητῶν, οἵτινες εἶχον βυ-
θισθῆ εἰς τὰ νάματα τῆς μεγάλης Ἰταλικῆς ποιήσεως.
Τὸ τεμάχιον τοῦτο, ὅπως καὶ τὸ ἐπεισόδιον τοῦ κό-
μητος Οὐγουλίνου, ὅπερ ἀρχίζει «*λὰ μπόκα σολλεβὸ
ντὰλ φιέρρο πάστο*» εἶναι ἐκ τῶν ὠραιότερων μετα-
φράσεων ἃς εἶδον ποτὲ τοῦ Δάντου, καίτοι τὸ δευτέ-
ρον τοῦτο ἐπεισόδιον τὸ ἔχει μεταφράσει ἀπαραμίλ-
λως ὁ Ἀριστοτέλης Βαλαωρίτης.

Ἐκεῖνα ὁμως ἐκ τῶν ποιημάτων του, ἅτινα εἶναι
ὄλως πρωτότυπα καὶ τὰ ὁποῖα δίδουν ἰδιαιτέραν ὄλως
φυσιογνωμίαν εἰς αὐτὸν καὶ θέσιν ἐντελῶς ἐξαιρετι-
κὴν αὐτῷ εἰς τὴν Ἑλληνικὴν ποίησιν, εἶναι τὰ γνω-
μικά του. Ἐξ ὧν ἐγὼ τοῦλάχιστον γνωρίζω, εἰς τὴν
νεωτέραν μας ποίησιν οὐδεὶς ἔχει ἀσχοληθῆ εἰς τὴν
γνωμικὴν λεγομένην ποίησιν. Τὰ ὑπὸ τοῦ Ἡλία Ζερ-
βοῦ γραφέντα εἶνε τὰ πρῶτα ἅτινα ἀνέγνωσα, εἶναι
δὲ τόσον ὠραῖα, ὥστε ἀπορῶ πῶς δὲν εἶναι παγκοί-
νως γνωστά. Τὰ γνωμικά εἶναι συνήθως τὰ πορί-
σματα μακρᾶς πείρας καὶ γνώσεως βαθείας τῶν ἀν-
θρωπίνων πραγμάτων. Οἱ ἀρχαῖοι γνωμικοὶ Ἡσιόδος,
Θέογνις, Σόλων, Φωκυλίδης ἦσαν οἱ ποιηταί, οἵτινες
κυρίως ἔνεκα τῶν γνωμικῶν τῶν τούτων ἐχρησιμο-
ποιοῦντο εἰς τὴν ἐκπαίδευσιν τῶν νέων, ἡ δὲ γνωστὴ
συναγωγή τοῦ Χρυσολαῤᾶ ἡ ἐκδοθεῖσα πολλάκις ἐν
Βενετία ὑπὸ τὸν τίτλον «*Γνωμῶν μονοστίχων*» ἐκ
διαφόρων ποιητῶν κατὰ κεφάλαια συντεταγμένων, ἦτο
τὸ ἀπαραίτητον βιβλίον τῶν Ἑλλήνων εἰς παλαιότε-
ρους χρόνους.

Ἡ γνωμικὴ αὕτη ποίησις τοῦ Ζερβοῦ ἠδύνατο
ἀξιόλογα νὰ παρατεθῆ μεταξὺ τῶν ἀρχαίων γνωμικῶν
ποιητῶν, διότι εἶναι ἀλήθεια ἐξαχθεῖσαι μετὰ μα-
κρὰν μελέτην τοῦ ἀνθρωπίνου βίου καὶ ἀποφθέγματα
φιλοσόφου, ὅστις, ἐν τῷ πολυκιμάντῳ βίῳ του, ὑπῆρ-
ξεν ὁ ἴδιος ἴσως μάρτυς καὶ ὑπέστη ἴσως ὁ ἴδιος ἐκεῖ-
να, ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἐπιδιώκει νὰ ἀποτρέψῃ τοὺς ἄλλους.
Τὰ γνωμικά ταῦτα εἶναι αἰώνια. ὡς αἱ μεγάλα ἀλή-
θειαι καὶ οἱ φυσικοὶ νόμοι. Ἴδου ἐν :

«*Ἡ πλάνη τοῦ Κόσμου.*»

«*Ὅσφ σ' ἔχει ὁ κόσμος χρεῖα,
Σὲ χαϊδεύει σὲ κοττά,
Κι' ἀφοῦ κάμη τὴ δουλειά του,
Οὔτε κὰν σὲ χαιρετᾷ.*»

Καὶ μερικὰ ἄλλα: «*Τυραννία καὶ ἀγυρτία.*»

«*Ἄν λείψουν ἀπ' τὸν οὐρανὸ
Τ' ἀστέρια κι' οἱ πλανήταις,
Θὰ λείψουν κι' ἀπὸ τὴ γῆ
Οἱ τύραννοι κι' οἱ ἀγύρταις.*»

«*Ἡ διοίκησις τῶν δυνατῶν*»

«*Σταὺς δυνατοὺς τὸ δίκαιον
Εἶναι ἡ θέλησί τους,
Συνθήκη τὸ κανόνι τους,
Καὶ νόμος τὸ σπαθί τους.*»

«*Ὁ κόσμος*»

«*Ὁ κόσμος ἔτσι πλάστηκε
Καὶ τῶχει καύχημά του.
Στὸ στόμα νάχη μάγεμα,
Φαρμάκι στὴν καρδιά του.*»

Ἐκτὸς τῶν γνωμικῶν ἔχει δημοσιεύσει καὶ διάφο-
ρα πολιτικὰ ἐπιγράμματα, τὰ ὁποῖα νομίζει τις ὅτι
προέρχονται ἀπὸ τὰ βᾶθη τοῦ ἀρχαίου παρελθόντος,
ὅπερ ἐλάμπρυνε τὴν χώραν ταύτην. Ἴδου ἐν ἐπιγρα-
φόμενον, ἡ «*Δημοκοπία*»:

«*Λαὲ ποῦ σὲ προδίδουνε
καὶ σὺ δὲν τὸ γνωρίζεις
Κι' φυτόσο τοὺς προδόταις σου
γιὰ φίλους τοὺς νομίζεις.
Τὴ γλώσσα σου ἐμάθανε,
σὲ παίζου, σὲ γελοῦνε.
Ἐσὺ πιστεύεις σὰν μωρὸς
κι' ἐκείνοι σὲ πουλοῦνε.*»

Ἐν ἄλλο δέ, οἱ «*Μασκαράδες*» ἐπιγραφόμενον,
νομίζει τις ὅτι εἶναι ἡ εἰκὼν τῶν πολιτικῶν ἀγυρ-
τῶν.

«*Ἰποκριταί, μισόκαλοι,
ἀγύρται, ραδιοῦργοι,
Μὲ τοὺς μεγάλους ἐρπετά,
Μὲ τοὺς μικροὺς κακοῦργοι,
Μνηστικάκοι, ἀνήθικοι,
ἄπιστοι λαοβῶροι,
Στὴν ἀρετὴ ἀναίσθητοι,
στὸ φθόνο ἐωσφόροι,
Τὸ ἐγκλημα τὰς πράξεις τους
πάντοτε συντροφεῖ,
Τιμὴ, πατρίδα καὶ λαὸ
κάνεις τοὺς δὲν λατρεῖ.*»

Μετέφερα ὅσα ἠδυνήθη ἀπὸ τὴν γνωμικὴν ταύ-
την ποίησιν ἐνὸς μεγάλου πολιτικοῦ ἀνδρός, ὅστις
ἠγωνίσθη πάντοτε καὶ δὲν ἐπεδίωξεν οὐδέποτε τὴν
ἐξουσίαν. Ἡ ποίησις αὕτη εἶναι διδακτικὴ, ὅπως ἦτο
ἐν εἶδος τῆς ἀρχαίας τοιαύτη. Σήμερον δὲν καλλιερ-
γεῖται παρ' ἡμῖν. Ἄλλ' ἂν ἡ ποίησις ἐκτὸς τοῦ κελα-
δήματος τῶν πτηνῶν καὶ τοῦ κελαδήματος τῶν ρυά-
κων ἔχει καὶ βαθυτέρον τινα σκοπὸν ν' ἀποβαίῃ χρή-
σιμος, ἡ γνωμικὴ ποίησις τοῦ Ἡλία Ζερβοῦ εἶναι
ποίησις κατέχουσα ἐξαιρετικὴν θέσιν, καίτοι δὲν τὴν
γνωρίζει οὐδεὶς. Ἡ ποίησις δὲ αὕτη εἶναι πλειότερον
ταυτιζομένη πρὸς τὸν φιλοσόφικόν καὶ τὸν πολιτικόν
βίον τοῦ ὑπερόχου Κεφαλλῆνος, τὸν ὁποῖον οὐδεὶς
ὑποπεύετο ὅτι ἦτο ποιητής, ὅταν ὡς δημοσιογράφος
καὶ ὡς βουλευτὴς ἀνεστάτου τὸν Ἑπτανησιακὸν λαόν.
Ἄλλ' ὁ Ἡλίας Ζερβὸς ἠκμασεν εἰς μίαν ἐποχὴν ὅτε
ὄλοι οἱ μεγάλοι ἐπαναστάται ἐν ἁλίῳ καὶ Ἰταλίᾳ
ἦσαν μὲν πολιτικοὶ ἀνδρες, ἀλλὰ καὶ μεγάλοι συγγρα-
φεῖς ἢ μεγάλοι ποιηταί.

ΠΟΤΕ ΚΑΙ ΠΩΣ ΕΙΣΗΧΘΗ Ο ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΣ ΕΝ ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑ

ὑπὸ *Ι. Σ. ΜΕΣΣΟΔΩΡΑ Σ/χου Καθηγητοῦ Πανεπιστημίου.*

Ὁ Σωτὴρ, ἰδρύσας τὸ ἀθάνατον καὶ κοσμοσωτήριον αὐτοῦ ἐπὶ τῆς γῆς καθίδρυμα, τὴν Ἐκκλησίαν, σκοπὸν εἶχε νὰ περιλάβῃ εἰς τοὺς κόλπους αὐτῆς ὅλον τὸν κόσμον. — Ἰουδαῖος ὢν, ἐκάλεσε πρῶτον τοὺς συμπατριώτας αὐτοῦ, πρὸς οὓς καὶ ἀπεστάλη, ἐκλέξας καὶ ἴδια πρόσωπα ἐκ τοῦ γένους αὐτοῦ πρὸς διδασκαλίαν τῶν ἐν τῇ διασπορᾷ Ἰουδαίων.

Διὰ δὲ τοὺς Ἐθνικοὺς ἐξελέξατο ἴδια ἐκλογὴν καὶ ἐκάκτω τρόπῳ κλήσεως καὶ ἐμπνεύσεως τὸν μέγαν ἐν Ἰουδαίῳ φιλόσοφον Σαῦλον, τὸν ἰδιόρρυθμον καὶ ἐμπνευσμένον Χριστιανὸν ρήτορα καὶ συγγραφέα, ὅστις ἐκλήθη δικαίως σκευὸς ἐκλογῆς καὶ Ἀπόστολος τῶν ἔθνῶν καὶ δύναται νὰ θεωρηθῇ, ἢ μᾶλλον εἶναι τοῦ Ἑλληνικοῦ Χριστιανισμοῦ ἰδρυτής.

Εἰς τοῦτον κυρίως ἢ Ἐπιάνησος ὀφείλει τὸν ἐκχριστιανισμόν της καὶ ἐν μέρει εἰς τὸν Ἀπόστολον Ἀνδρέαν, τὸν ἰδρυτὴν τῆς Ἀρχαϊκῆς Χριστιανικῆς Ἐκκλησίας, διὰ τοῦ ἐν Πάτραις μαρτυρικοῦ θανάτου αὐτοῦ, καὶ τῆς μεγάλης καὶ τῆς συχνῆς ἐπικοινωνίας τῆς πόλεως ταύτης μετὰ τῆς Ἐπιτανήσου, καὶ διὰ τῆς Κεφαλληνίας, τῆς μεγίστης τῶν Ἰονίων νήσων, τῆς κειμένης ἀπέναντι τῆς εἰσόδου τοῦ Κορινθιακοῦ κόλπου. Εἰς τὸ συμπέρασμα τοῦτο ἀγόμεθα κυρίως ἐκ τῆς ἐξῆς σκέψεως:

Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος γνωστόν, ὅτι πρὸς ταῖς ἄλλαις μεγάλαις πόλεσιν ἐπεσκέφη καὶ τὴν τότε ἀφνειὸν Κόρινθον καὶ τὴν κοσμοκράτειρα Ρώμην, ὀρμητήρια ἐπικοινωνίας μετὰ τῆς Ἐπιτανήσου, κειμένης ἐν τῷ μέσῳ τῆς μεταξύ τῶν δύο τούτων πόλεων ὁδοῦ. Γνωστὸν ὡσαύτως, ὅτι αἱ Ἐκκλησίαι τῶν δύο τούτων πόλεων ἦσαν μεγάλαι, ἀποτελούμεναι ἐκ πολλῶν καὶ ποικίλων στοιχείων διαφόρων ἐθνικότητων.

Τὸ ἀεικίνητον καὶ φύσει περίεργον καὶ δημιουργικὸν τοῦ Ἑλληνικοῦ χαρακτήρος καὶ πνεύματος οὐδένα λανθάνει ἄλλως καὶ διότι ἕκαστος αἰσθάνεται ἐν εαυτῷ τοῦτο.

Ἄς μὴ νομισθῶμεν ὅτι αὐτολογοῦμεν ἂν εἴπωμεν περὶ τῶν συμπολιτῶν ἡμῶν, ὅτι κατέχουσιν αὐτὸ εἰς ὑψιστον βαθμόν. Ὁ Κεφαλλῆν εἶτε διὰ τὸ πολυπρᾶγμα, εἶτε διὰ τὸ δραστήριον καὶ φιλόπονον αὐτοῦ, εἶτε διὰ τὸν διακαῆ πόθον πρὸς πρόσκτησιν πνευματικῶν ἢ ὑλικῶν ἀγαθῶν, εἶτε διὰ λόγους κλιματολογικοὺς ἀπ' ἀρχαιοτάτων ὀρέγεται καὶ τελεσφόρως ἐπιτελεῖ ἀποδημίας καὶ εἰς μεγάλας καὶ πολλασκόλους πόλεις, ἀλλὰ καὶ εἰς χώρας ἀποκέντρους καὶ εἰς τὰς ἀπωτάτας τῆς γῆς ἄκρας, ἵνα εὕρῃ ἢ δημιουργήσῃ ἐργασίαν ἢ μάθη τι νέον καὶ ἄγνωστον. Ἴδιον ὄμως τοῦ Κεφαλλῆνος εἶναι καὶ νὰ μὴ λησμονῇ τὴν γενέτειράν αὐτοῦ, ἀλλὰ νὰ ποθῇ αὐτὴν καὶ νὰ εὐεργετῇ πολυτρόπως, προσκομίζων αὐτῇ τὰ ἐν τῇ ξένῃ ἐν ἰδρωτὶ κτώμενα ἀγαθὰ.

Ἐπομένως οὐκ ἀπίθανον, μᾶλλον δὲ βέβαιον δύναται νὰ θεωρηθῇ, ὅτι ἀπὸ τῶν μέσων ἢ ἀσφαλῆστε-

ρον ἀπὸ τοῦ τέλους τοῦ μ. Χ. αἰῶνος τὸ Χριστιανικὸν πνεῦμα καὶ καθόλου αἱ Χριστιανικαὶ ἀρχαὶ εἶχον μεταδοθῆ εἰς Κεφαλληνίαν διὰ τῶν φιλαποδήμων τέκνων αὐτῆς, τῶν ἐν Ἀχαΐα, Κορίνθῳ καὶ Ρώμῃ διαμενόντων δι' ἐμπορίαν ἢ ἄλλην αἰτίαν, χωρὶς νὰ θέτωμεν ἐν δευτέρῳ μοῖρα καὶ ἄλλους Κεφαλλῆνας διεσπαρμένους τότε ἐν Θεσσαλονίκῃ, ἔνθα τὸ τοῦ Παύλου κήρυγμα εἶχε διαδοθῆ εὐρύτατα καὶ στερεωθῆ ἀσφαλῶς, χωρὶς βεβαίως νὰ λησμονήσωμεν τοὺς ἐν Αἰγύπτῳ καὶ διὰ τούτους ἐν τῇ τῶν Ἀλεξανδρέων ἐκ πολλοῦ ἀκμαζούσῃ τότε μεγαλοπόλει, ἥτις εἰς τοὺς ναυτίλους συμπολίτας ἡμῶν ἀπ' ἀρχαιοτάτων ἦτο προσφιλής. Γνωστὸν ἐπίσης, ὅτι οἱ Κεφαλλῆνες διέπρεψαν κατὰ τὸ παρελθόν, ὡς διαπρέπουσι καὶ νῦν, ἐν τῷ κερδῷ Ἐρμῆ. Ἀλλὰ καὶ τοῦ λογίου ἐροωμένως ἔχονται, καὶ διὰ ἰδιόρρυθμους φιλοῦντες τὸ δυσχερές, τὸ βαθύ, τὸ φιλοσοφικόν, τὸ ἀσύνηθες τοῖς λοιποῖς, τὸ πεπυκνωμένον, τὸ ριζοσπαστικὸν ἐν τοῖς ἱστορικοῖς καὶ πολιτικοῖς καὶ τοῖς θρησκευτικοῖς κύκλοις. Ἀπόδειξιν τούτου ἔχομεν ὅτι ὁ Γνωστικισμὸς τῶν πρώτων μ. Χ. αἰῶνων, ὅστις ἤτο αἴρεσις, ἀντιστρατευομένη εἰς τὴν πίστιν, ἐδραζομένη ἐπὶ μυστικῶν καὶ πανθειστικῶν ἰδεῶν, εὗρεν οὐ μικρὰν ὑποδοχὴν ἐν Κεφαλληνίᾳ καὶ μάλιστα ἐν τῇ τότε πρωτεύουσῃ αὐτῆς τῇ Σάμῃ, ἥτις εἶχε σπουδαῖον πολιτισμὸν ἀπὸ τῶν μυθικῶν ἔτι χρόνων διὰ τοῦ Ὀδυσσεύς ἔχοντος ἔδραν τὴν ἀπέναντι τῆς Σάμης Ἰθάκην. Αἱ τῶν γνωστικῶν δὲ ἀρχαὶ στηριζόμεναι ἐπὶ τῆς Γνώσεως καὶ μόνον ταύτης, καὶ οὐσαι μίγμα Ἰουδαϊκῆς μυστικῆς θεολογίας, Πλατωνικῆς φιλοσοφίας καὶ Χριστιανισμοῦ, προσηρμόζοντο εὐχερῶς πρὸς τὸ ἰδιόρρυθμον, τὸ ἑταστικὸν πνεῦμα τῶν Κεφαλλῆνων. Δι' ὃ ὁ πρῶτος εἰσαχθεὶς εἰς Κεφαλληνίαν Χριστιανισμὸς ἔφερε τὸν χαρακτήρα τοῦ Γνωστικισμοῦ, τῆς θεωρητικῆς δηλαδὴ καὶ φιλοσοφικῆς μᾶλλον θεολογίας, εἶδος Νεοπλατωνισμοῦ, ἀναμειγμένου μετὰ θεωριῶν τῆς ἀνατολικῆς θεοσοφίας καὶ Ἑλληνικῆς φιλοσοφίας, ἐντεῦθεν καὶ ἐν τῷ ἐν Σάμῃ τῷ πρώτῳ ἰδρυθέντι ναῶ, ἐπ' ὀνόματι τοῦ διασήμου γνωστικοῦ Ἐπιφάνους, ἐλθόντος ἐξ Ἀλεξανδρείας ἔνεκεν τῶν ἐκτρόπων αὐτοῦ ἰδεῶν εἰς Σάμην καὶ σχεδὸν ἀποθεωθέντος, ἐτελοῦντο θυσίαι καὶ τελεταὶ ὑπὸ τῶν Γνωστικῶν καθιερωμένα. Περὶ τούτου μαρτυρεῖ Κλήμης ὁ Ἀλεξανδρεὺς τάδε τὰ ἀξιοσημεῖωτα, ἅτινα εἶναι καὶ ἡ πρώτη ἐγγραφὸς καὶ ἐπίσημος πηγὴ περὶ τῆς διαδόσεως ἐν Κεφαλληνίᾳ τοῦ μετὰ Γνωστικῶν ἀρχῶν μειγμένου Χριστιανισμοῦ. «Καὶ θεὸς ἐν Σάμῃ τῆς Κεφαλληνίας τετίμηται, ἔνθα αὐτῷ ἱερὸν οὐτῶν λίθων, βωμὸς, τεμένη, μουσεῖον ὀκοδομήθη καὶ καθιέρωται καὶ συνιόντες εἰς τὸ ἱερὸν οἱ Κεφαλλῆνες κατὰ νομιμίαν γενέθλων ἀποθέουσιν θύουσιν Ἐπιφάνει, σπένδομαί τε καὶ εὐχαριζοῦνται καὶ ὕμνοι λέγονται» (Κλήμεντος Στρομ. III Κεφ. 3, 5). Περὶ τούτου λέγεται ὅτι νέος τὴν ἡλικίαν ἀπέθανεν ἔνεκα τῶν ἀπολασιῶν καὶ ἠξιώθη θείων τιμῶν ἐν Κε-

φαλληνία. (Ἐκκλ. ἱστορία Βαφειάδου τομ. Α΄. σελ. 95).

Σημειωτέον ὅτι ὁ μέγας Γνωστικὸς Καρποκράτης ὁ Ἀλεξανδρεὺς, ὁ πατὴρ τοῦ ἄνω ρηθέντος Ἐπιφάνους, τοῦ ἀκμάσαντος κατὰ τὸν δεῦτερον αἰῶνα, εἶχε σύζυγον ἐκ Κεφαλληνίας καταγομένην, Ἀλεξάνδρειαν ἢ Ἀλεξάνδραν τὸ ὄνομα, θυγατέρα Κεφαλλήνος ἀγνώστου ἡμῖν ὀνόματος, ὅστις εἶχεν ἐγκατασταθῆ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ δι' ἧς καὶ τὴν θυγατέραν αὐτοῦ φερωνύμως ὠνόμασεν Ἀλεξάνδραν κατὰ τὴν πόλιν, ἐν ἣ ἡ διέτριβεν.

Ἐντεῦθεν, ὡς φαίνεται, παρεκινήθη ὁ υἱὸς αὐτῆς Ἐπιφάνης νὰ ἔλθῃ εἰς Κεφαλληνίαν κατὰ τὰ μέσα τῆς δευτέρας ἑκατονταετηρίδος, τιμῶν καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ καὶ νὰ κηρύξῃ τὰς τῆς Γνωστικῆς αἵρέσεως ἀρχάς, τὰς ἐνεχούσας καὶ ἰδέας τινὰς ἐκ τοῦ Χριστιανισμοῦ, καὶ νὰ ἰδρῦσῃ ὁ ἴδιος ἢ οἱ ὄπαδοί του ναόν, ἐν ᾧ ἦσαν ἀνηροτημένοι καὶ εἰκόνες τοῦ Σωτῆρος καὶ τοῦ Παύλου, οἱ ἐγγραφοὶ διὰ χρωμάτων ἢ ἐκ χρυσοῦ καὶ ἀργύρου καὶ λοιπῆς ὕλης, μετὰ τῶν

εἰκόνων τοῦ Πλάτωνος, τοῦ Πυθαγόρου, τοῦ Ἀριστοτέλους καὶ ἄλλων φιλοσόφων.

Κυρίως ὅμως ὁ Χριστιανισμὸς εἰσῆχθη εἰς τὴν Κεφαλληνίαν κατὰ τὴν ἀποστολικὴν ἐποχὴν ἐπὶ τῶν Ἀποστόλων Ἀνδρέου καὶ Παύλου, ἔνεκα τῆς συχνῆς ἐπικοινωνίας τῶν ἐμπορευομένων καὶ θαλασσοπορούντων Κεφαλλήνων μετὰ τῶν πόλεων Κορίνθου, Πατρῶν, Θεσσαλονίκης, Ἀλεξανδρείας καὶ Ρώμης, οἵτινες, ἐπιστρέφοντες εἰς τὴν πατρίδα αὐτῶν, μετέδιδον καὶ τὰ τοῦ Χριστιανισμοῦ διδάγματα. Ἐπὶ Μάρκου δὲ Αὐρηλίου πολλὰ αὐτοῦ ἔχγη ἀπαντῶμεν. Ἀπὸ δὲ τῆς τρίτης ἑκατονταετηρίδος ἤρξατο καταπληκτικῶς ἐξαπλούμενος οὐ μόνον ἐν Κεφαλληνίᾳ, ἀλλὰ καὶ ἐν ταῖς λοιπαῖς τῶν Ἰονίων νήσων, ὡς δηλοῦται ἐκ τῆς πρώτης Οἰκουμενικῆς Συνόδου, ἐν ἣ ἀναφέρονται ὀνόματα ἐπισκόπων Ἑπτανήσιων, ὡς τοῦ Ἐπισκόπου Κερκύρας Ἀληθοδώρου (Σωκράτους Ἐκκλησιαστικῆ Ἱστορία II) καὶ τὸ τοῦ Λευκάδος Ἀγαθάρχου.

Ι. Ε. ΜΕΣΣΟΛΩΡΑΣ

Σ)χος Καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου

ΜΙΑ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΙΣ ΜΕ ΤΟΝ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΝ ΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ

Ἐνα ἀνοιξιὰτικο γελαστὸ πρωτὶ ξεκινήσαμε με τὸν φίλον κ. Σ. Βαλσαμῆν νὰ ἐπισκεφθοῦμε τὴν Γεωργικὴν μας Σχολήν. Ὁ ἥλιος, σκεπασμένος ὀλόκληρος ἀπὸ μουντὰ παπλώματα, ὅσο νὰ ἀνέβῃ τοῦ ἀγχιεμένου Αἴνου τὲς χιονοβόλες λαμπερὲς κορυφές, ἄφηνε καὶ μᾶς νὰ μᾶς παγώνῃ τοῦ Γρέου ἢ διαπεραστικῆ πνοῆ, ποῦ ρυτίδωνε ἀκατάπαυστα τὴν κοιμισμένη θάλασσα τοῦ Κουτάβου καὶ ἔφερεν ἐκεῖ πέρα στὰ κράσπεδα τοῦ ἄλλους τῶν μουριῶν τὸν ἀφρὸ τῶν ἄτονων κυμάτων τῆς. Πέρα μακρὰ στὸ λόφο τῆς Πεζοῦλας σκόρπια κασιόκια σκαρφάλωναν στοὺς βράχους καὶ σ' ἓνα τοίχωμα ἓνας μικρὸς βοσκὸς ἔπαιζε ἓνα ἐπικὸ σκοπὸ με τὴν φλογέρα του, λές καὶ μέσα του ἀσυνείδητα ξαναζοῦσε ἓνα ἡρωϊκὸ ἔπος, βγαλμένο ἀπὸ τὰ μεγαλοπρεπῆ ἐρείπια τῆς Κράνης καὶ ποῦ ἤρχετο σὲ μᾶς σὰν μακρυνὸς ἀντίλαλος μέσα ἀπ' τὸν αἰώνιο ὕπνο τῶν γκρεμισμένων κάστρων .... Καὶ ὅμως τῆς Κράνης τὸ ἔπος θέλει ἓνα μεγάλο τραγουδιστή!

Περνούσαμε τὸν δρόμο πρὸς τὴν Κρανιά καὶ ἦτο τόσο πρωτὶ, ὥστε διερωτώμεθα ἂν θὰ βροῦμε κανέναν ἐκεῖ πέρα, ἢ θὰ συνεχίσουμε τὴν πορεία πρὸς τὸν ἀποξηραθέντα μυχὸν τοῦ κόλπου.

Ὁ Αἴνος, μεγαλοπρεπῆς με τῆς ἀφθονες ἰριδώσεις του, φαινότανε ὑπὲρ ποτε ἐπιβλητικὸς με τὸν συννεφιασμένο σκούφο του, με τὲς καταπράσινες πλαγιές του, με τὲς φασμαγορικὲς θαβδώσεις του. Πουθενὰ δὲν συνατᾶται τόση ποικιλία χρωμάτων ὅσον ἐκεῖ καὶ ἰδίως τὰ ἀνοιξιὰτικα πρωινὰ καὶ φθινοπωρινὰ δειλινὰ. Στὸν γραφικὸν ἐκείνο σχηματισμὸ τοῦ ἐδάφους συναντῶνται τὸ χλωροπράσινο τοῦ δάσους με τὸ καλλιερ-
γημένο κοκκινόχρωμο τοῦ νεοσκαμμένου ἀμπελιοῦ, ἐνῶ πιὸ πέρα μαρμαρυγίζει ὁ ἀσβεστόλιθος καὶ στῆ κο-

ρυφή καὶ στὶς χαράδρες λαμποκοποῦν ἢ ἄλυωτες σειρὲς τοῦ χιονιοῦ.

Σὲ λίγο νὰ καὶ ἡ Γεωργικὴ Σχολή. Ἀπὸ περιέργεια μῆκαμε νὰ ἰδοῦμε ἂν θᾶταν κανεὶς ἐκεῖ πέρα. Ἐνας νέος μᾶς δέχεται καὶ μᾶς λέγει ὅτι ὁ κ. Δ]τῆς εἶν' ἐπὶ τόπου καὶ μάλιστα διευθύνει ἐργάτες. Ἐνας μεγάλος περιτοιχισμένος χώρος κοντὰ στὴ θάλασσα καὶ δύο μέτρια σπίτια δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ τῆς εἰσόδου ἀποτελοῦν συνολικῶς τὴν Γεωργικὴν μας Σχολήν, διὰ τὴν ὁποῖαν ἐξοδεύθησαν, ἂν ἀγαπαῖτε, Διρ. στερ. 10.000

Κατὰ συστάδες ἐγείρονται περιποιημένα δεινὰ διαφόρων εἰδῶν καὶ μεγεθῶν. Περνώντας μερικὰ τετράγωνα βρίσκουμε τὸν κ. Δ/τὴν ἀσχολούμενον νὰ διευθύνῃ ἐργάτιδας. Ἐνας τύπος μετρίου ἀναστήματος με ἓνα χονδρὸ casse—col, μᾶς ὑποδέχεται με πολλὴ χαρὰ καὶ φαίνεται στενωχωρημένος μὴ γνωρίζων τὴν γλῶσσαν μας. Μετὰ τὴν γνωριμίαν μας ἐκφράζει τὴν λύπην του διότι ξένος αὐτὸς ἀπὸ τὴν Τεργέστην δὲν γνωρίζει ἐπαρκῶς τὴν Ἑλληνικήν.

—Ὡστε εἴσθε Ἰταλός, τοῦ λέγω, φίλος καὶ συγγενικός λαὸς καὶ γείτων ἀκόμη; εἰς τὴν γλῶσσαν του.

—Ὁχι, κύριε, με δέκοψε: Εἶμαι Ἰταλὸς ὑπήκοος, πρώην Αὐστριακὸς καὶ ὀμιλῶ πλὴν τῆς Ἰταλικῆς καὶ τὴν Γερμανικήν. Μ' αὐτὸ μοῦ ἐφανέρωσεν ἔκδηλα τὴν Γερμανοφιλίαν του ἐνῶ ἱκανοποιητικὰ χαμογελοῦσε.

Καὶ ὄντως ἦτο ὁ τύπος ἐκεῖνος, ποῦ διμορφώθη ἀπὸ τὴν συνάντησιν τῶν λαῶν τῆς πατρίδος του καὶ μέσα στὴν τευτονικὴν ὀρυκτικὴν ἐνεργητικότητά του διεκρίνετο ἀπὸ τὰ ὄνειροπόλα μάτια του ἡ ἀγαθότης τῆς σλαβικῆς ψυχῆς.—Ὡστε εἴσθε Δαλματός, κύριε, ἢ Γερμανός, ἀφοῦ δὲν εἴσθε Ἰταλός.

— Δαλματὸς μάλιστα καὶ γνωρίζω καὶ Ρωσικά.

Και ἄθελα ἦλθαν στὸ νοῦ μου ἡ ἐπιδρομὲς τῶν βαρβάρων ποὺ κατέλυσαν τὴν Ῥωμαϊκὴν Αὐτοκρατορίαν καὶ δικαιολόγησα τοὺς φόβους τοῦ Μουσσολίνι διὰ τοὺς πολιτισμένους γείτονάς του. Μοῦ ἔδωσε τὴν κάρτα του. Διαβάζω: Giovanni Vremez Dirigente...

Κάθε ἄλλο παρὰ Ἰταλικὸ ὄνομα.

— Δὲν μοῦ λέτε παρακαλῶ κύριε, πῶς σᾶς φαίνεται ἡ γεωργικὴ πρόοδος τοῦ τόπου μας;

Ἐφάνη ἐκπλαγεῖς.

— Γεωργικὴ πρόοδος ἀναφέρατε; Ἄλλὰ μὲ λύπην μου σᾶς λέγω ὅτι δὲν διεπίστωσα τέτοιο πρᾶγμα. Οἱ Ἕλληνες εἶνε φιλοπρόοδος λαὸς καὶ διαπρέπουν εἰς ὅλα, ἰδίως εἰς τὸ ἐμπόριον καὶ τὰς ἐπιστήμας, ἀλλὰ δὲν ἔχουν ἐπιτελέσει γεωργικὰς προόδους.

Τοῦλάχιστον ἐγὼ δὲν ἀνεκάλυψα παρόμοιον πρᾶγμα. Εἰς τὴν πατρίδα μου τὴν Τεργέστην, οἱ ἐπικρατέστεροι ἔμποροι εἶναι οἱ Ἕλληνες καὶ ἀσφαλῶς εἰς ὅλον τὸν κόσμον· ἀλλὰ γεωργικὰς προόδους δὲν ἔχω συναντήσει στὴν Ἑλλάδα. Δι' αὐτὸ δὲ μετακαλοῦν καὶ ξένους γεωπόνους. Δὲν λέγω ὅτι σεῖς στερεῖσθε τούτων. Ἀπ' ἐναντίας, ἔχετε γεωπόνους ἐπιστήμονας περιωπῆς σπουδασάντας ἐκτὸς καὶ ἐντὸς τῆς Ἑλλάδος· δυστυχῶς ὅμως εἰς τὸ ἔργον τῶν δὲν βοηθοῦνται διότι δὲν διεμορφώθη γεωργικὴ συνείδησις. Εἰς τοὺς ξένους ὅμως τὸ ζήτημα διαφέρει, διότι εἰς αὐτῶν τὰς ὑποδείξεις κανεῖς δὲν ἀνθίσταται. Ἡ μετάκλισις αὐτῶν λοιπὸν κατὰ τοῦτο εἶνε ὠφέλιμος: ὅτι αἱ εἰσηγήσεις τῶν γίνονται ἀποδεκταί. Καὶ κατὰ τὰ λοιπὰ εἶνε ντροπῆ (καὶ τὸ ἐτόνισεν) ἡ μετάκλισις ξένων γεωπόνων.

— Πῶς, τοῦ εἶπα, ἀφοῦ στὴ πατρίδα σας στέλλομε Ἕλληνας ἔμπορους;

— Δὲν στέλλετε· ἔρχονται συναγωνίζονται καὶ ἐπικρατοῦν, ἐνῶ ἡμεῖς ἔχουμε ὀρισμένα ἐρείσματα ποὺ δὲν παρέχονται εἰς τοὺς ἰδικούς σας ἐπιστήμονας.

— Μὰ τί γεωργικὴ πρόοδος θέλετε νὰ ἰδῆτε (γὰρ νὰ κεντρίσω τὴν ἀπάντησίν, του, τοῦ εἶπα) σ'αὐτὰ τὰ ξηρὰ βουνὰ ποὺ καλλιεργοῦνται μέχρι κορυφῆς;

— Ναὶ καλλιεγοῦνται, ἀλλὰ δὲν ἀποδίδουν καὶ τοῦτο διότι δὲν ὑπάρχει ἐπιστημονικὴ καὶ μεθοδικὴ καλλιέργεια. Καὶ εἰς ἄλλα μέρη καλλιεγοῦνται βουνὰ ἀλλὰ ἀποδίδουν διότι ἡ καλλιέργεια ἐκτὸς τοῦ ὅτι εἶναι μεθοδικὴ εἶνε καὶ προσηρμοσμένη εἰς τὴν ἰδιότητα τοῦ ἐδάφους.

Ἄφ' ἐνὸς προσπαθοῦν νὰ κάμουν τὸ ἔδαφος καρποφόρον ἀλλὰ καὶ ἀφ' ἑτέρου καλλιεγοῦν ὅ,τι εἰς τὸ ἔδαφος ἐκεῖνο εἶνε ἐπιδεκτικόν.

Ἐδῶ δὲν συμβαίνει οὔτε τὸ ἓνα οὔτε τὸ ἄλλο. Εἰς τὴν ὑπάρχουσαν καλλιέργειαν δὲν γίνεται ἐπισταμένη ἐργασία. Δὲν ἀρκεῖ νὰ πάη ὁ γεωργὸς νὰ κόψῃ ξύλα ἀπὸ τὴν ἐλῆά, νὰ τὰ φέρῃ μὲ τὸ ζῶο σπίτι γιὰ νὰ θεωρηθῇ ἡ ἐλῆα κλαδευμένη.....

Τὸ δένδρον κλαδεύεται εἰς ὀρισμένην ἐποχὴν καὶ καθ' ὀρισμένον τρόπον. Ἡ μέθοδος ὅμως λείπει καὶ αὐτὸ μειώνει τὴν παραγωγὴν καὶ τὴν ποιότητα καὶ ἐπομένως τὴν ἀπόδοσιν.

Ἐπειτα ἡ καλλιέργεια εἶπα πρέπει νὰ εἶναι προσηρμοσμένη εἰς τὰς κλιματολογικὰς καὶ ἔδαφολογικὰς συνθήκας.

Στὸ νησί αὐτὸ ὄρισμένα καλλιέργεια θὰ εὐδοκίμοῦσαν ἄριστα· ἔξαφνα ἡ φυστικὰ πολὺ προσοδοφόρον δένδρον μὲ ἐλαχίστας ἀπαιτήσεις καὶ ἀκόμη ἡ

ἔλλοβος δηλ. κουτσουπιὰ εἰς τὰ μέτρια ὕψη. Ἀναφέρω αὐτὰ ἐπειδὴ παντελῶς λείπουν καὶ ξέρετε πλὴν τοῦ ὅτι ἡ ὑπάρχουσα καλλιέργεια πρέπει νὰ βελτιωθῇ εἶναι ἀνάγκη νὰ προστεθῇ καὶ νέα. Ἡ κουτσουπιὰ εἶναι τὸ δένδρον τοῦ μέλλοντος. Ἡ χημεῖα τοῦ λοιποῦ θὰ παρὰ γῆ ζάχαρι ἀπὸ τὸ κουτσουπι, τὸ ὁποῖον περιέχει ζάχαρον 220]ο ἐνῶ τὸ τεῦτλο 160]ο.

Τὸ δένδρον αὐτὸ εὐδοκίμει στὰ ξηρὰ ἀκριβῶς ἐδάφη, δὲν ἀπαιτεῖ σχεδὸν καλλιέργειαν, ἀναρριχάται στοὺς ἀπροσίτους βράχους καὶ ἐπιφέρει τὴν ἀποσάθρωσιν τοῦ ἐδάφους.

Τὶ πλοῦτος ἂν ἀντὶ θάμνων τὸ νησί σας ἐκαλύπτετο ἀπὸ κουτσουπιές! Καὶ ὅμως λείπουν ἀκόμη καὶ τὰ δάση τῶν βελανιδιῶν καὶ διαρκῶς καινόμενα καὶ τὰ ὑπάρχοντα εἰς τρόπον ὅστε οἱ βροχεῖς νᾶναι σπάνεις καὶ χειμαρρῶδεις. Βρέχει μόνον 6 μῆνας τὸν χρόνον. Τὶ βλάστησιν περιμένετε;

— Ἐχετε φυτώριον ἀπὸ τὰ δένδρα ποὺ ἀναφέρατε;

— Ὁχι, ἀλλὰ θὰ κάνω. Πρὸς τὸ παρὸν ἀσχολοῦμαι εἰς τὴν βελτίωσιν τῆς ὑπαρχούσης καλλιέργειας Ἐπώλησα χιλιάδας πολλὰς ἐλαιοδένδρων εἰς προσιτὴν τιμὴν πέρσιν καὶ ἐφέτος καὶ μοῦ ἐζήτησε τὸ κράτος 10.000 ἀλλὰ δὲν εἶχα. Τὸ προσεχὲς ἔτος θὰ ἔχω 14.000 ἀλλὰ τὸ ἐπόμενον διπλάσιον ὄριθμὸν καὶ τὸ κατόπιν διπλάσιον τοῦ συνολικοῦ. Ἐπώλησε ἀκόμη ἡ Σχολὴ πολλὰς ἀμυγδαλιὰς καὶ πολλὰ ἐσπεριδοειδῆ.

Θὰ ἀναπτύξω τὴν καλλιέργειαν τῶν κουτσουπιῶν καὶ τῶν φυστικῶν σὺν τῷ χρόνῳ καὶ θὰ διαδώσω ταύτην, διότι ξέρετε εἶνε καὶ τὰ δύο δένδρα ἀτελῆ ἢ δὲ ἐπικονίσις αὐτῶν συντελεῖται διὰ τοῦ ἀρρενος.

Ἐάφνου ἐνῶ ὠμίλει ἐστράφη ἄλλοῦ καὶ μᾶς παρεκάλεσε νὰ τὸν ἀκολουθήσουμε.— Ξεύρετε; εἶπε· ἐνῶ ἡμεῖς συνομιλοῦμε ἡ ἐργάτιδες δὲν δουλεύουν, δὲν κόβουν τὸ χόρτο ἀπὸ τὸ φυτώριον.

— Μᾶς μιμοῦνται εἶπα καὶ δυνατὸν ἡ συνομιλία τους νᾶναι σὴν τὴν δικὴν μας: πλέον ὠφέλιμος ἀπὸ τὴν ἐργασίαν.

— Ἀκριβῶς αὐτὸ γενικεύεται καὶ ἡ γεωργικὴ πρόοδος χωλαίνει· διότι ἡ ἀστείότης σας ἐφαρμόζεται καὶ ὄχι ἡ μέθοδος.

Στὴν θέαν μας ἡ ἐργάτιδες ἐνέτειναν τὴν δουλειὰ καὶ αὐτὸς μετὰ ὀλίγες ὁδηγίαις ἐπανῆλθεν.

— Μὴ φαντάζεσθε ὅτι στὰ ξηρὰ ἐδάφη τίποτε δὲν εὐδοκίμει, προσέθεσε. Καὶ ἀκόμη εἰς τὰ ὑγρὰ ἐδάφη δὲν γίνεται καλλιέργεια ἐπιμελημένη. Ἐπισκέφθηκα τὴν Παλλικὴν ποῦ ἄκουσα πῶς καλλιεργεῖται ἄριστα, ἀλλὰ δὲν ἤρρα οὔτε ἐκεῖ καλλιέργειαν ἐπιμελημένην. Ἐπειτα ἡ ἔλλειψις τῶν δένδρων καὶ ἐκεῖ παρατηρεῖται. Εἰς τὰ ἀνυδρα ἐδάφη ἀλλαχού ἐπιζητεῖται ἡ ἀνεύρεσις τοῦ νεροῦ ἀπὸ βάθους πολλῶν μέτρων. Τοιοῦτοτρόπως ἐκβιάζεται καὶ ἡ κάρπωσις τοῦ ἐδάφους.

Καὶ ὅμως ἐδῶ δὲν παρίσταται ἀνάγκη πολλάκις νὰ ζητηθῇ τὸ νερὸ ἀπὸ μεγάλα βάθη. Ἀντίκρου ἔξαφνα (καὶ μοῦ ἔδειξε τὸν παρὰ τὴν Κράνην λόφον), ἓνας ὀλόκληρος ὑπόγειος ποταμὸς ἀρδεύει τὴν θάλασσαν!... Τὸ νερὸ ἐκεῖνο χρησιμοποιούμενον καταλλῆλως τὶ κέρδος θὰ ἐπιφέρει. Ἐστὶ ἄλλοι ἰδούστε ὑδραυλικὰ ταμεία, ἐκμεταλλεῖται τὰς μεγάλας ὀσὰς τῶν ὑδάτων καὶ μὲ τὸ περισσεύμα ἀναζητοῦν τὸ νερὸ ἐκεῖ ἀκριβῶς ποῦ λείπει καὶ ὅπου ἡ ἀνεύρεσις δὲν παρέχει περιθώριον κέρδους. Αὐτὰ κάνει ἡ ὀργάνωσις!

— Ναί, ἀλλὰ μᾶς φαίνονται λίγο θεωρητικά, τοῦ εἶπα.

— Ἡ ἀπάντησις ἦτο ὄχι στὰ χεῖλη ἀλλὰ στὴ τσέπην ἔβγαλε ἀπ' ἐκεῖ ἕνα γεωπονικὸ σύγγραμμα μὲ πλήρεις εἰκόνας ὑδραυλικῶν ἐγκαταστάσεων εἰς ἄνδρα μέρη μὲ τοιχώματα περικλείοντα ὠραῖα δένδρα κάτωθεν τῶν ὁποίων σχετικὸς πίναξ ἀνέγραφεν ἕνα σεβαστὸν ὄριον ἀποδόσεως.

— Ξεύρετε μὲ αὐτὰ πού μοῦ λέτε ὅτι τὸ νησί μας ἔχει πολλὰ νὰ ὑπολογίσῃ σὲ σᾶς καὶ ὅτι πρόκειται σεῖς νὰ συντελέσητε εἰς τὴν γεωργικὴν καὶ ἐπομένως οἰκονομικὴν ἀνάπτυξίν του.

— Θὰ κάνω ὅ, τι μοῦ εἶναι δυνατόν, εἶπε μετριοφρόνως, καὶ πρὸς τοῦτο ἔχω καταρτίσει σχετικὸν πρόγραμμα. Βαδίζω βραδέως ἀλλὰ ἀσφαλῶς καὶ δὲν κάνω τίποτε πού ἢ προσωπικὴ ἀντιληψίς μου νὰ μὴ παρακολουθῇ. Εἰς τὸ ἔργον μου δὲν συναντῶ μεγάλας δυσκολίας, διότι ἡ Ἐπιτροπὴ ἐγκρίνει πᾶν ὅ, τι ζητήσω σχεδὸν. Ἡ ἀναδιοργάνωσις τῆς Σχολῆς ἤρχισε πρὸ διαιτίας καὶ σημαντικαὶ πρόοδοι ἔχουν ἐπιτελεσθῆ εἰς τὸ γεωργικὸν μέρος. Πρὸς τὸ παρόν, εἶπε, δὲν ἐπέξευται τὴν δρᾶσιν μου εἰς τὴν μελισσοκομίαν, ἀνθοκομίαν, τυροκομίαν κ.λ.π. Θέλω πρωτίστως νὰ δημιουργήσω ἕνα καλὸν γεωργικὸν σταθμόν. Ἀλλὰ ἐδῶ δὲν συνήντησα οὔτε βοήθους καὶ χρειάζομαι δύο, οὔτε ἔδαφος κατάλληλον.

— Πῶς; τὸ ἔδαφος αὐτὸ δὲν εἶνε κατάλληλον;

— Ὡς ποιότης μάλιστα, ὡς θέσις ὄχι, διόλου.

Βλέπετε αὐτὰ τὰ φυτώρια; Ξέρετε ἰώρα τὴν Ἄνοιξιν πόσον βλάπτονται ἀπὸ τὰς διασκεδαννυμένας σταγόνας τῆς θαλάσσης πού φέρνει ὁ ἄνεμος; καὶ ὅμως

ὑπάρχει ἔδαφος καλλίτερον πού ἔπρεπε νὰ εἶχε προκριθῆ καὶ μᾶς ἔδειξε τὸ ἄνω μέρος τοῦ δρόμου ὅπου μᾶς ὠδήγησε.

Κι' ἐκεῖ ἀπέραντα φυτώρια ὄλων τῶν εἰδῶν τῶν δένδρων, παντοῦ τάξις, διάδρομοι, πίνακες ἐμφαίνοντες τὰ ἀποτελέσματα τῆς χρήσεως τῶν λιπασμάτων, πρόβες εἰς ἐμβολιασμούς τῶν δένδρων πλέον ἀποδοτικῶν. Αὐτὰ κάνει τὸ λίπασμα, εἶπεν.

Στὸ βάθος τὸ περίπτερον τῆς μελισσοκομίας καὶ δεξιὰ τὰ βουστάσια..... κενὰ ἐνῶ τὸ χόρτο πετιέται.

Μᾶς ἔναωδήγησε πίσω στὸ γραφεῖο του καὶ μὲ ὄλην τὴν ζέσιν τῆς ψυχῆς του ἀκούρατος ἐξακολούθησε τὴν ὁμιλίαν του. Θέλει νὰ μεταδώσῃ τὸν ζῆλον του καὶ τὴν ἀγάπην του πρὸς τὴν μητέρα γῆν μέσῳ ἡμῶν καὶ ἐπιθυμεῖ νὰ καταστήσῃ ἐπὶ τῶν ἡμερῶν του τὸ νησί μας ἕνα χρήσιμον κῆπον. Ὁμιλεῖ ἀκατάπανστα διὰ τὰς ἀσθενείας τῶν δένδρων, διὰ τὴν ἀβελτηρίαν καὶ τὴν ἀγνοίαν τῶν ἀρχῶν, τὴν ἀδιαφορίαν τῶν κατοίκων φρονούντων ὅτι τίποτε δὲν γίνεται στὰ πτωχὰ ἐδάφη καὶ τὸν σαδδισμόν τῶν βοσκῶν....

Καὶ προσέθεσεν: «Ἡ γῆ ἀποτελεῖ τὴν βάσιν πάσης κοινωνικῆς προόδου». Τὸν ἀποχαιρετίσαμεν ἐνθουσιασμένοι ἀναλογιζόμενοι εἰς ποίους ὀγκολίθους θὰ προσκρούσῃ ἡ εὐγενὴς του προσπάθεια νὰ διορθώσῃ τὰ φοβερὰ λάθη εἰς Γεωργικῆς Σχολῆς, ἡ ὁποία τόσα ἑκατομμύρια κατέπτε χωρὶς νὰ πιάσουν τόπο καὶ νὰ δικαιολογηθῇ ἡ ἀποστολὴ τῆς. Ἀπὸ τὸν νῦν διευθυντὴν τῆς ἐλπίζομεν πολλά.

Ἐπὶ τοῦ ζωτικωτάτου δὲ τούτου ζητήματος θὰ ἐπανέλθωμεν πολλάκις διεξωδικώτερον,

Φ. ΚΟΝΙΔΑΡΗΣ

TELEPHONE WEST 5880

NATIONAL PAPER NAPKIN MFG. CO.
INCORPORATED
Exclusive Manufacturers of

PAPER NAP-O-FOLD NAPKINS

1011-1025 S. California Avenue

CHICAGO

Η ΜΟΝΗ ΕΝ ΑΜΕΡΙΚΗ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

ΓΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΙΔΟΥΣ ΤΗΣ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΣΟΥΡΙΟΥ

ΟΙ ΚΕΦΑΛΛΗΝΕΣ ΑΝΑ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟΝ

NEW YORK

Τῇ πρωτοβουλίᾳ τοῦ κ. Π. Ἀποστολάτου συνελ-
λέγησαν 40 δολάρια, ἅτινα ἀπεστάλησαν εἰς τὸ Ὁρ-
φανοτροφεῖον «Σωτῆρ» εἰς Ἀργοστόλιον. Προσέφε-
ρον δὲ οἱ ἑξῆς: Π. Ἀποστολάτος δολλ. 10, Γεώργ.
Κακούρης δολλ. 10, Γεο. Ἀποστολάτος δολλ. 5, Πα-
ναγ. Μουσούρης δολλ. 5, Μιλτ. Γεωργόπουλος δολλ.
3, Γεο. Μιχαλιτσιάνος δολλ. 2, Ἀθ. Κοκολιὸς δολλ. 2,
Ἀσημακόπουλος δολλ. 2 καὶ ἄνωνυμος δολλ. 1.

—Ἐπανήλθεν ὁ κ. Ἰάσων Κοκκινᾶτος, ταμίας τῆς
Bank of Athens Trust Co., πρὸς μεγάλην χαρὰν
τῶν πολυπληθῶν φίλων του καὶ πελατῶν τῆς Τρα-
πέζης, οἵτινες περιβάλλουσι τοῦτον δι' ἀσυνήθους
ἐμπιστοσύνης.

—Ἐλήφθησαν παρὰ τοῦ κ. Κ. Χάλδα δολλ. 79
κατόπιν ἐράνου διενεργηθέντος παρ' αὐτοῦ, εἰς ὃν
προσέφερον: ἀνὰ 10 δολλ. οἱ κ. κ. Κ. Χάλδας, Μιχ.
Χάλδας καὶ Λ. Λιοσᾶτος, ἀνὰ δολλ. 5 οἱ κ. κ. Ἀντ.
Ζαχαράτος, Σπ. Πανώργιος, Ζ. Κουρκουμέλης, ἀδελ-
φοὶ Ματιάτου, Χαρ. Χρηστάτος, Γ. Μακρῆς, ἀδελφοὶ
Ἀλεξανδράτου, Παναγάγγ. Μουσούρης καὶ ἡ κ. Κική
Μαράτου, ἀνὰ δολλ. δὲ δύο οἱ κ. κ. Ν. Ραυτόπουλος
καὶ Γεώργ. Μουσούρης.

AKRON OHIO.,

Ἐλήφθησαν παρὰ τοῦ κ. Παν. Μοσκιῦ δολλ.
50 κατόπιν ἐράνου διενεργηθέντος παρ' αὐτοῦ, εἰς ὃν
προσέφερον: ἀνὰ 5 δολλ. οἱ κ. κ. Παν. Μοσκιὸς,
Γεο. Κουλουμπῆς, Γεο. Ἀντωνέλος, Γεώργ. Μπέλιος
καὶ Σπ. Βασιλάτος, 3 δολλ. ὁ κ. Ἀντ. Κοκκίνης, ἀνὰ
2 δολλ. οἱ κ. κ. Φ. Μπατιστάτος, Ἀθ. Θωμάτος καὶ
Μ. Λαμπίρης, ἀνὰ ἓν δολλ. οἱ κ. κ. Ν. Φραγκισκάτος,
Χ. Σπίνος, Π. Ἀλεξ. Διον. Βανδῶρος, Ἰω. Καλὸς,
Χάϊμονδ Φέιν, Ἐπ. Κονταρᾶς, Ν. Λιοσᾶτος, Σαρ.
Φλωράτος, Ἰπ. Φιλιλπᾶτος, Ν. Μπατιστάτος, Σπ.
Νικολεῖτας καὶ Π. Ξηρός, ἀνὰ ἕμισυ δὲ δολλ. οἱ κ. κ.
Γ. Λαμπρινός, Γ. Παπᾶς, Γ. Ποῦλος καὶ Π. Πέπας.

CHARLESTON S. C.,

Τὸ ἐνταῦθα θαυμασιῶς λειτουργοῦν Τμήμα τοῦ
«Κεφάλου» διοργάνωσε διὰ τὴν ἐπέραν τῆς 4ης
Μαΐου λαμπρὰν ἑορτήν, μίαν ὑπέροχον ἑσπερίδα ποῦ
ἔτεψε πάντας ὅσοι συνέρρουσαν εἰς τὸ Κολόμπος
Χώλλ.

Καὶ αὐτὴν τὴν φορὰν τὰ παινεμένα ξηνητευμένα
παιδιά τοῦ νησιοῦ μας, ποῦ χαίρονται τόσο λαμπρὸν
ὄνομα ἐνταῦθα καὶ τὸσάκις ἐτίμησαν τὴν Κεφαλλη-
νίαν, ἀπέδειξαν καὶ πάλιν ἐμπράκτως πόσον ἐμπνεόν-
ται ἀπὸ εἰλικρινῆς πνεύμα συνεργασίας καὶ ἀλληλεγ-
γύης. Τὸ καλλιτεχνικώτατον Λεύκωμα ἐπὶ τῇ εὐκαι-
ρίᾳ τῆς Ἑσπερίδος ὡς καὶ αἱ πάμπολλαι ἀγγελίαι
ὁμοῦν περὶ τὴν ἐξέχον ὀργανώσεως τῆς
ἑορτῆς καὶ τῶν ἐνεργειῶν τῶν διοργανωτῶν καὶ δια-
φόρων ἐπιτροπῶν, τῶν ὁποίων οἱ κόποι ἔπλασαν
τόπο καὶ αἱ προσπάθειαι ἐστέφθησαν ὑπὸ καταπλη-
κτικῆς ἐπιτυχίας.

Τὸ κύριον μέρος τοῦ προγράμματος ἀπετέλει ἡ
παράστασις τῆς κωμῆδίας Τὸ «κοκκαλάκι τῆς Νυκτε-
ρίδος» καὶ ὁ χορὸς «Γαϊτανάκι». Εἰς τὴν κωμῆδιαν
ἔλαβον μέρος οἱ κ. κ. Κ. Μπαρμπάτης, Β. Θωμᾶς,
Π. Παυλάτος, Γ. Πανᾶς καὶ Δ. Στεφανᾶτος, ὑπεδύ-
θησαν δὲ ὅλοι τοὺς ρόλους τῶν θαυμάσια. Εἰς τὸ
«Γαϊτανάκι» ἔλαβον μέρος ἕξ ζεύγη ἐκ τῶν Ἀδων
Νίκης κπὶ Μαργαρίτας Γαζῆ καὶ Στέλλας Καπρίστου
(Κεφαλληνίδων) καὶ Στέλλας καὶ Μαρούλας Γιατροῦ
καὶ Μαρίδας Ξανθανθάκου (εὐγενῶς προσφεροθέντων)
καὶ τῶν κ. κ. Π. Παυλάτου, Δ. Στεφανᾶτου, Γ. Γαζῆ,
Σ. Σταματελάτου, Τ. Γαρμπῆ καὶ Κ. Μπαρμπάτη. Τὸ
ἐχόρευσαν δὲ μὲ πολλὴν χάριν καὶ ἐπιτυχίαν.

Ἐπίσης ἐχορεύθησαν μὲ πολλὴν χάριν καὶ τάξιν
οἱ λοιποὶ χοροὶ, ἡ δὲ καντάδα καὶ τὸ μουσικὸν μέρος
διεξήχθησαν μὲ καταπλήσσοσαν ἐπιτυχίαν. Εἰς τὴν
ἑσπερίδα τοῦ «Κεφάλου» προσήλθε σχεδὸν ἅπανα ἡ
ἑλληνικὴ παροικία τοῦ Τσάρλεστον ὡς καὶ πολλοὶ ξέ-
νοι, οἵτινες ἀπεχώρησαν ἐνθουσιασμένοι. Εἰς τὴν
ἐπιτροπὴν τοῦ Τμήματος καὶ πάντας τοὺς συμ-
τασχόντας καὶ ἐργασθέντας διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῆς
ἑορτῆς ταύτης ἐορτῆς ὀφείλονται θερμοτάτα συγχα-
ρητήρια.

ΠΕΤΣΗΣ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ - ΑΙΓΥΠΤΟΥ

Ἐπερ ἀνεγέρσεως τῶν Φιλανθρωπικῶν ἰδρυμά-
των Ληξουρίου ἀπέστειλαν ἀνὰ 100 χιμαδάς δραχ-
μῶν οἱ ἔγκριτοι συμπολίται μας κ. κ. Χαρ. Γραικού-
σης καὶ Γεο. Γ. Λιβιεράτος.

ΧΑΡΜΠΙΝ ΜΑΝΤΖΟΥΡΙΑΣ.,

Μετ' ἐξαιρετικοῦ αἰσθήματος καὶ εὐλαβείας ἐορ-
τάσθη ἐφέτος ἡ ἐθνικὴ μας ἑκατονταετηρὶς ἐν τῇ μι-
κρᾷ ἑλληνικῇ κοινότητι Χαρμπίν. Ἡ θεία λειτουργία
ἐγένετο εἰς τὸν ἱερὸν ναὸν τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου
τῶν Ἰβήρων, χοροστατοῦντος τοῦ ἀγιωτάτου Ἐπισκό-
που Νέστορος, ὅστις ἑλληνιστὶ ἀνήγγειλε, τὸ «Κύριε,
Κύριε, ἐπίβλεψον ἐξ οὐρανοῦ καὶ ἴδε καὶ ἐπίσκεψον
τὴν ἄμπελον ταύτην ἣν ἐφύτευσεν ἡ δεξιὰ σου, ἐνῶ
ὁ Ἀπόστολος, τὸ Πιστεύω καὶ τὸ Πάτερ Ἡμῶν,
ἐπαναλαμβάνοντο Ρωσσιστί, ὡς καὶ ὀλόκληρος ἡ θεία
ἀκολουθία.

Εἶτα ὁ Ἐφημέριος τῆς Ἐκκλησίας Θεολόγος Ν.
Βοζνιζιάσκη ἔπλεξε τὸ ἐγκώμιον τῶν ἑλλήνων ἀγωνι-
στῶν καὶ ἐξῆρε τὸ ἔργον τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστά-
σεως. Ὁ δὲ ἀγιώτατος ἐπίσκοπος Νέστωρ συνέταξε
τὸ ἱστορικὸν αὐτῆς ἀπὸ 1821—1830, τὸ ὁποῖον ὁ
ἐπίτροπος τῆς ἐκκλησίας Γεράσιμος Δ. Ἀντύπας τυ-
πώσας εἰς πολλὰς χιλιάδας φύλλα διένειμε με-
ταξὺ τῶν παρευρισκομένων ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, ἥτις ἦτο
κατάμεστος κόσμος. Εἰς τὴν ἱερόσημον παράκλησιν
ἐγένετο δέησις ὑπερ διαφυλάξεως τοῦ Ἑλληνικοῦ
Ἔθνους, Πατριάρχου, Ἀρχιεπισκόπου Ἱεροσολυμικῆς,
τοῦ Στρατοῦ καὶ τοῦ Στόλου. Μετὰ τὸ πέρας τῆς ὡς ἄνω
τελετῆς ἐγένετο ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Ἐπιτρόπου κ. Ἀντύπα
δεξιῶσις, ἔλαβε δὲ πρῶτος τὸν λόγον ὁ μακαριώτατος

ἐπίσκοπος Νέστωρ και ἀμέσως ἐψάλλει ὁ Ἑλληνικὸς ὕμνος τῆς Ἐλευθερίας, τῆς τελετῆς ληξάσης τὸ ἑσπέρας.

ΤΑ ΠΛΟΙΑ ΤΗΣ ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ ΚΑΙ ΙΘΑΚΗΣ ΕΝ Τῇ ΞΕΝῃ

Νῆϊον, ἀνεχώρησεν ἀπὸ Ἀμφέρσης διὰ Τάϊν 6 Μαΐου. Φώτη, ἀνεχώρησεν ἀγ. Βικέντιον 8 Μαΐου διὰ Avon Mouth. Ἰάσων, ἐφθασεν εἰς Γαλάτι 30 Ἀπριλίου. Διονύσιος Σταθάτος, ἐφθασεν εἰς Νεάπολιν 1 Μαΐου. Τρίτων, διήλθεν Γιβραλτάρ 4 Μαΐου. Καπιτάν Ρόκος, ἀνεχώρησεν Τορεβίτσα διὰ Saint John 20 Ἀπριλίου. Καλυψὼ Βεργωτῆ, ἐφθασεν εἰς Hull 4 Μαΐου. Πολύκτωρ, ἐφθασεν εἰς Κάρδιφ 3 Μαΐου. Πόντος, ἐρχεται εἰς Πειραιᾶ ἐκ Βουένος Ἀίρες. Πολύμνια, διήλθε Παναμαῖν 2 Μαΐου. Ἰθακος, ἐφθασεν εἰς Βραΐλαν 27 Ἀπριλίου. Νικόλας, ἐφθασεν εἰς Sunderland 3 Μαΐου. Βασίλ. Δεστούνης, φορτῶναι ἐν Ρωσσίᾳ. Ζαχαρίσσα, ἐκφορτῶναι ἐν Ἀλεξανδρείᾳ. Ἐλισάβετ, παρωπλισμένον ἐν Πειραιεῖ. Μάκης ἀνεμένεται εἰς Θεσσαλονίκην. Καπετάν Στάθης, ἐν Βουένος Ἀίρες πρὸς φέρτων. Ἐλένη Ἰωσφούλου, ἀναμένεται εἰς Μασσαλίαν. Οὐρανία, ἐξεφόρτωσεν ἐν Civita vequia. Μονίτωρ, παρωπλισμένον ἐν Γενουῇ. Παναγῆς Βαλιάνος, παρωπλισμένον ἐν Πειραιεῖ. Εὐάγγελος Νεόφυτος, ἐναυλώθη ἀπὸ Ρωσσίας διὰ Κόντινιτ. Μεμᾶς, ἐναυλώθη ἀπὸ Βαλτιμόρης διὰ Ἀλγέριον. Ἅγιος Γεώργιος, ἐν Πειραιεῖ παρωπλισμένον. Δάφνη, ἐφθασεν ἐν Τάϊν 15 Μαΐου. Νικόλας διήλθε Flamborough head πρὸς Ν. 15 Μαΐου. Πόντος, ἀναμένεται πρὸς ἐκφορτῶσιν αἰτοφορτίου. Διονύσιος, ἐφθασεν εἰς abo. Διονύσιος Σταθάτος, διήλθε Βιβαλτάρ. Δ. 14 Μαΐου. Ἰθάκη, κατευθύνεται εἰς Μοντεβίδεο. Μαρία Σταθάτου, φορτῶναι ἐν Ἀμφέρση. Μαϊώτις, ἐφθασεν εἰς Γιβραλτάρ 11 Μαΐου. Ρόκος Βεργωτῆς, ἐφθασεν εἰς Βουένος Ἀίρες 12 Μαΐου. Ἀλάφα, ἐφθασεν εἰς Port Notal 10 Μαΐου. Βασίλειος Δεστούνης, ἐφόρτωσεν ἐν Ὁδησσῷ. Μεμᾶς, ἐφθασεν εἰς Βαλτιμόρην 11 Μαΐου. Τρίτων, ἐφθασεν εἰς Ρότερνταμ 11 Μαΐου. Τηλέμαχος, ἐφθασεν εἰς Brake 12 Μαΐου. Ἀντώνιος Σταθάτος, διήλθεν Ἐλσινορ 12 Μαΐου δ. Ἀλένι-γκράδ Νῆϊον, ἐφθασεν εἰς Σουηθίαν. Καπετάν Ρόκος, κατευθύνεται εἰς Νέαν Γῆν. Κάτε, (Λυκιαρδοπ.) ἐν Ρότερντάρμ. Ἄννα Μαζαράκη, Ρότερντάρμ. Ἐλισάβετ, ἐν Πειραιεῖ. Ἄννοῦλα, ἐν Avon Mouth. Πολύκτωρ ἐν Avon Mouth.

Τὸ νεογορασθὲν δεξαμενόπλοιο «Εἰρήνη» ἀνεχώρησεν ἐξ Ὀσλο τὴν 19 Μαΐου διὰ Νέαν Ὑόρκην.

ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑ, Μάϊος 1930.—Ἡ Προτομαγιά ἐκτός ἀπὸ σποραδικὰς τινος ἀποπειράς πρὸς ἐορτασμὸν διήλθε σθεδὸν ἀπαρητήρητος. Ἡ ὥραία ὄντως ἰδέα τοῦ Δημάρχου Ἀργοστολίου κ. Γεράζη πρὸς ἀνανέωσιν τῶν ἀρχαίων Ἀνθεσφορίων δὲν ἐγένετο δεκτὴ. Οἱ ἄλλοτε χαροποὶ και εὐθυμοὶ ὄμιλοι, πού ἐξέδραμον λίαν πρῶτ' ἀνὰ τὰ μαγευτικώτερα τοπεία τῆς νήσου νὰ κάμουν τὸ Μάη, δὲν ἐνεφανίσθησαν ἐφέτος. Τὰ σχολεῖα, τὰ ὁποῖα κυρίως ἀργοῦν τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἵνα φέρουν τοὺς μαθητὰς πλησίον τῆς γύσεως και συνεορτάσουν μὲ χαρὰς και τραγουδία τὴν πανηγυριν τῆς Ἀνοιξέως. ἦσαν κλειστά ὡς νὰ ἐπρόκειτο περὶ συνήθους ἐορτῆς και σχολῆς. Καὶ ὅμως ἐπρεπε ὑποχρεωτικῶς τὰ σχολεῖα ἐκάστης περιφερείας συγκεντρωνόμενα εἰς κεντρικὸν τι μέρος νὰ συνεορτάζουν τὴν πρωτομαγιά μὲ καμιά παράστασι, τραγοῦδια, χορούς, ἀγῶνας ἵνα οὕτω και εἰς τὸν παιδόκοσμον χαρίζουν μίαν ἐπαγωγὸν και τερψιθυμον ἡμέραν και τοὺς λοιποὺς προσελκύουν και παρακινοῦν πρὸς ἐορτασμὸν και διατήρησιν τοῦ ὠραίου αὐτοῦ ἐθίμου, τὸ ὁποῖον ὁσημέραι ἐκλείπει δυστυχῶς.

—Ὁ καιρὸς καθ' ὅλον σχεδὸν τὸν μῆνα ἦτο λίαν ἀκατάστατος, συννεφώδης, ὀμίχλωδης, βροχερός, ψυχρός, κάθε ἄλλο παρὰ Μαγιάτικος. Ἐννοεῖται, ἦτο λίαν εὐνοϊκὸς διὰ τὸν περὶ ἀνοξοσπορον. ὅστις παρ' ὅλα τὰ ἐπιανελημμένα καιρῶματα ἀνεφάνη ἐν πληθῶρα και μὲ τάσεις ἀδηφάγους και καταστροφικὰς, τὰς ὁποίας ἀνέκοψεν ὁ καλοκαιρινὸς καιρὸς ἀπὸ τῆς Ἀναλήψεως και ἐντεῦθεν. Πάντως αἱ ἐπελθούσαι εἰς πολλὰ μέρη ξημίαι εἶναι σημαντικαί.

—Λόγω τῶν προκείμενων βροχῶν τοῦ φθινοπώρου ἢ βλάστησις ἐφέτος εἶναι πλουσιωτάτη. Τὸ πράσινον εἶναι στή δόξα του! Ἐγένετο σανὸς ὅσον σπανίως ἄλλοτε. Αἱ σπόραι ὡσαύτως θὰ ἔχουν πλουσίαν ἀπόδοσιν ἂν και ὁ ἔσρος και

σοφοδὸς ἄνεμος τῆς 23ης ἐβλαψε μερικὰς, ἰδίως τὴν κριθὴν. Ὁ αὐτὸς ἄνεμος ἐβλαψε και μερικὰ ἀμπέλια, ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἐξέσπασεν ἀρκετοὺς βλαστοὺς.

Μὲ τὴν περᾶτωσιν τοῦ σκαλισματος οἱ γεωργοὶ ἠσυχολοῦντο εἰς τὸ ράντισμα και θειάφισμα, τὸ κόψιμον και συνάθροισιν τοῦ σανοῦ, κατὰ τὰς τελευταίας δὲ τοῦ μηνὸς ἤρχισε τὸ θέρισμα τῶν ὄσπριων και δημητριακῶν. Εἰς τὰ θερμότερα δὲ μέρη τῆς Πάλλης ἐγένετο τὸ χαράκωμα τῶν σταφίδων κατὰ τὴν ἀνθησιν αὐτῶν (δέσιμο). Ἄν ὁ καιρὸς ἐξακολουθήσῃ καλός, ἢ σταφιδοπαρᾶγωγὴ θὰ εἶναι καλή.

ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΝ.—Διαταχθεῖσης τῆς ἀναδασώσεως τῶν κτημάτων τῆς Γεωργικῆς Σχολῆς εἰς Κούταβον, ἐρριφθησαν δηλητηριώδεις οὐσίαι πρὸς ἀποφυγὴν τῆς καταστροφῆς τῶν δενδρουλλίων ἐκ τῶν αἰγοπροβάτων.

—Κατέπλευσεν εἰς τὸν λιμένα μας τὴν προίαν τῆς 7ης Μαΐου Μοῖρα τοῦ Γερμανικοῦ στόλου ἀποτελουμένη ἐκ τοῦ καταδρομικοῦ ΚΑΙΝΙΓΚΣΠΕΡ και ἐξ ἀντιτορπιλικῶν. Κατὰ τὰς καθημερινὰς τῶν ἐξόδου οἱ γερμανοὶ ναῦται ἦσαν ὑπόδειγμα σεμνότητος και καλῆς συμπεριφορᾶς, ἐμποιούντες τὰς αἰστίας ὑπὲρ αὐτῶν ἐντυπώσεις. Ἐθαυμάσθη ἡ τάξις και πευθαρχία τῶν ὡς και τὰ ἀρμονικὰ και γλυκύφθογγα ἄσματα αὐτῶν εἰς διαφόρους ἐκδρομάς και πορείας. Ἡ μουσικὴ τοῦ στόλου ἔπειξε δις ἐν τῇ πλατεῖᾳ Βαλλιάνου μὲ μεγάλην ἐπιτυχίαν, ἐνώπιον ἀείρου πλήθους. Μετὰ τὸν ἀπόπλου τοῦ στόλου τούτου μετὰ μίαν ἀπὸ τῆς ἀρίστου του ἐβδομάδα κατέπλευσε τὸ θωρηκτὸν «Hannover». Ὁ κυβερνήτης τούτου, ὡς και τὸ πρηνουμένον, ἐπεσοκέφη τὸν κ. Νομάρχην, τὸν κ. Δήμαρχον και τὸν Σον Μητροπολίτην, οἵτινες ἀνταπέδωκαν αὐθημερόν τὴν ἐπίσκεψιν. Εἰς τὸν κυβερνήτην και λοιποὺς ἀξιωματικοὺς ἐδόθη τῆσιν ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ κ. Δημάρχου, εἰς ὃ παρεκάθησεν ἐκλεκτὴ μερίς τῆς κοινωνίας Ἀργοστολίου. Τὴν 21ην ἐδόθη χορὸς ἐπὶ τοῦ θωρηκτοῦ ὑπὸ τοῦ κυβερνήτου, εἰς δὲ προσεκλήθησαν αἱ ἀρχαὶ και πολλοὶ τῶν συμπολιτῶν μας, πρὸς οὓς προσεφέρθησαν τῆσιν, γλυκίσματα και ἄλλα ἀναψυκτικὰ.

—Ἀρτίθη ἐξ Ἀθηνῶν ἐγκατασταθεῖς ἐνταῦθα ὁ λαμπρὸς ἰατρός κ. Γερ. Πυλαρινός, ὅστις θὰ ἀσχοληθῇ και πρὸς καταπολέμησιν τῆς ἐλονοσίας ἐν τῇ Νήσῳ μας, λαβὼν εἰδικὴν πρὸς τοῦτο ἐντολήν παρὰ τοῦ Ὑπουργείου Ὑγιεινῆς.

—Ἀπέθανον και ἐκηδεύθησαν σεμνοπρεπῶς τὴν 17ην τοῦ μηνὸς ὁ ἀγαθὸς και ἐντιμὸς οἰκογενειάρχης Νικ. Λορετζάτος, τὴν 25ην ὁ καλακάγαθος και φιλήσυχος Εὐάγγ. Λυμπεράτος, ἐπ' ἀδελφῇ γαμπρὸς τῶν ἐφοπλιστῶν ἀδελφῶν Χ. Βεργωτῆ και τὴν 27ην ἡ Ἐλισάβετ Ἀννίου, τύπος χρηστῆς και ἐναρέτου δεσποίνης. Τοὺς οἰκείους τῶν μεταστάντων συλλυπούμεθα θερμῶς.

—Τὸ ἀπόγευμα τῆς Κυριακῆς, 25ης τοῦ μηνὸς ἐτελέσθη ἐν τῷ ἐνταῦθα Γυμνασίῳ ἡ σχολικὴ μουσικὴ ἐορτὴ στεφθεῖσα ὑπὸ καταπληκτικῆς ἐπιτυχίας. Οἱ παρευρεθέντες γοητευθέντες ἐχειροκρότησαν ζωηρῶς τὴν ὁρχήσασαν και τὸν ἐκ καλλιφῶνων μαθητῶν και μαθητριῶν χορὸν διὰ τὴν λαμπρὰν ἐπέτελσον τοῦ ἐκλεκτοῦ προγράμματος. Ὁφείλονται μεγάλοι ἔπαινοι εἰς τὸν καθηγητὴν τῆς Ὠδίκης ἐν τῷ Γυ-

ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

Ἐπαγγελματικὴ Σχολὴ Ληξουρίου.

μνασίφ μουσικοδιδάσκαλον κ. Εύαγγ. Σκλαβούνον, ως και εις τὸν ρέκτην και φιλόμουσον γυμνασίωρχον κ. Γεώργιον Εύθυμάτον και τὸ λοιπὸν προσωπικὸν διὰ τὰς μερίμας αὐτῶν περὶ τῆς αἰσθητικῆς τῶν μαθητῶν μορφώσεως.

—Τὴν 26ην τοῦ μηνὸς ἐτελέσθησαν αἱ ἐτήσιοι γυμναστικά ἐπιδείξεις τῆς Α' Δημ. Σχολῆς ἐνώπιον πολλοῦ κόσμου, ὁ ὁποῖος ἐχειροκρότησε ζωηρότατα τὰ παιδιὰ διὰ τὴν κανονικὴν και εὐρυθμὸν ἐκτέλεσιν τῶν ἀσκήσεων ἰδίως δὲ τὰς μαθητριάς, αἵτινες μὲ πολλὴν χάριν ἐχόρευσαν τοὺς διαφόρους χορούς. Ἀπερχόμενοι οἱ θεαταὶ συνέχαιρον τὸν ἰκανώτατον διευθυντὴν τῆς σχολῆς κ. Ἄνδ. Καλογρηῶν και τὸ λοιπὸν λομαρὸν προσωπικὸν αὐτῆς.

Μετ' ἐξαιρετικῆς ἐπίσης ἐπιτυχίας διεξήχθησαν και ὑπὸ τῆς Β' Σχολῆς, τῆς ὁποίας τὸν ἀκαταπόνητον διευθυντὴν αἰδ. πρωθυερά Ἄνδ. Σκιαδαρῆσὴν και τοὺς ἀνταξίους συνεργάται του συνεχάρσαν θερμῶς οἱ παρευρεθέντες

ΛΗΘΟΥΡΙΟΝ.—Τὴν πρωτῶν τῆς 12ης τοῦ μηνὸς ἐπισκέφθη τὴν πόλιν μας ὁ ναύαρχος τοῦ ἐν Ἀργοστολίφ ναυλοχοῦντος γερμανικοῦ στόλου κ. Γλάντις μετὰ τοῦ ἐπιτελείου του. Εἰς τὴν ἀποβάθραν κόσμος πολὺς μετ' ἐπιφαιλῆς τὸν πρόεδρον τῆς κοινότητος κ. Ν. Δελλαπόρταν ὑπέδεχθη αὐτοὺς ἐνθουσιωδῶς. Ὁδηγήθησαν κατόπιν οἱ ξένοι εἰς τὸ Δημοτικὸν κατάστημα ἔνθα τοῖς προσεφέρθησαν ἀναμνηστικὰ ἐνφ' ἡ φιλαρμονικῇ ἐταιρίῳν ἐν τῇ πλατεία. Μετὰ ταῦτα ἐπισκέφθησαν τὴν Ἐπαγγελματικὴν Σχολὴν ὅπου παρέμειναν ἐπὶ ὄραν περιεργαζόμενοι τὰ πάντα λεπτομερῶς.

Ὁ ναύαρχος εὐχαριστηθεὶς ἐκ τῆς ἐνθουσιώδους ὑποδοχῆς ἀπέστειλε τὸ ἀπόγευμα τὴν μουσικὴν τοῦ πλοίου ἥτις ἐπαίανως διάφορα ἐκλεκτὰ τεμάχια ἐν τῇ πλατεία Μηνιάτη ἔνθα εἶχε συρρέσει ἄπειρον πλῆθος ἐπευφημοῦν.

—Ἀπέθανε και ἐκηδεύθη τὴν 14ην τοῦ μηνὸς ἐν τῇ ἀκμῇ ἀκόμη τῆς ἡλικίας τῆς μῆς ἐπιλεκτος ὑπαρξίς, φυσιογνωμία συμπαθεστάτη ἡ **ΑΝΕΣΣΩ Χ. ΕΥΘΥΜΙΑΤΟΥ**, προσφιλῆς σύζυγος και ἀξία τοῦ Διευθυντοῦ τῆς ἐγκρίτου συναδέλφου «Ἐλῆας» κ. Χαρ. Εὐθυμιάτου. Τὰς πολλὰς

ἀρετὰς τῆς μεταστάσης τιμῶσα ἡ κοινωνία μας σύσσωμος παρηκολούθησε τὴν σεμνοπρεπῆ κηδείαν τῆς, ως και πολλοὶ ἐξ Ἀργοστολίου, τῶν χωριῶν τῆς Πάλλης και ἀλλὰχόθεν.

Εἰς τὸν τόσον δεινῶς τρωθέντα ἀγαπητὸν συνάδελφον ἐκφράζομεν τὰ θερμότερα συλλυπητήρια ἡμῶν.

—Ὁ ἀδυσσώπητος χάρος ἐθέρωσε και ἄλλο ἐπιλεκτον τῆς Κοινωνίας και ἐπιφανῆς τοῦ ἱατρικοῦ κόσμου Ληξουρίου μέλος, τὸν **ΒΙΚΕΝΤΙΟΝ Τ. ΧΑΡΙΤΑΤΟΝ**. Ἀποθανὼν τὴν 17ην τοῦ μηνὸς ἐκηδεύθη τὴν ἐπομένην. Ἡ κηδεία του ἦτο ἐκ τῶν ἐπιβλητικωτέρων ποῦ εἶδε ποτὲ τὸ Ληξουρί. Κεκλεισμένον τῶν καταστημάτων παρηκολούθησε ταύτην σύσσωμος ἡ πόλις Ληξουρίου ως και ἡ πλειστοι χωρικοὶ ὑπὸ τοὺς πενθίμους ἤχους τῆς φιλαρμονικῆς.

Ἐπικηδεῖους λόγους ἐξεφώνησαν ὁ καθηγητῆς κ. Εὐάγ. Τσιμαράτος, ὁ ὑπομύραρχος κ. Γ. Σταυρίδης και ὁ δικηγόρος κ. Παῦλος Δελλαπόρτας, ἐπιτάφιον δὲ ὁ κ. Στυλ. Τζαννῆς. Ἐπὶ τῆς σωροῦ κατετέθησαν τρεῖς στέφανοι: ἐκ μέρους τῶν Φιλανθρ. Ἰδρυμάτων Ληξουρίου, τοῦ ἐμπορικοῦ Συλλόγου και τοῦ κ. Γεωργ. Τιμ. Χαριτάτου. Ἄμα τῷ θανάτῳ αὐτοῦ συνήλθον εἰς ἑκτατον συνεδρίασιν και ἔστειλαν πρὸς τοὺς οἰκειοὺς τοῦ μεταστάντος συλλυπητήρια ψηφίσματα τὸ Κοινοτικὸν Συμβούλιον, ἡ Ἐπιτροπὴ τῶν Φιλανθρ. καταστημάτων, ὁ Ἰατρικὸς Σύλλογος, ὁ Ἐμπορικὸς Σύλλογος, ἡ Ἐπαγγελματικὴ Σχολή, ἡ Λιμενικὴ Ἐπιτροπὴ και ἡ Ἐπιτροπὴ τῆς Φιλαρμονικῆς.

Ὁ μεταστάς εἶχε χρηματίζει βουλευτῆς, Δήμαρχος και πρόεδρος τῆς κοινότητος Ληξουρίου, ἦτο δὲ πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς τῶν Φιλανθρωπικῶν ἰδρυμάτων, διὰ τὴν σύστασιν και συντήρησιν τῶν ὁποίων εἶχεν ἐργασθῆ ἀόκνως κατά τὰ τελευταῖα ἔτη τῆς ζωῆς του.

Τοὺς δεινῶς τρωθέντας οἰκειοὺς συλλυπούμεθα θερμώτατα.

—Ἀπεβίωσε και ἐτάφη λίαν σεμνοπρεπῶς τὴν 19ην τοῦ μηνὸς ὁ ὀδοντοῖατρος Λεωνίδας Μηλιαρέσης, μέλος συμπαθέστατος τῆς κοινωνίας τοῦ Ληξουρίου.

ΕΥΓΕΝΙΚΗ ΔΩΡΕΑ ΔΙΑ ΤΟ ΗΡΩΟΝ ΤΩΝ ΚΕΦΑΛΛΗΝΩΝ ΑΓΩΝΙΣΤΩΝ ΤΟΥ 21

Ὁ ἐν Ἀθήναις Ἐκδοτ. Οἶκος Χ. Γιανιάρη, μᾶς ἀναγγέλλει δι' ἐπιστολῆς του, ὅτι παραχωρεῖ *ὑπὲρ τοῦ Ἡρώου τῶν Ἀγωνιστῶν τοῦ 21* Δρχ. 150 ἐξ ἐκάστης παραγγελίας τὴν ὁποῖαν ἠθέλε λάβει παρὰ τῶν κ.κ. ἀναγωγστῶν και συνδρομητῶν τῆς «*Ἡχῶς τῆς Κεφαλληνίας*» δι' ὅλην τὴν σειρὰν τῶν κάτωθι ἐκλεκτῶν βιβλίων του, ἀξίας Δρχ. 500.—

Βύρωνος :	Ὁ Κουρσάρος	Δρχ. 20.—
Ἐλινορ Γκλύν :	Ἡ Μεγάλῃ στιγμῇ	> 35.—
Δούκα :	Ἰστορία Αἰχμαλώτου	> 15.—
Ζολά :	Ὁ Γιάννης Γκουρντόν	> 15.—
Ζίντ :	Ἡ Τυφλῇ Γεργουδῇ	> 20.—
Καμπούρογλου :	Τῆς Τύχης τὰ γραμμένα	> 40.—
Κίλαντ :	Ἡ Ἐλσα	> 20.—
Κορολέγχο :	Ὁ Τυφλὸς Μουσικὸς	> 20.—
Μάρκολεη :	Ἡ Ζωὴ μου σοῦ ἀνῆκει	> 30.—
Μυσσέ :	Ἄγάπη σιτῆ Βενετία	> 15.—
»	Μαρκησία Πομπαδουρ	> 15.—
Ξενοπούλου :	Ἡ Ἀναδρεφτῇ	> 15.—
»	Ζακωνθινὸ μαντήλι	> 25.—
Ντορβιγύ :	Ἐκδίκησις Ἰσπανίδος	> 15.—
Ουαϊλδ :	Ὁ φασῶς και ἡ ψυχὴ του	> 15.—
Πούσην :	Ἡ Ντάμα Μπασοῦνι	> 15.—
Ράσπε :	Ὁ Βαρῶνος Μυνηάουζεν	> 20.—
Σερράο :	Ἄτυχη Ἄγάπη :	> 40.—
Σιέγκριβιτς :	Ἡκροῦς Ἐλτζεν	> 20.—
Ταγγρό :	Ἰνδικὰ διηγήματα	> 20.—
Τολστόη :	Οἱ Ἄσωτοι	> 17.50
Τυμφορστον :	Ἡ Μικροῦλα	> 17.50
Φράνκ :	Ἡ ἐπάνοδος	> 35.—

Ἐμβάζοντες εἰς τὴν «Ἡχῶ» Δρχ. 500 θὰ λάβετε ἀμέσως τὰ ἄνω ἐκλεκτὰ βιβλία πανόδετα και ἐλευθέρα τοχλικῶν ἐξόδων και προσφέρετε συγχρόνως Δρχ. 150 ὑπὲρ τοῦ Ἡρώου τῶν Ἀγωνιστῶν μας. Οἱ ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ, λόγῳ τῶν ὑπερογκῶν τοχλικῶν ἐξόδων, θὰ ἐμβάζουν Δρχ. 525, ἡ Δολ. 7 ἢ λίρας Ἀγγλίας 1.6.0.

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

ΕΤΗΣΙΑ (προσπληρωτέα)

Ἡνωμένων Πολιτειῶν καὶ Καναδῶν . . . \$ 5 00

Λαὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ . . . . . £ 1

Ρουμανίας . . . . . Λεῖ 500

Ἑλλάδος . . . . . Δρχ. 125

(Τράπεζαι και Ἀνόνημοι Ἐταιρεῖαι ἐν Ἑλλάδι £ 1)

Ἡ ἐξάμηνος συνδρομὴ ἀνάλογος

Αἱ συνδρομαὶ Ἡνωμ. Πολιτειῶν και Καναδῶ ἀποστέλλονται εἰς τὰ γραφεῖα Ν. Ὑόρκης, τοῦ δὲ λοιποῦ Ἑξωτερικοῦ και Ἑλλάδος εἰς τὰ γραφεῖα Ἀθηνῶν, Δώρου 5.

Ἡ ΜΝΗΜΗ ΚΑΙ Η ΕΝΙΣΧΥΣΙΣ ΑΥΤΗΣ,,

ΥΠΟ ΠΑΝ. Ν. ΑΝΤΥΠΑ

Ὁδδεῖς ἀγνοεῖ, ὅτι ἡ καλὴ μνήμη εἶναι ἀπαραίτητον ἐφόδιον πρὸς ἐπιτυχίαν εἰς τὴν ζωὴν. Ἐσχάτως ἡ Ἐπιστήμη ἐπεκρίωσε τὴν παρατήρησιν τῶν Ἀρχαίων, ὅτι ἡ δόρθωσις τῆς μνήμης εἶναι δυνατὴ και ὑπέδειξε τὰ ἀπαιτούμενα μέσα, ἡ χορῆσις τῶν ὁποίων εἶναι εὐκόλος και ἀδάπανος.

Ὅσοι λοιπὸν ἐπιθυμοῦσι νὰ ἀποκτήσωσι μνήμην καλυτέραν ἢ νὰ ἐνισχύσωσι τὴν μνήμην ἐκείτων, διὰ τῆς ὁποίας ἐνδιαφέρονται, ἄς ἀποστέλλωσιν εἰς τὸν Κεφαλλῆνα συγγραφέα τοῦ ἀνωτέρου σπουδαιωτάτου βιβλίου τοῦ ἀντικειμένου αὐτοῦ και θὰ λάβωσιν τοῦτο τὸ ταχύτερον.

Ἀποστέλλεται εἰς τὸ Ἑξωτερικὸν ἀντὶ Δρχ. 50

» » Ἑσωτερικὸν » » 42

Διεύθυνσις συγγραφῆς Ἡπειροῦ 18 Ἀθῆναι.

Τὴν ἐπομένην ἀπεβίωσεν ὁ Γεω. Ποταμιάνος ἡ Σαμαράς, ἀφήσας ὄρφανὴν πολυμελὴ οἰκογένειαν.

Τοὺς οἰκείους τῶν μεταστάντων συλλυπούμεθα θερμῶς. —Εἰς μνήμην τοῦ ἀποθανόντος Βικεντίου Χαριτάτου ἀντὶ στεφάνου ἀπέστειλαν εἰς τὰ Φιλικά ἰδρύματα Ληξουρίου ἡ Κοινότης Ληξουρίου δραχ. 1000, ὁ Πατρικὸς Σύλλογος δραχ. 500, ὁ Ἐμπορικὸς Σύλλογος δραχ. 1500, ὁ κ. Μαρ. Γερούλανος δο. 2000, ὁ κ. Ν. Αλιβιζάτος δο. 500, ὁ κ. Ἀγδ. Ἀλιβιζάτος δο. 500, ὁ κ. Κ. Λούζης δο. 300, ἡ οἰκογ. Ι. Γιαννίου δο. 200, ἡ οἰκογ. Κ. Πυλαρινού δο. 150 καὶ ὁ κ. Κ. Καμηνάρης δο. 100.

—Τὴν πρωίαν τῆς 25ης τοῦ μηνὸς ἡ ἀθλητικὴ ὁμάς τοῦ Γυμνασίου Ἀργοστολίου μετ' ἐπὶ κεφαλῆς τὸν καθηγητὴν κ. Ν. Τζουγανάτον συνητήθη μετ' τὴν ὁμάδα τῆς ἐνταῦθα Ἐπαγγελματικῆς Σχολῆς εἰς ἀγῶνα Βόλεϊ-μπόλ, ἀναδειχθείσης τῆς τελευταίας νικητοῦσας.

Οἱ μαθηταὶ τῆς Ἐπαγγελματικῆς παρέσχον πλείστας περιποιήσεις πρὸς τοὺς φιλάθλους συναδέλφους των.

—Τὸ ἀπόγευμα τῆς Κυριακῆς, 25ης τοῦ μηνὸς ἐν μέσῳ πολυπληθοῦς ἀκροατηρίου ἐδόθη ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ Γυμνασίου ἡ «Ἰφιγένεια τοῦ Γκαίτε» κατὰ μετάφρασιν τοῦ Χατζοπούλου. Τὸ ἔργον ἐπαίχθη μετ' ἐπιτυχίαν ἀποσπᾶσαν τὰ ἐνθουσιώδη χειροκροτήματα τῶν ἀκροατῶν.

Μέγας ἔπαινος ὀφείλεται εἰς τὸν ρέκτην Γυμνασιάρχην κ. Καφόπουλον, τὸν καθηγητὴν κ. Γεω. Εὐθυμιάτον διδάξαντας τὸ ἔργον τόσον ἐπιτυχῶς καὶ τοὺς λοιποὺς καθηγητὰς διὰ τὴν ἐλληνογενεῖαν μορφωσὶν τῆς φοιτήσεως νεολαίας.

ΔΕΙΛΗΝΑΤΑ.—Τὴν 7ην τοῦ μηνὸς ἡ Αἰκατερίνη χήρα Ἀριστ. Κουνάδη ἔλαβεν ἰσχυρὰν δόσιν διηλητηρίου, τὸ ὅποιον καὶ ἐπέφερε τὸ μοιραϊόντέλος.

ΣΑΡΛΑΤΑ—ΛΕΙΒΑΘΟΥΣ.—Ἐξ Ἀθηνῶν μεταφέρθη ἡ σωρὸς τοῦ ΑΓΑΘΑΓΓΕΛΟΥ ΘΕΟΦΑΝΗ ἐνταῦθα καὶ ἐτάφη εἰς τὸν οἰκογενειακὸν τάφον παρὰ τῷ ἱερῷ Ναῷ τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου. Ἡ κηδεὶα του ἐγένετο ἐν πάσῃ σεμινοπρασίᾳ χοροστατούντος τοῦ Σεβ. Δαμασκηνοῦ, παρρηκολούθησε δὲ ταύτην ἐν θλίψει ὁλόκληρον τὸ χωρίον ὡς πολὺς ἄλλος κόσμος ἐκ Λειβαθοῦς. Ἐπὶ τῆς σωροῦ κατετέθησαν πολυάριθμοι στέφανοι.

Ὁ μεταστάς εἶχε δράσει ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν ἐν Ρωσίᾳ ἐνθα μετὰ τῶν ἀδελφῶν του ἀπέκτησεν σημαντικὴν περιουσίαν.

Τοὺς οἰκείους συλλυπούμεθα θερμῶς.

ΚΑΡΑΒΑΔΟΣ—ΛΕΙΒΑΘΟΥΣ.—Ἐτελέσθη, ὡς πάντοτε, μεγαλοπρεπῶς ἡ πανηγυρὶς τοῦ Ἁγ. Κωνσταντίνου συρρεῦσαντος ἐκ τῶν περὶ πλῆθος πανηγυριστῶν, πρὸς οὓς οἱ κάτοικοι παρέσχον παλαιὰς περιποιήσεις.

ΣΒΟΡΩΝΑΤΑ—ΛΕΙΒΑΘΟΥΣ.—Εἰς τὸ ἐπὶ γραφικωτάτης τοποθεσίας παρεκλήσιον τῆς Ἀναλήψεως ἐτελέσθη καὶ ἐφέτος ὡραία ἑορτή. Συνῆρρευσαν πολλοὶ ἐκ τῶν περὶ, ἀποχωρήσαντες γοητευμένοι ἐκ τοῦ ἑορτασμοῦ εἰς τὴν φυσικὴν καλλονὴν τοῦ τοπίου.

ΡΙΦΙ—ΠΑΛΛΗΣ.—Ἐτελέσθησαν τὴν 11ην τοῦ μηνὸς οἱ γάμοι τοῦ λαμπροῦ νέου κ. Σπυρίδωνος Α. Ἀντωνάτου μετὰ τῆς χαριστάτης Δδος Φεβρωνίας Μαρκάτου, ἐκ Κουβαλάτων. Τοῖς νεόνυμφος εὐχόμεθα βίον εὐδαιμόνα.

Τὸ ἐξωκλήσι Ἀνάληψις ἐν Λειβαθῷ.

ΚΑΜΙΝΑΡΑΤΑ—ΠΑΛΛΗΣ.—Ἡ κοινότης μας προσέφερεν ὑπὲρ τῶν Φιλικῶν ἰδρυμάτων Ληξουρίου καὶ εἰς μνήμην τοῦ θανόντος Βικεντίου Χαριτάτου δραχ. 1000.

ΚΕΡΑΜΙΕΣ.—Κατὰ τὴν 17ην Μαΐου ὁ ναύαρχος καὶ οἱ ἀξιωματικοὶ τοῦ ἐν τῷ λιμένι Ἀργοστολίου ναυλοχοῦντος Γερμανικοῦ θωρηκτοῦ «Hannover» συνοδευόμενοι ὑπὸ τοῦ κ. Νομάρχου, τοῦ κ. Δημάρχου Ἀργοστολίου τοῦ κ. Διευθυντοῦ τῆς Νομαρχίας καὶ τοῦ κ. Λιμενάρχου ἐπεσεκέφθησαν τὸ Βαλλιάνειον Γυμνάσιον καὶ ἐξήτασαν μετ' ἐνδιαφέροντος τὸ οἶκημα, ζητήσαντες λεπτομερεῖς πληροφορίας περὶ τῆς λειτουργίας αὐτοῦ. Εἶτα ἐν τῇ αἰθούσῃ τῶν τελετῶν παρετέθη αὐτοῖς πλουσιώτατον κυλικεῖον μετ' ἀθανάσια σάνδουιτς καὶ μετ' ἐκλεκτὴν σαμπάνια, ἀφθονίαν δὲ ἐκλεκτῶν γλυκισμάτων.

Ὁ Αἰδ. Γ. Βλάχος διευθυντὴς τοῦ Γυμνασίου καὶ ὁ καθηγητὴς κ. Α. Μουίκης, βοηθούμενοι καὶ ὑπὸ τῶν μαθητῶν τῆς 8ης τάξεως τοῦ Γυμνασίου δ' ὄν Γ. Ζήζου Ζ. Ἰττάρη καὶ Σ. Ἰγγλέση ἐπεδαψίλευσαν πλείστας ὄσας περιποιήσεις πρὸς τοὺς ἐπισκέπτας. Ἐπίσης ἐδώρησαν εἰς αὐτοὺς ἀνθοδέμας ἐξ ἐκλεκτῶν ἀνθέων αἱ μαθήτριά τοῦ Γυμνασίου, τὰς ὁποίας κατενθουσιασμένοι ἐδέχοντο οἱ ἀξιωματικοὶ. Τοὺς ξένους ἐπισκέπτας θαυμασίως προσεφώνησεν ὁ Διευθυντὴς τοῦ Γυμνασίου Αἰδ. κ. Γ. Βλάχος πρὸς ὃν ἀπήντησεν εὐχαριστῶν ὁ κ. Ναύαρχος.

Τὴν 20ην τοῦ μηνὸς προσκλήθη τοῦ κ. Ναυάρχου οἱ μαθηταὶ καὶ αἱ μαθήτριά τοῦ Γυμνασίου ὑπὸ τὴν ὄδηγιαν τοῦ διευθυντοῦ των Αἰδεσμ. κ. Γ. Βλάχου καὶ τοῦ καθηγητοῦ κ. Α. Μουίκη ἀνήλθον ἐπὶ τοῦ θωρηκτοῦ, ὅπου οἱ κ. κ. Ἀξιωματικοὶ τοῦ πλοίου ἐπεδαψίλευσαν αὐτοῖς θερμὰς καὶ ἀφθονοὺς περιποιήσεις, παραθέσαντες τέτοιον, ἐκλεκτὰ γλυκίσματα καὶ διάφορα ἀναψυκτικά.

Πρὸς τιμὴν τοῦ κ. Ναυάρχου ἤγειρε πρόποσιν ὁ διευθυντὴς τοῦ Γυμνασίου Αἰδ. Γ. Βλάχος τὸν ὁποῖον συγκεκρινημένως ἠψαχάρισθησεν ὁ κ. Ναύαρχος, δωρήσας συγχρόνως εἰς αὐτὸν τιμῆς ἕνεκεν θαυμασίων εἰκόνα τοῦ πλοίου «Hannover» μετὰ θεομῆς ἀφιερώσεως.

Ἄφ' οὗ δὲ ἡ μουσικὴ ἐταιρία εἰσέλασε τὸν Ἐθνικὸν Ὕμνον κατῆλθον τοῦ θωρηκτοῦ οἱ μαθηταὶ καὶ μαθήτριά ἐνθουσιωδῶς ζητωκραυγάζοντες.

π. π.

ΦΙΣΚΑΡΔΟΝ.—Τὴν 22αν Μαΐου καὶ ὄραν 4. μ. μ. ἡ κ. Μαριγούλα σύζυγος τοῦ ἐν Sabisbury τῆς Ἀφρικῆς ἔγκρατεστημένου Φωκ. Τσελέντη ἀνεδέξατο ἐκ τῆς Ἱερᾶς Κολυμβήθρας τὸ χαριτωμένον θυγάτριον τοῦ κ. Γεωρ. Θ. Ἀντύπα, ὑπαλλήλου τῶν ἐν Ἰνδίας Ὑπομάτων κ. κ. ἀδελφῶν Ράλλη ὀνομάσασα αὐτὸ Εὐτυχίαν.

Τὸ μυστήριον ἐτέλεσεν ὁ πανοσ. ἱερομόναχος κ. Εὐλόγιος Θεοτοκότατος.

Μεθ' ὃ προσεφέρθησαν εἰς τοὺς πολυπληθεῖς προσκεκλημένους διάφορα γλυκὰ καὶ ἡδύποτα. Ἐπηκολούθησε τῇ συνοδείᾳ φωνογράφον καὶ μανδολίνον χορὸς διαρκέσας μέχρι τῆς 8ης ἑσπερινῆς.

Κατὰ τὰ ἑκάστοτε διαλείμματα προσεφέροντο εἰς αὐτοὺς ἐξαιρετὰ γλυκίσματα καὶ ἀμυγδαλωδὴ ἀναψυκτικά.

Εἰς τοὺς εὐτυχεῖς γονεῖς καὶ εἰς τὴν ἀνάδοχον εὐχομαι νὰ ζήσῃ ἡ νεοφώτιστος χρόνια πολλὰ κ' εὐτυχισμένα.

ΕΥΘ. ΑΠΕΡΓΗΣ

ΑΣΣΟΣ.—Ἀφίχθη ἐνταῦθα ὁ ζωγράφος καὶ ἀγιογράφος κ. Μουρελάτος μετὰ τῆς ἀξ. κυρίας του, ἵνα παραθερίσῃ καὶ ζωγραφίσῃ τοπεῖα τῆς Ἄσσου.

—Ἐτελέσθησαν ἐν Ληξουρίῳ οἱ γάμοι τοῦ λαμπροῦ νέου Χ. Δρακονταειδῆ φύλακος τῶν ἐνταῦθα φυλακῶν μετὰ τῆς εὐημένης δος Ἄννας Σκαφιδά. Μετὰ ὀλιγοήμερον ἐκεῖ διαμονὴν οἱ νεόνυμφοι ἀφίχθησαν ἐνταῦθα. Εἰς τὸ ἐνάρμοστον ζεῦγος εὐχόμεθα βίον εὐτυχῆ.

—Ἀφίχθησαν τὴν 12 Μαΐου δι' αὐτοκινήτων ἐξ Ἀργοστολίου, οἱ ἀνώτεροι ἀξιωματικοὶ τῆς ἐκεῖ μοίρας τοῦ Γερμανικοῦ Στόλου μετ' ἄλλων ἐπισήμων ἐξ Ἀργοστολίου καὶ ἐπεσεκέφθησαν τὰς ἐν τῷ φρουρίῳ φυλακὰς, ἐνθουσιασθέντες ἐκ τῆς περιουσιᾶς τῆς ἑτ' ἔχον, ἐκ μέρους τοῦ κ. Δ) τοῦ τῶν φυλακῶν καὶ ἐκ τῆς ὡραίας τοποθεσίας τοῦ Κάστρου.

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΑΚΡΟΠΟΛΙΣ ΤΗΣ

ΛΑΚΥΟΡΑ—ΛΕΙΒΑΘΟΥΣ.—Παράδειον τοῦ ὅτι ὁ καιρὸς ἦτο κάπως ἀκατάλληλος ἐγένε ἡ λιτανεία τῆς ἁγίας Ἄνης τῆ 4ῃ Μαΐου ὅπως συνήθως τῇ συνοδείᾳ τῆς φιλαρμονικῆς

Λειβαθούς. Παρευρέθη εκ των περίξ χωρίων και αυτού του 'Αργοστολίου άπειρον πλήθος και ιδίως εκ του ώραιου φύλου. Το έσπερας της ίδιας ημέρας εδόθη χορός εις τό καφε-νεϊον «Εαρ» όπου ήτο πολύς κόσμος και ο αιδίους Black.

—Τη 11η του αυτού μηνός έψάλη εις τόν ιερόν Ναόν της Υ. Θ. Μεσών έπιμνημόσυνοσ δέησισ υπό τών ιερέων Β. Βογιατζή, Δ. Φωκά και του άρχιμανδρότου Γ. Μαρκοπούλου υπέρ αναπαύσεωσ της τόσον προώρωσ υποκειμένησ εις τόν θάνατον 'Ελένης Κατεβάτη, συζύγου του 'Εμπορο-πλοιάρχου κ. Γεο. Κατεβάτη.

ΣΠ. Γ. ΜΕΝΑΓΙΑΣ

ΑΓΙΑ ΕΥΦΗΜΙΑ.—'Επ' ευκαιρία τών εορτών της έκατονταετηριδοσ εδόθη και πάλιν ένταυθα, την 25ην Μαΐου, υπό του εκ 36 προσώπων άποτελουμένου όμίλου έρασιτεχνών ή παράστασισ του Μάρκου Μπότσαρη.

'Εν τη θανμασίωσ διακεκοσμημένη πλατεία της κομπολέωσ από ένωρισ συνέρρεεν πλήθος κόσμου. 'Η άφιξισ του Κου Νομάρχου, Κ. Προέδρου τών Πρωτοδικών και άλλων τινών έξεχόντων έξ 'Αργοστολίου περι την 4 και 10' μ. μ. έδωσε τό σύνθημα της έναρξεωσ της παραστάσεωσ, ήσ προηγήθη μικρόσ λόγος εκφωνηθείσ υπό του Προέδρου 'Αγ. Ευφημιάσ Κ. Ιωάννου Φερεντίνου. 'Η επικρατήσασα τάξισ κατά της διάρκειαν της παραστάσεωσ και τό άπαρά-μυλλον του έργου εις πατριωτικά αισθήματα ένθουσίασαν πάντασ. 'Ο Μπότσαρησ (κ. Ρ. Χλωρός) άνδειχθη άνωτεροσ πάσησ προσδοκιάσ.

'Ο έξ 'Αργοστολίου φωτογράφωσ Κ. Καλογεράτωσ και τινεσ άλλοι έλαβον πλείστασ φωτογραφιάσ.

Κατά τό διάστημα μεγάλου διαλείμματοσ έγινεν έρρα-νοσ υπέρ του 'Ερυθρού Σταυρού με ίκανοποιητικά εισπρά-ξεισ.

Συγγαίρομεν τουσ έρασιτέχνασ παίκτησ του έργου, ώσ και την έπιτροπήν την διοργανώσασαν άνελλιπώσ πάντα.

Θ. ΑΝΤΥΠΑ

ΜΑΡΚΟΥΛΑΤΑ—ΕΡΥΣΣΟΥ.— Τραγικόν δυστύχημα έλαβε χώραν την πρωίαν της 27 Μαΐου εις θέσιν Μανιάτα και όλίγα μέτρα κάτωθεν της διακλαδώσεωσ της όδοσ Ψιλιθριά.

'Ενώ ό εκ του χωρίου Μαρκουλάτων καρ-αγωγέωσ Γεο. Ζαμπέλησ μετέβαινε εις Φισκά-ρον, άίφνησ άφηνίασεν ό ίπποσ αυτού και υπε-ρηδήσασ τό ξηρότοιχον έπεσεν έντόσ του έναντι του μεγάλου κέδρου κειμένου χωραφίου.

Μή προφθάσασ ό άτυχήσ να έλευθερώση τουσ πόδασ του, οι όποιοι εκρέοντο μεταξύ τών ξυλί-νων διαστημάτων—κατεπλακόθη υπό του άνα-τραπέντωσ κάρρου του. 'Ο άξων δέ εύρών αυτόν εις την νεφρικήν χώραν άφήκε τουτον αυτο-στιγμαί άπνον.

'Η κηδεία αυτού έγένετο την έπομένην έν μέσω τών οίμωνών και τών θρήνων της άπορ-φανισθείσεσ πολυμελοϋσ οικογενείασ του— τών συγγενών και τών φίλων του—.

ΑΘΗΝΑΙ.— Την 15ην λήξαντοσ άντήλλαξαν δακτύλιον άραβάνωσ ό εκ Μαρσουκάτων άγα-πητόσ φέρελιωσ νέωσ Χαράλαμωσ Μπαζούκασ και ή διά πολλών προτερημάτων κεκοσμημένη δεσποινίσ 'Ανθή Γ. Τσελέντη εκ Τσελεντάτων.

Εις τό εύάμοστον ζεύγωσ ευχόμεθα ταχειάν την στέψιν.

Την έν 'Αθήνασ παροικίαν μας έβύθισεν εις θλίψιν ό τραγικόσ θάνατοσ του άγαπητοϋ έφήβου 'Εκτωροσ Βρεττοϋ.

Θιαρώτησ τών ώραιών άθλητικών άγώνων όπου μετά ζήλου επεδίδετο και διεπρεπεν ό με-ταστάσ, ήτύχησε να τραυματισθή έλαφρά στο

πόδι, τό όποιον δυστυχώσ υπέστη μόλυνσιν. Και δέν ήρκέ-σθησαν τόσαι προσπάθειαι της 'Επιστήμησ και τόσαι στορ-γικαι φροντίδεσ τών γονέων του να τόν άποσπάσουν από τό νήχια του χάρου'

'Ο άδυσώπητοσ θάνατοσ έπληξε τόν ώραιον έφηβον και έβύθισεν εις άφατον θλίψιν τουσ γονείσ, τουσ συγγενείσ και φίλωσ.

'Η κηδεία του έγένετο τη 2 λήξαντοσ.

Συμμεριζομένην τόν πόνον των ή «'Ηχώ» άπευθύνει θερμιά συλλυπητήρια.

Στό μεσουράνημα της ήλικιάσ και της δράσεωσ, ό σκλη-ρόσ θάνατοσ έκοψε τό νήμα της ζωήσ του προσφιλοϋσ φί-λου και έναρτέτου οικογενειάρχου Κωνσταντίνου Χαροκόπου έφοπλιστοϋ, εκ πλαγιάσ Κεφαλληνιάσ, γόνου της μεγάλης οικογενείασ τών Χαροκόπων, πολυσχιδώσ ευεργετησάσεσ την νησόν μας και την πατρίδα.

'Ο θάνατοσ του έπλήθε συνεπεία άνιάτου έπωδύνου άσθενείασ, πάσαι δέ αί έπιστημονικαι προσπάθειαι τών φί-λων του ιατροών απέβησαν μάταιαι εις τόν Ευαγγελισμόν.

Την κηδείαν του γενομένην κατά την 24 λήξαντοσ ήκο-λούθησε πλήθοσ κόσμου της ένταυθα παροικιάσ μας, εκ της έν Νέφ Φαλήρωσ οικήασ του.

Την δοκιμασθείσαν οικογένειαν συλλυπούμεθα θερμώσ. 'Ετελεύτησε προώρωσ πληγείσ υπό συγκοπής καρδιάσ ό Γεράσιμωσ Πατρικίοσ άγαθόσ οικογενειάρχησ και προσφι-λήσ συμπολίτησ

Τόν νεκρόν ήκολούθησε πλήθοσ φίλων, και συγγενών μέχρι της τελευταίασ του κατοικιάσ.

Τουσ οικείουσ του συλλυπούμεθα θερμώσ.

ΠΕΙΡΑΙΕΥΣ.— Γενομένων άρχαιρεσιών της νεοσστα-θείσεσ «Πανελληνίου Ένωσεωσ Κυβερνητών 'Ιστιοφόρων» έξελέγη παμψηφεί πρόεδροσ ό κ. Ο. Δανάλησ, όν συγγαίρο-μεν έγκαρδιάσ.

'Από την θανμασίαν εορτή της 25 Μαΐου έν 'Αγ. Ευφημία.

ΓΑΚΣΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΔΗΞΟΥΡΙΟΥ

Θ. ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ ΚΑΙ Σ. ΛΑΛΗΣ
ΚΤΗΜΑΤΙΚΑΙ & ΕΜΠΟΡΙΚΑΙ ΣΥΝΑΛΛΑΓΑΙ
“Ο ΚΕΦΑΛΟΣ,,

5 ΟΔΟΣ ΔΩΡΟΥ 5-(ΟΜΟΝΟΙΑ)-ΑΘΗΝΑΙ

Ἄριθ. Τηλ. 56-36

ΑΓΟΡΑΙ - ΠΩΛΗΣΕΙΣ - ΕΝΥΠΟΘΗΚΑ - ΔΑΝΕΙΑ
ΕΝΟΙΚΙΑΣΕΙΣ - ΠΡΟΜΗΘΕΙΑΙ - ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΑΙ - ΑΣΦΑΛΕΙΑΙ
ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ ΟΙΚΙΑΙ ΛΙΑΝ ΠΡΟΣΟΔΟΦΟΡΟΙ ΕΙΣ ΤΙΜΑΣ ΑΛΗΘΟΥΣ ΕΥΚΑΙΡΙΑΣ

ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΘΗΝΩΝ TRUST COMPANY

205 WEST 33rd. STREET

NEW YORK CITY

(Ἀκριβῶς ἔναντι τοῦ Σταθμοῦ Πενσυλβανίας)

Telephone: CHICKERING 6721-6

Ἡ Πρῶτη Ἐν Ἀμερικῇ Ἑλληνικὴ Τραπεζα

Εἶναι Ἀμερικανικὸν ἴδρυμα, λειτουργοῦν συμφώνως πρὸς τοὺς Ἀμερικανικοὺς νόμους καὶ ἰδρύθη ὑπὸ τῆς Τραπεζῆς Ἀθηνῶν διὰ νὰ βοηθήσῃ τοὺς Ἕλληνας εἰς τὴν πρόοδόν των.

ATHENS BANKERS' CORPORATION

19 KNEELAND STREET,
BOSTON, MASS.

ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΑ Ἐν Σικάγῳ

23 SO. CLARK STREET,
SUITE 620, CHICAGO, ILL.
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΣΟΥΡΙΟΥ

ΕΘΝΙΚΗ ΑΤΜΟΠΛΟΪΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Τακτική και σύντομος συγκοινωνία μεταξύ Ελλάδος και Ἀμερικῆς διὰ τῶν ταχυπλόων ὑπερωκεανείων «ΕΔΙΣΩΝ» καὶ «ΒΥΡΩΝ», τὰ ὅποια ἔχουσι ἀνακαινισθῆ τελείως καὶ παρέχουσι ὄλας τὰς ἀναπαύσεις εἰς τοὺς ἐπιβάτας.

ΠΡΟΣΕΧΕΙΣ ΑΝΑΧΩΡΗΣΕΙΣ

ΕΚ ΠΕΙΡΑΙΩΣ:

“ΒΥΡΩΝ,”   ΙΟΥΛΙΟΥ 2

ΕΚ ΠΑΤΡΩΝ

“ΒΥΡΩΝ,”   ΙΟΥΛΙΟΥ 4

ΕΚ ΝΕΑΣ ΥΟΡΚΗΣ

“ΕΔΙΣΩΝ,”   ΙΟΥΝΙΟΥ 26

“ΒΥΡΩΝ,”   ΙΟΥΛΙΟΥ 25

National Steam Navigation Co L^{td} of Greece

44 WHITEHALL STREET

NEW YORK, N. Y.

ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ Α. Ε.

ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ 1916

ΠΕΙΡΑΙΕΥΣ — ΑΘΗΝΑΙ

Ἐκτελεῖ πᾶσαν

Τραπεζικὴν Ἔργασίαν

ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ - ΤΕΜΙΕΥΤΗΡΙΟΝ

ὑπὸ συμφέροντας ὄρους.

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟΝ ΥΠΝΟΥ

“**ΝΕΟΝ ΒΥΖΑΝΤΙΟΝ,**”

ΟΔΟΣ ΔΩΡΟΥ ΑΡΙΘ. 7

ΑΘΗΝΑΙ

ΔΩΜΑΤΙΑ ΕΥΑΕΡΑ ΚΑΙ ΕΥΗΛΙΑ

ΚΑΛΩΣ ΕΠΙΠΛΩΜΕΝΑ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΠΕΤΡΟΣ ΕΥΑΓΓΕΛΑΤΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

ΡΕΑΣΤΑΡ - ΦΥΜΑΤΙΩΣΙΣ

Νέος θρίαμβος τῆς Ἐπιστήμης. Ἐνθουσιασμός εἰς ὅλους τοὺς ἀσθενεῖς. Ἐυχαριστία συρρέουσι πανταχόθεν. Μέχρι Δεκεμβρίου 1930 τὰ εὐχαριστήρια τοῦ θεραπευθέντος κοινού δεμένα εἰς 112 τόμους ὑπερβαίνουν τὰς 29.500 Ἐπίσης αἱ ἐπιμαρτυρίαι τοῦ Ἰατρικοῦ Σώματος ὑπερβαίνουν τὰς 2.300 Πάντα ταῦτα εἰς τὴν διάθεσιν καὶ τὸν ἔλεγχον παντός ἐνδιαφερομένου.

Τὰ πρόσωπα τὰ προσβληθέντα ὑπὸ στηθικῶν νοσημάτων ὀφείλουσι νὰ ζητήσουν ἀμέσως δωρεάν τὴν Βιβλιογραφίαν μου: «Ἡ ἀσφαλὴς θεραπεία τῆς ΦΥΜΑΤΙΩΣΕΩΣ εἰς τὸ 1^{ον} καὶ 2^{ον} στάδιον διὰ τοῦ ΡΕΑΣΤΑΡ». Ἐν αὐτῇ θ' ἀναγνώσουν πῶς τὰ μικρόβια προσβάλλονται ὑπὸ τοῦ φαρμάκου εἰς πάντα τὰ προσβεβλημένα σημεῖα τοῦ σώματος καὶ πῶς αἱ τοξίναι των οὐδετεροποιοῦνται σχεδὸν ἐν ἀκαρεῖ. Πῶς ἡ ἀνακούφισις ἀναφαίνεται πάραυτα, ὁ βῆξ σταματᾷ, αἱ ἀποχρέμψεις γίνονται κανονικαί, ἡ ἀγωνία καὶ ὁ πυρετὸς ἐξαφανίζονται, ἡ εὐσαρκία, ἡ δρεξις, ὁ ὕπνος καὶ αἱ δυνάμεις ἀναγεννῶνται. Ἄφου καθάρσῃ τοὺς πνεύμονας τὸ ΡΕΑΣΤΑΡ τοὺς ἀνανεώνει καὶ ἀναπλάσσει τὰ ἀσθενῆ κύτταρα διὰ κυττάρων νέων καὶ ὑγιῶν. Τέλος πῶς ἀνακτᾷ τις δυνάμεις μετὰ τῆς ἀνεκφράστου ἐκείνης χαρᾶς ἥτις συνοδεύει τὴν εἰς τὴν ὑγίαν ἐπαναφορὰν.

Τὴν ἐν λόγῳ Βιβλιογραφίαν ζητήσατε δωρεάν ἀπὸ τὸν γενικὸν ἐν Ἑλλάδι καὶ Ἀνατολῇ Ἀντιπρόσωπόν μου: Δ. ΡΟΥΣΟΠΟΥΛΟΝ ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΗ ΘΥΡIS N° 139 ΑΘΗΝΑΙ Ἀποκλειστικὴ πώλησις: Παρὰ τῷ Φαρμακοποιῷ Ἰωάννῃ Ρουσοπούλῳ. Φαρμακαποθήκη Αἰόλου 9α. ΑΘΗΝΑΙ

ΦΑΡΜΑΚΑ ΧΕΡΙΣ ΔΗΛΗΤΗΡΙΑ LABORATOIRE B. PERRAUD PARIS

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΣΟΥΡΙΟΥ